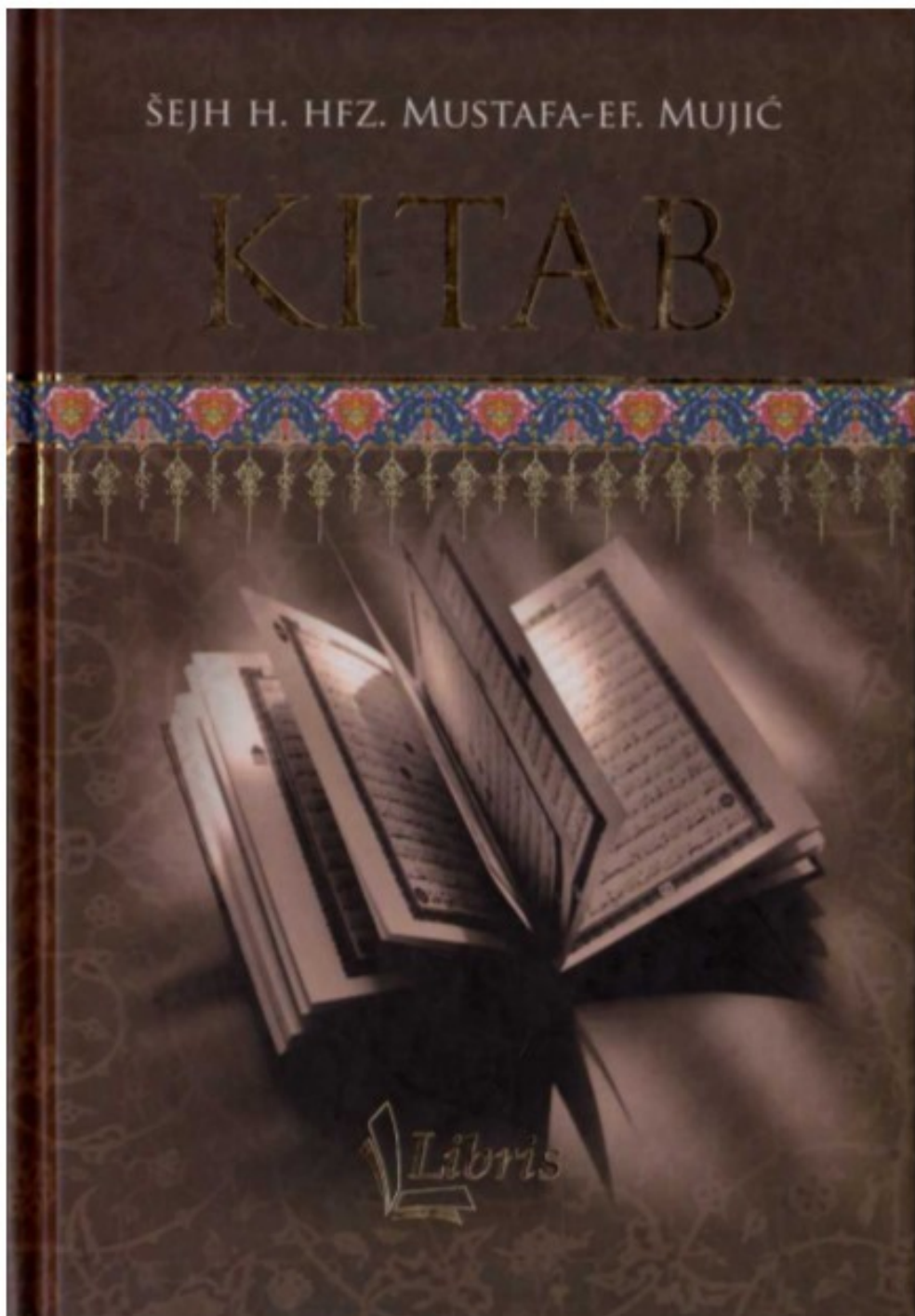

ŠEJH H. HFZ. MUSTAFA-EF. MUJIĆ

KITAB

Kitab šejh hadži hafiza Mustafe ef. Mujića, čija je originalna rukopisna verzija pisana arebicom, zapravo, predstavlja transliteraciju rukopisa nastalog 1977. godine. Činjenica da je ovo posljednja knjiga pisana arebicom na bosanskom jeziku u novije doba, ovom djelu daje posebnu vrijednost... Priređivači ovog rukopisa učinili su nam dostupnim dersove i poruke o obaveznom i dobrovoljnom ibadetu kroz namaze, zikrove i dove, o usavršavanju ahlaka i činjenju svega onoga što vodi Allahovoj blizini. Osim što je podsjetnik na ibadet, Kitab je i svjedočanstvo o izvanrednoj ličnosti šejha Mujića koji je sve do svog preseljenja na Ahiret 1999. okupljao i oduševljavao brojne vjernike željne znanja.

Izdavač:

Libris d.o.o

Sarajevo,

tel 061 147 414

e-mail: libris@bih.net.ba.

www.libris.ba

Za izdavača:

Said Katica

Tehnički urednik:

Safer Muminović

CIP - Katalogizacija u publikaciji Nacionalna i univerzitetska

biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo

Mujić, Mustafa

Kitab 176 str.; 20 cm

Libris, Sarajevo, Biblioteka Ruh, (tekstualna građa, štampana) ISBN

9958-636-06-9 ID=13464326

ŠEJH H. HFZ. MUSTAFA-EF. MUJIĆ

Kitab

Libris

Sarajevo, 2009. / 1430. god. po H.

UVOD

Veli Allah dž.š. u Kur'anu: "Ko učini jedno dobro djelo imaće deset sevapa, tj. deseterostruku nagradu, a ko uradi jedan grijeh, jedan mu se i piše." Mi imamo dobrih djela koja ne umiru ni poslije naše smrti. A to je, ako neko za života svoga sagradi džamiju, mesdžid, put napravi, vodu dovede, prikalemi vočku i slično tome, on ima sevap i dalje poslije svoje smrti dok se god klanja u onoj džamiji koju je on sagradio ili dao udjel u tu džamiju - pisaće mu se sevap. Tako isto za put i vodu u koju je dao prilog u ime Allaha dž.š. imaće sevap i poslije smrti.

Drugo, jeste djelo trajno, vječito, ako ostavi iza sebe hajirli evlada i odgoji ga u duhu islama kao dobrog muslimana ili muslimanku, imaće i poslije smrti sevab.

Treće, ako ostavi iza sebe poučnu knjigu, kitab, ili Kur'an da se u njemu uči, i tu će imati sevap i poslije smrti.

Pa se odlučih da napišem ovo djelo, ovaj kitab, u ime Allaha dž.š., da je ostavim u naslijeđe svojoj kćeri hafiz Nuri. Nek ima uspomenu od svog oca da me se može sjetiti poslije moga odlaska na ahiret sa hatmom, sa tevhidom, sa dovom i drugim hedijama. Piši ovo djelo najviše sam se koristio sa Hazinetu-l-esrarom. Nešto sam uzeo iz Tenbihu-l-gafilina i na kraju ovoga djela ukratko sam naveo nešto o ilmi-tesavvufu. Negdje sam ispustio značenje dove, a ponegdje ajeta, tako da bih što više mogao napisati o pojedinim stvarima i poglavljima i objasniti do svoje umne sposobnosti. Najviše je u ovom djelu napisano o namazu i pojedinim nafilama. Nastoj'o sam da svako poglavlje koje sam objašnjavao dokumentujem Kuranom i hadisom, jer su to dva izvora šerijatska što treba svaki musliman i muslimanka da napaja svoju dušu i svoje srce. Negdje sam dao poučnu hikaju koja se odnosi na to poglavlje. Naveo sam u ovome djelu neke nafile i njihove fadilete, kad se koja klanja i zašto se koja klanja; naveo sam

fadilete pojedinih ajeta i sureta koje mi više puta učimo i koje su nama poznate, i njihovo značenje, to sam opis'o u najkraćim crtama. Na kraju sam ovog kitaba nešto napis'o o ilmi-tesavvufu u najkraćim crtama, ko može biti sufija, tj. murid ili derviš i ko može biti šejh, tj. kamili-muršid - savršeni vođa duhovni.

Zato molim Allaha dž.š. da mi primi ovo moje djelo i da mi afv učini i oprostio ako sam negdje nekakav prijestup učinio i ako sam nešto propustio u svom neznanju i nehaju. Tako isto molim one Allahove robove koji budu slušali ili učili ovo djelo da me se sjete dovom.

Zato preporučujem onome kome sam namijenio ovaj kitab, da ga što više uči i koristi i prenosi našim ahbabima i našim komšijama i konama.

Da nas Allah dž.š. hidajet učini i na pravi put okrene!

AMIN, BI RAHMETIKE JA ERHAMER-RAHIMINH!

FADILETI KURANA

Hvala Uzvišenom Allahu koji je poučio čovjeka Kuranom. On je stvorio čovjeka i poučio ga je da govori i odlikovao je Svoga milosnika od ostalih milosnika sa dolaskom Kur'ana i odlikovao je njegov ummet od ostalih ummeta sa učenjem Kur'ana. Neka je salavat i selam, tj. spas na našeg efendiju Muhammeda a.s. i njegovu porodicu na broj koliko ima tajni u Kuranu, jer je Kur'an-i-kerim Allahov govor. Stoga mu se ništa porediti ne može, kako to Allah u Kur'anu kaže:

“Ne ispituju li oni pomnjivo Kuran; ako bi i od koga drugog bio osim Boga, oni bi u njemu našli mnoštvo protivrječnosti”.

Drugi ajet glasi:

“Reci Muhammede: Kad bi se skupili svi insani i džinni da donesu nešto slično ovom Kur'anu, ne bi to mogli donijeti, i kad bi se sobom potpomagali”.

“Mi smo donijeli primjer ljudima u ovome Kur'anu, i raznih primjera, da bismo ih opomenuli. ”

Kur'an a.š. je Allahovo dž.š. uže koje se prekinuti neće ko se god prihvati čvrsto Kur'ana, uči ga redovito i amel čini po onome što Kur'an kaže. Tako svakom insanu koji devami Kur'an, Kur'an će mu biti vođa koji će ga voditi u džennet, Kur'an će mu biti šefa'atdžija na Kijametskom danu, i on neće osjetiti teška hesaba.

Od svih virdova najbolji je vird učenje Kur'ana, od svih dobročinstava, dobrih poslova, najbolji posao je učenje Kur'ana. Od Ebi Hurejreta se rivajeti daje rekao Alejhisselam:

«Ja Eba Hurejre, naučavaj ljude Kuranom neprekidno sve dotle dok ti smrt ne dođe, a kad ti dođe smrt, a ti budeš tako devamio, doći će ti meleki na dženazu koja će te dopratiti do kabura, i tako će oko tebe meleki obilaziti k'o mu'mini što obilaze oko Bejtullaha.»

FADILETI ONOGA KO NAUČI SVOJE DIJETE U KURANU

Dođe jedan čovjek Muhammedu a.s., pa mu reče:

‘Ja Resulallah, šta je sevaba onome ko nauči svoje dijete u Kur'anu?’
Reče Alejhisselam: *“To je Allahov govor, nemoguće je opisati.”* Dođe Džebrail a.s. pa reče: *“Ja Džebrail, šta je sevaba onome ko nauči svoje dijete u Kur'anu?”* Reče Džebrail a.s.: *“Ja Muhammed, Kur'an je Allahov govor, nemoguće je opisati.”* Pa iziđe Džebrail na nebesa pa upita Israfil a.s., pa Israfil reče: *“Ja Džebrail, Kur'an je Allahov govor, nemoguće je opisati.”* Poslije toga dođe Džebrail a.s. Muhammedu a.s. pa reče: *“Ja Muhammed, selam ti je od Allaha dž.š. i veli: Ko nauči dijete u Kur'anu k'o da je deset hiljada hadždžova učinio i k'o daje deset hiljada umri izvršio, k'o da je deset hiljada robova oprostio od roda Ismaila i k'o da je deset hiljada gaziluka učinio i k'o da je deset hiljada gladnih muslimana nahranio i k'o da je deset hiljada golih obukao i sa njim će biti Kur'an u kaburu do Kijametskog dana i pretegnuće mu sevapi na mizan - tereziji i preći će preko Sirat ćuprije kao kad svjetlica sine. Od toga se roba Kur'an odmaknuti neće dok ne stigne u najčasnije mjesto u džennetu.”*

Veli Alejhissalatu vesselam:

“Ko nauči svoje dijete jedan ajet iz Kura’na, to mu je bolje nego hiljadu godina da ibadet čini, svakim danom da posti, i svaku noć da klanja i naučiti dijete iz Kur’ana bolje mu je nego deset hiljada dukata da je podijelio fukari i miskinima i siromasima. ”

Veli Alejhissalatu vesselam:

“Ko uči Kur’an i radi onako kako Kuran kaže, njegovi roditelji će dobiti na Kijametskom danu jedan nurli tadž koji će više zasjati nego sunce na dunjaluku što sja. ”

Veli jedan mudrac: “Dužni su roditelji prema svome djetetu, kad mu se rodi da mu nadiju lijepo ime i da ga nauče Kuranom, i da ga lijepo odgajaju u islamu. Ako ga ne nauči Kuranom, njih će stići kazna na Kijametskom danu, kao što je rekao Muhammed a.s.:

‘Teško onim roditeljima koji imaju svoju djecu i odrastu u džehaletu, a ne uče u Kur’anu, ja se odričem od ovakvih roditelja koji zanemare svoju djecu. Oni će biti proživljeni na Kijametskom danu, bit će u teškoj azabu od njihove djece’. ”

Kada dijete prouči u mektebu el hamdu lillahi rabbi-l-alemin, i Allah čuje glas onoga dijeta, sevapom učenja njihove djece u mektebu, Allah će ukloniti azab sa njih, četrdeset godina ako su u azabu.

Od Ibn Abbasa se rivajeti da je rekao Alejhisselam:

“Doista oni insan koji ne zna ništa od Kurana, on izgleda kao porušena kuća. ”

Tako stoji u Tedžrid - kitabu.

BABU HIFZI-LISANI ČUVATI JEZIK OD NEVALJALŠTINA

Dođe jedan čovjek Alejhisselamu, pa mu reče:

“Ja Resulallah, posavjetuj me štogod!» Reče: «Drži se takvaluka, jer u tome je svaka dobrota i trudi se u ime Allaha dž.š. da budeš izdržljiv prema neprijatelju. To je muslimansko. Pridržavaj se zikira i učenja Kurana, jer to će ti biti nur na zemlji. Čuvaj svoj jezik, osim samo što je dobro izgovaraj i s time ćeš pobijediti neprijatelja šejtana.»

Sta je manija «drži se takvaluka»?

To je reći, izbjegavati sve što je Allah zabranio, a izvršavati sve što je Allah zapovijedio, pa kad budeš tako radio, onda si sastavio sva dobra.

Što kaže «čuvaj svoj jezik», to znači govori o dobru dok ne obogatiš ili šuti dok se ne spasiš, jer je selamet u šutnji. Znaj da insan ne može ni sa čim šejtana pobijediti k'o sa šutnjom, pa je potrebno svakom

muslimanu da čuva svoj jezik dok ne uspostavi ogradu od šejtana, pa će mu Allah pokriti njegove sramote.

Dalje se rivajeti: *«Ko odbrani jedno siročće, k'o da je roba azar učinio. Ko gospodari svojim jezikom, pa čuva svoj jezik od nevaljala govora, Allah će mu pokriti njegove sramote. Ko ugasi svoju huju, Allah će ga sačuvati džehennemskog azaba. Ko se pokori Allahu, Allah će mu opravdati njegovo pokoravanje.*

Rivajeti se od Alejhisselama daje rekao:

«Ko vjeruje Allaha i Kijametski dan da će doći, neka dobro čini svome kom'siji, nek' ikram lijepo učini svoga musafira, i nek' o dobru govori, ili neka šuti, jer Allah veli u Kuranu:

'Doista nad vama imaju čuvari — meleki koji vas prate, jedan sa desne, a jedan sa lijeve strane. Koju god riječ izusti, tu je posmatrač potpuno spreman da zabilježi onu riječ. '

Pa zar se vi ne stidite svojih čuvara kad vam iznesu vaš defter pred cijelim svijetom puni grijeha, a najviše od nevaljala govora?»

Od Enesa se rivajeti da je rekao Muhammed alejhisselam:

«Četiri su stvari samo u mu'mina: šutnja, i ona je od prvih ibadeta, poniznost, zikrullah i malo griješenja.»

Veli Alejhisselam:

«Ko hoće da uljepša svoj din nek napusti sve što mu nije korisno.»

Pitali su mudrog Lukmana s čim je postigao znanje. On veli: *«S time sam zaradio što sam uvijek istinu govorio i eda činio emanete i napustio ono što mi ne koristi.»*

Rivajeti Seri'a b. Džim da bi on svako jutro kad bi osvanuo postavio jedan defter i sve bi napis'o što bi progovorio, zatim bi uvečer sa sobom obračuna Veli ovaj fekih - sahibija: *«Ovako rade ljudi koji se pridržavaju granica i čuvaju svoj jezik od nevaljalština i obračunaju sa sobom još na dunjaluku.**

Ovako je dužan svaki musliman da se promisli na svoje grijehe, pa da tome traži izlaza dok ga nije smrt prevarila, jer je lakše na dunjaluku obračunati nego na ahiretu, i lakše je čuvati svoj jezik na dunjaluku nego se kajati na ahiretu.

Jedan veli od mudrih ljudi: *«Neznalica se poznaje po šest stvari: prvo je, razljuti se nizašto. Drugo, govori što mu nije korisno.»* - treba insan da se kloni govora onoga što mu ne koristi ni dunjaluku, ni ahiretu - *«treće, trošiti svoj imetak u besposlicu.»* - treba trošiti ondje gdje će mu koristiti i ahiret zaraditi - *«četvrto, otvoreno prenositi habere, prenositi tajne i griješiti. Peto, zauzimati se za svakog i raspravljati njegove poslove. I šesto, ne raspoznati dosta i neprijatelja.»* To znači,

treba prepoznati Allaha za dosta, izvršavati njegove emrove, i treba znati da je šejtan neprijatelj, pa ga se klonuti i čuvati.

Veli Isa a.s.: *«Svaki govor, ako to nije zikir ili učenje Kurana štetan je i besposlen. Svaka šutnja ako to nije razmišljanje o čudesima Allahovim, to je nemarnost. Svaki pogled što pogledaš, ako to nije pouka, to je zabava, igra.» Blago onome kome bude govor zikrullah, a šutnja razmišljanje o Allahovim čudesima, a pogled pouka.*

Rivajeti se od jednog alima gdje veli: «Mumin malo govori, a puno radi, a munafik puno govori, a malo radi.»

Rivajeti se od Alejhisselama da je rek'o:

«Pet stvari se u munafika ne nalazi: naučavati o ilmiddinu, i čuvati svoj jezik, biti osmjehnuta lica, imati svjetlo u srcu i imati ljubav prema muslimanima.»

Veli se: «Blago se onom ko čuva svoj jezik i pazi na svoje ukućane i plače nad svojim grijesima.

Priča sa daje Lukman jednom uniš'o Davud a.s. i vidio gdje plete i pravi pancire, pa je htio da upita pa se je usteg'o i ušutio i nije htio upitati dok nije dovršio. Kad ustade Davud a.s. i obuče onaj oklop radi borbe, i reče: *«Divan li je onaj oklop i onaj koji ga je napravio!»* Reče Lukman: *«Šutnja je mudrost, a malo je onih koji po njoj postupaju.»**

Jedan veli: «Nauka je nakit, a šutnja je selamet, pa kad govoriš, nemoj brbljati. U šutnji i ako se pokaješ jedanput, za govor ćeš se pokajati više puta.»

Vele neki mudraci: «U šutnji je selamet sedam hajrova, i sve se to sastoji u sedam kelima, sve hiljada u jednoj kelimi. Prvo, šutnja je ibadet bez ikakva truda. Drugo, to je nakit bez bisera. Treće, to je bojaz bez ovlašćenja. Četvrto, to je tvrđava bez zida. Peto, bez uzura ne biti potreban ničemu. Šesto, mirni su meleki čuvari. Sedmo, pokriće mu se njegove sramote.»

Neki veli mudrac: «U insanskom tijelu ima tri dijela: jedan je dio srce, jedan je jezik, a jedan je tijelo. Svaki taj dio Allah je darovao kerametom, počastio je srce sa ma'rifetom, a jezik sa šehadetom da izgovara la ilahe illallah, i da uči Kur'an, a tijelo je obdario da klanja, da posti i druge ibadete da radi.» Nad svaki taj dio tijela postavljen je nadzornik i čuvar, pa pokreće sa njegovim srcem i posreduje i niko ne zna šta zamišlja jedan rob u sebi osim Allaha. Zatim se traži da svaki taj dio tijela izvršuje one obaveze što je zadužen prema Allahu. Traži se da insan učvrsti svoje srce u imanu, da nije nikom zavidan sa srca, da prevare ne čini, i spletke da ne čini. Isto tako jezik da ne gibeti, da ne laže, da ne govori što mu nije korisno. Tako isto, tijelo da asiluk ne čini, da ezijet ne čini nikog od muslimana. Ko god zapusti svoje srce sa ovoga sifata, i zarazi ga, on je munafik. Ko napusti svoj jezik i zarazi ga, on je kafir. Ko napusti svoje tijelo pa griješi, on je asija.

Veli Hasan Basrija: «Ko puno govori, puno pada, ko puno gomila imetka, on puno griješi, ko je ružne ćudi, on je sam sebe kaznio.»

Veli Isa a.s.: *«Nemojte puno govoriti prazna govora, jer će otvrdnuti vaša srca. Svaki tvrdac je daleko od Allaha, ali vi to ne znate.»*

Veli neki od ashaba: *«Ako vidiš da ti je srce otvrdnulo i vidiš da ti je tijelo oslabilo i vidiš da si slabe nafake, znaj da puno govoriš u besposlicu.»*

Da nas Allah zakloni i sačuva šejtana i njegova društva, i da nas Allah magfired učini!

AMIN, BI RAHMETIKE JA ERHAMER-RAHIMIN!!!

BABU-L-IHTIKAR (KUPOVATI HRANU PA JE ZADRŽAVATI DOK NE POSKUPI)

Rivajeti se od Alejhisselama gdje veli:

«Kupovati hranu pa počekati vrijeme da poskupi - to samo rade griješnici.», jer se rivajeti od Ibn Omera da je rek'o Alejhisselam:

«Ko god kupuje hranu pa je zadrži četrdeset dana, da joj cijena poskupi, on se odrekao Allaha, a i Allah se njega odrekao.»

Pa veli Alejhisselam:

«Onaj koji doveze hranu iz drugog mjesta da svoje mještane podmiri, ne čekajući cijena da joj poskupi, e taj koristi ljudima i njemu se je nadati da će imati bereket u svom imetku, a onaj koji dovuče hranu pa je drži da joj cijena poskupi, on je na šteti ljudima i on je proklet.»

Došao jedan čovjek Abdullah b. Abbasu, pa mu reče: «Nauči me i preporuči mi nešto!», pa mu reče Ibn Abbas: «Preporučujem ti šest stvari: prvo, da čvrsto vjeruješ, sa srca, da je Allah kefil za tvoju nafaku; drugo, da klanjaš namaze u njihovom vremenu; treće, da jezikom zikir činiš Allaha; četvrto, da se ne povodiš za šejtanom, jer je on zavidan cijelom stvorenju; peto, nemoj preveć dunjaluk opravljati, jer će ti to ahiret odžerabiti; šesto, da savjetuješ muslimane, uvijek da im budeš nasihatdžija.» Veli ovaj fekih-sahibija, treba svaki musliman da bude milostiv prema muslimanima i da ih nasihat učini. To su alameti i znaci sretnih.

Treba ovo jedanaest svojstava da se nađe kod svakog mu'mina: prvo, da izbjegava dunjaluk što više, a da teži za ahirtom što više; drugo, da vodi računa o ibadetu i učenju Kur'ana, da što više klanja i uči Kur'an; treće, da što manje govori ono što mu nije potrebno; četvrto, da čuva dobro pet vakti namaza; peto, da se dobro čuva harama, pa to bilo malo ili mnogo; šesto, da se druži sa dobrim ljudima; sedmo, da bude ponizan bez imalo ponostva; osmo, da bude darežljiv, plemenit; deveto, da bude milostiv prema stvorenju Allahovu; deseto, da bude koristan svijetu, tj. da priteče u pomoć svakome do krajnosti; i jedanaesto, da se sjeća smrti što više. Ovo jedanaest svojstava znak je jednog iskrenog mu'mina i mu'minke.

IMAN-VJEROVANJE

Iman, vjera, je stvar duše i srca. Ko nejma iskrenog i čistog vjerovanja, taj nije vjernik. Iman - vjera, iako je stvar duše i srca ona ima svoje temelje na čemu je zasnovata. Njezini temelji jesu: prvo, adalet -pravednost; drugo, zdravi razum; treće, biti savršeno moralan; i četvrto, čistoća. Bez ova četiri svojstva nema imana, ako kome nedostaje samo jedan od ova četiri, nije potpuni imanlija. Allah dž.š. na više mjesta strogo naređuje pravednost. U ovom ajetu u suri Nahl veli Allah dž.š., esteizubillah:

«Allah strogo naređuje pravdu i dobročinstvo i izdašnost svojoj rodbini, a zabranjuje stidna djela, pakost i nepravičnost. On vas opominje da bi ste razmišljali.»

Ovo je prvo svojstvo i temelj imana. Pravednost je tvrđava Allahova. Ko se drži pravde, istinu govori, taj je uniš'o u Allahovu tvrđavu, a ko uniđe u Allahovu tvrđavu, taj je siguran i spašen svih belaja i ovog i onog svijeta. O pravednosti se na više mjesta u Kur'anu govori. U drugom ajetu Allah kaže, esteizubillah:

«Kad govorite, govorite pravično, pa makar to bilo prema bližnjemu svome.»

Pravednost se u tome sastoji da govori istinu, pa makar gorka bila. I tu ima izreka:

«Reci istinu, pa makar i gorka bila.» Kad svjedoči, da pravo svjedoči, da pravo mjeri, pa makar prodavo ili kupovo, kad kupuje nešto, da kupi onako kako bi i prod'o, tj. da ne potcjenjuje tuđe robe, i da proda onako kako bi i kupio; da bude iskren u obećanjima, da o dobru misli, da želi i štiti svačije pravo. Ima jedna izreka:

“Spas je u istini”.

Ima jedna izreka u hadisi-kudsijji:

«Pravda, ili pravednost je tvrđava što je ne može ni voda potopiti, ni vatra spržiti.»

Pravednost je ravnoteža Allahova, na kojoj stoji svemir.

Zato, ko nema pravednosti i iskrenosti, taj nema ni vjere.

Drugi temelj imana jest zdrav razum. Što se god ne slaže sa zdravim razumom, to vjera islam ne prima.

Znamo da svaka mašina ili motor ima svoga majstora, i to bez zdravog razuma ne može samo od sebe postati. Tako isto i ova zemlja i nebesa, sve što postoji u svemiru ima svoga majstora i umjetnika koji je iz ništa sve stvorio. Zato Allah donosi primjere na više mjesta u Kur'anu

o čudesima Allahovim koja se kreću oko nas pa navodi na više mjesta u Kur'anu te veli u ovome ajetu, este'izubillah:

«Doista u stvorenju nebesa i zemlje, u redovnom mijenjanju dana i noći bez sumnje ima znakova za ljude obdarene razumom.»

Drugi ajet govori:

«Ima ih i u vama samima, zar vi ne vidite?»

To drugi ajet govori, este'izubillah:

«Doista vi u životinjama imate znakova podesnih za vašu pouku. Mi vam dajemo da pijete ono što je u njihovim utrobama između hrane prerađene i krvi. To je čisto mlijeko tako prijatnog ukusa za one koji ga piju.»

Sve su čudesa Allahova što treba svaki mu'min da uzima pouku:

«Doista u ovom ima znakova za ljude koji razumiju.»

Treće je svojstvo biti savršeno moralan, da bude lijepe ćudi, lijepa ahlaka i lijepe naravi. Ko ima lijep ahlak, lijepo vladanje, taj ima i vjeru i to će se vagati na mizan - tereziji.

O vladanju lijepom Allah govori u Kur'anu na više mjesta, este'izubillah:

«Pomoću Allahove milosti ti si uzdržao svoju blagost prema njima. Da si bio strog i tvrda srca, oni bi se razasuli od tebe. Ne zamjeravaj im to, moli Allaha da im oprost i savjetuj se s njima.»

U drugom ajetu Allah kaže:

«Uistinu ti si čovjek visoke čudorednosti.»

Alejhissemam kaže: *«Poslat sam da usavršim svoje etičke osobine.»*

Prema tome kad znamo da je to svojstvo najljepše onda trebamo da uljepšavamo svoju ćud, svoju narav i svoje vladanje, pa da budemo pristupaćni Allahu i Alejhissemamu i svakom mu'minu. Mnogi su kitabi napisati o vladanju. Treba čovjek do krajnosti da se čuva bluda, potvore, prenošenja habera, riječi, da ne bi kome našao učinio, da ne bi koga uvrijedio ili oštetio, da nauči kakve su dužnosti prema Allahu, prema sebi, roditeljima, prema djeci, rodbini, komšijama i prema cijelom stvorenju, pa te hakkove sve na vrijeme izvršiti.

Četvrti uvjet ili svojstvo je čistoća. Allah na više mjesta govori o čistoći, pa kaže u ovome ajetu:

«Zaista Allah voli one koji se kaju i one koji se čiste.»

U hadisu se kaže : *«Čistoća je pola vjere.»*

Zato je Allah propisao kupanje, abdest, obrezivanje noktiju, pranje ruku prije i poslije jela. Treba svaki musliman da vodi strogo računa o čistoći, treba da bude čisto tijelo, odijelo, i mjesto gdje stanuje.

Ponaročito treba se čuvati mokraće, jer će za to najteža kazna biti u zagrobnom životu ko se ne bude čuvao mokraće. Treba svaki mu'min i muslimanka da bude uzor čistoće. Ovo je vanjska čistoća. Ima jedna još važnija čistoća, a to je čistoća duše i srca. Allah dž.š. u Kur'anu kaže, *este'izubillah*:

«Onoga dana Sudnjega neće koristiti nikom imetak ni djeca, osim ko bude dobro čista srca.»

Treba čuvati svoje srce od mržnje, zavidnosti, kibura, tj. veličanja sama sebe - to je oholost, i 'udžba - to je biti uviđavan u svojim dobrim djelima, od pohlepe - tamaščerluka, od škrtosti, od srdžbe, od zle misli, ukratko rečeno, čuvati se svih grijeha, i vidljivih i nevidljivih jer su grijesi duševni otrov, a duša je glavni faktor života. Ko bude učuvao svoju dušu i svoje srce od ovih mana taj je dostojan da učuva svoj iman.

Ovo su ukratko četiri svojstva na čemu se temelji iman

- vjera, pa ko bude imao ova četiri svojstva, onda dolazi šest imanskih šartova. Bez ova četiri svojstva neće mu biti pravo amentu billahi.

Zato bi bila dužnost svakom muslimanu i muslimanki da posjeduje ova četiri svojstva, pa da može dokazati da ispravno vjeruje Allaha dž.š. i Pejgambera a.s. i da slijedi put istinske sreće i spasa.

O Uzvišeni Allahu uputi nas na pravi put!

FADILETI TALEBU'L-'ILMA (VRIJEDNOSTI TRAŽENJA ZNANJA)

Prva dužnost svakog muslimana i muslimanke jeste naučiti o vjeri, o islamskim propisima i toga se pridržavati. Prva objava koja je došla Alejhisselamu jest:

«Uci u ime tvoga Gospodara koji je sve stvorio. Koji je čovjeka stvorio od usirene krvi. Uči, jer tvoj Gospodar je najplemenitiji. On je podučio čovjeka da se služi kalemom (perom)!»

Ove prve zapovijedi koje su došle Alejhisselamu upućene su nama kao stroge zapovijedi. Drugi ajet govori:

«Jesu li jednaki oni koji znaju i oni koji ne znaju?»

Ima izreka: «Nauka je kao svjetlo», koja mu osvjetljava put istine, sreće i spasa, a neznanje je mrak, tmina. Neznanje je gore od siromaštva. Imamo raznih nauka: ilmi - zahir (nauka tehnike), ima

ilmi -šeri'at (nauka o vjeri), ima nauka ilmi - ledun (Allahova nauka).
Ovdje ćemo navesti što je najosnovnije o propisima islama.

Veli Alejhisselam:

«Tražiti nauku je dužnost svakom muslimanu i muslimanki.»

Druga izreka (glasi):

«Tražite nauku od bešike do motike» - to znači dok god ste živi.

Jedna izreka imade:

«Učenjaci su nasljednici u misiji peygamberskoj.» To je prva tačka i prva briga svakog mu'mina i mu'minke, da nauči propise islama i prema tome treba da se vlada.

Onaj koji pođe na put da uči ili da upita za jednu vjersku meselu za svaki korak dok ode i dok se vrati ima dvadeset sevapa na tom putu dok njega blagoslovi Allah i meleki i zemlja i što god ima životinje, pa čak i ribe u vodi ga blagoslove. I ako ga zateče smrt na tom putu, umrijeće kao šehid. Tako saznadosmo da je ovo djelo najhairnije i najpribranije kod Allaha dž.š.

Jednom je Alejhisselam ušao u džamiju i vidio dvije halke ljudi gdje sjede, jedni zikir čine Allaha, a jedna vazi. Ovi što zikir čine, to je nešto najbolje, pomisli Alejhisselam, ali ovi što govore o fikhskim

pitanjima, to je još bolje. Ovdje ću sjesti, možda ću nešto čuti što će mi vječito valjati na oba svijeta. I sjede Alejhisselam u onu grupu ljudi gdje se govori o nasihatu.

Kaže Ebu Derda, jedan od ashaba Alejhisselamovih:

«Meni je draže jednu vjersku mes'elu naučiti nego cijelu noć na ibadetu biti.»

Ebi Seid El Hudri prenosi od Alejhisselama:

«Tri su stvari najbolje na zemlji: tražiti nauku, boriti se na Božijem putu i zarađivati od poštene zarade.»

«Tražitelj nauke - to je miljenik Allahov.»

«Onaj koji se bori — borac, on je bogougodnik.»

«Onaj koji traži i zarađuje od halala to je iskreni rob Allahov.»

Ovaj dunja stoji na ilumu učenih ljudi, na pravednosti pravednih vladara, na darežljivosti bogatih ljudi i saburu siromašnih. Zato je rek'o Alejhisselam:

«Učite Kur'an dok se nije digo sa zemlje!» Rekoše ashabi: «Ja Resulallah, zar će se dići sa zemlje?» Veli Alejhisselam: *«Nestaće učenih ljudi pa se neće imati pred kijem učiti.»*

Alimi su kao svjetiljka koja sija, osvjetljavaju svojoj sredini. Kad koji odseli, tu nastupi mrak, tmina. Zato je rečeno:

«Smrt učena čovjeka - rana u dinu!», tj. gubitak jedan veliki u islamu .

Druga izreka:

«Smrt učena čovjeka je smrt svijeta.»

Da nije učenih ljudi, šta bi džahili - neznalice? Kad nestane ljudi učenih - to je znak Kijametskog dana. Pravi alim je onaj koji se strogo pridržava svog iluma i svojim uzorom dokaže daje učen, a teško li onome koji nauči, a ne pridržava se one nauke - on će sedam puta biti gore kažnjen na Sudnjem danu nego oni koji ne zna. Zato je rekao Allah dž.š. Musa a.s.:

«Pouči sebe, sebi kaži pa i ako uspiješ da ti u djelo sprovedeš, onda kaži svijetu.» Zato treba paziti učene ljude i cijeniti, a naročito one koji su nas naučili i izveli na pravi put jer je rekao Hadreti Alija r.a.:

«Ko me pouči jednom harfu učinio me je robom.», tj. zaslužuje da mu robujem dok je živ, jer oni koji nas podučavaju to su naši duševni roditelji. Zato nastojmo da i mi što više naučimo

i da budemo od tih robova Allahovih koje Allah najvoli. Ovo treba u ime Allaha sve raditi.

SALAT - NAMAZ

Nije dosti muslimanu samo vjerovati, nego treba islamske dužnosti vršiti. Najglavnija dužnost iza kelime-i-šhadeta jest namaz. U Kur'anu stoji na preko sedamdeset mjesta gdje Allah naređuje, pa u ovom ajetu Allah kaže, *este'izubillahi*:

Zasigurno oni koji vjeruju i rade dobra djela, klanjaju namaz

i daju zekat primiće nagradu od svoga Gospodara. Strah se neće spustiti na njih i oni neće biti zabrinuti.»

Namaz je dinski temelj i treba ga dobro čuvati. O namazu rekao je Alejhisselam u hadisu:

«Ko klanja namaz taj čuva svoju vjeru, a ko ne klanja namaz, taj ruši svoju vjeru.»

Dakle, kad znamo taj emer i tu svetu dužnost, onda je trebamo dobro čuvati. Namaz je propisan na miradžu kad je bio Alejhisselam, i to

pedeset vaktova u dvadeset i četiri sata. Pa je zamolio Allaha, pa mu je skratio na pet vaktova.

Onaj koji redovito obavlja namaz tome će Allah oprostiti sve male grijehе što bude uradio između namaza, jer je namaz svjetlo spoznaje, raziluk Allahov, radost meleka.

Namaz je propisan da ga posjeti na sve zapovijedi Allahove pa da ih blagovremeno vrši i da ga namaz podsjeti na sve što je zabranjeno pa da se toga prođe. Namaz treba da ga očisti od grijehа, da mu osvijetli dušu i da mu očeliči njegovo srce u imanu i da mu uljepša njegovo vladanje, da ga odvрати od svih zlih djela, od zlih misli i loših osobina.

I ako ne bude taki namaz koji će ga upotpuniti, preporoditi, onda to nije namaz, onda je to samo murailuk - lažno prikazivanje u namazu. Namaz treba da je iskren i sa hulusom, da mu zbriše sve grijehе, a ne da se vraća sa namaza veći grijешnik nego što je došao na namaz.

Onaj koji lijepo obavlja namaz, Allah će ga darovati sa šest stvari: prvo, imaće obilnu nafaku, biće nafakali; drugo, dobiće svjetlost u licu; treće, Allah će ga sačuvati šejtana na smrtnom času; četvrto, neće osjetiti smrtne gorčine, i sa imanom će preseliti; peto, preći će preko Sirat-ćuprije k'o svjetlica kad sine, i šesto, biće uveden u džennet.

Za one koji ne klanjaju velike su prijetnje. Ima izreka:

«Koji god ostavlja namaz on je proklet.*

Bio jedan čovjek pa krene jednog dana na put, i to rano. Čim je pošao udruži mu se jedan nepoznat čovjek. Vazdan su putovali zajedno. Kad je bilo oko jacije reče taj čovjek: «Hoćemo li ovdje konačiti?»

Ovaj nepoznat čovjek odskoči od njega i ode, a ovaj mu reče:

«Što me sade ostavi u ovoj pustinji sama, a vazdan si mi drušvo činio?» On reče: «Ja više ne smijem s tobom biti. Ja sam jedanput Allahu zgriješio, pa me je Allah odstranio od Svoje milosti, a ti si pet puta danas zgriješio što nisi klanjao ni sabaha, ni podne, ni ikindije, ni akšama, ni jacije, i ja više ne smijem s tobom putovati da ne bijoš više gadab Allahov navuk'o.» A to je bio šejtan, la'netullahi 'alejhi, u suretu čovječijem.

Na Sudnjem danu će se najprije pitati za namaz. Ko bude položio račun za namaz lijepo, za drugo će sve lakše biti. Ima dosti ajeti - kerima koji prijete, opominju strogo na namaz, pa veli u ovom ajetu:

«Za njima dođoše drugi naraštaji. Oni dopustiše da nestane namaza i pođoše za svojim prohtjevima. Oni će samo na zlo naići, biće bačeni u provaliju džehennema.»

Onaj koji potcjenjuje namaz i ne klanja, njega će zadesiti dvanaest belaja, tri na dunjaluku, tri na smrti, tri u kaburu i tri na Sudnjem danu.

Ona tri na dunjaluku što su: prvo, biće mu težak život i teretli sa velikim brigama i poteškoćama; drugo, dići će mu se bereket iz nafake, tj. nikad neće biti zadovoljan; treće, izgubiće ugled kod vjernika.

Ona tri na smrti: doći će mu velika žeđ, a neće se moći napiti; drugo, doći će mu melek Azrail u strašnom suretu, i treće, sa velikim poteškoćama umrijet će.

Ona tri u kaburu: neće moći odgovoriti na pitanja Munkiru i Nekiru; drugo, stijesniće mu se kabur tako da mu kost mimo kost prolazi i treće, odmah će nastupiti azab i trajat će do Kijametskog dana.

A ona tri na Sudnjem danu: bit će crna obraza, doći će mračna lica pred Allaha dž.š.; drugo, teško će račun položiti, a treće, bit će prognan u džehennem.

Kad znadosmo daje namaz stroga zapovijed i sveta dužnost onda moramo dobro voditi računa o namazu, a i djecu na to naviknuti da i oni to rade, a naročito treba čuvati ako se klanja u džema'atu, jer je namaz u džema'atu dvadeset i sedam puta bolji nego po sebi.

Žena dok je u hajzu i nifasu ne smije klanjati, a čim isteče rok hajza i nifasa treba da se okupa i da nastavi klanjati. Sto joj prođe namaza u hajzu i nifasu to neće naklanjati, a što prođe posta to mora napostiti. Za muška nejma izlaza. Ako je bolestan, pa ne može stojeći, može sjedeći, pa ako ne može ni tako neka klanja ležeći ili išaretom. Jedino ima izlaz oni koji pomatuhe, pa ne zna šta uči; oni koji se onesvjesti,

pa dok ne dođe do sebe i oni koji poludi, pa dok ludilo ne prođe. Zato nastojmo da sve namaze na vrijeme obavimo. Onome kome prođe namaz na poslu ili u bolesti ili na putu ili u vojsci treba što prije naklanjati namaze što su ga prošli.

Eto tako, da nas Allah hidajet učini i da nas na Pravi put okrene da budemo od onih pravih robova Allahovih. AMIN!

BABU T'TEV BETI - KAJANJE

Allah dž.š. na više mjesta u Kur'anu naređuje da se obratimo Allahu sa pokajanjem od svojih grijeha, pa veli, *este'izu billah*:

«O vjernici kajte se iskrenim kajanjem.», tj. obratite se Allahu skrušeno, ponizno i plačno. Pravo iskreno kajanje jeste priznati svoje grijeha i odstupiti od grijeha i velikih i malih, i više se na te grijeha ne vraćati.

Drugi ajet kaže:

«O vjerni, vaša srca svi obratite Allahu da bi ste bili sretni.»

Treći ajet kaže:

«Povratite se Allahu i sasvim Mu se predajte prije nego vas kazna snađe. Nakon toga nećete naći nikakve pomoći.»

Prema tome, kad znadosmo da Allah strogo naređuje, onda treba da se uvijek sa pokajanjem obraćamo Allahu i da ga skrušeno molimo da nam ‘afv učini i oprosti grijeha. Grijesi su najveći otrov duševni, a lijek tih grijeha - drugim riječima - lijek pravi jeste duševni od tog: obratiti se iskrenim i plačnim pokajanjem. Mi griješimo sa govorom, sluhom, pogledom, rukama, nogama, mislima zlim i lošim vladanjem. Treba čuvati sve ove dijelove tijela koji su nam dati na emanet da ih mi iskoristimo u dobre svrhe i da ih predamo Allahu onako čiste kako smo ih donijeli na dunjaluk. Zato je pravi duševni lijek iskreno kajanje i izreka LAILAHEILLALLAH SEJJIDUNA MUHAMMEDUN RESULULLAH.

U koga se najviše nađe u njegovim tefterima ovo dvoje da je puno puta učio taj će sretno proći na budućem svijetu.

Sto se tiče između Allaha i roba grijeha tu ako hoće Allah može oprostiti, a što se tiče tuđih hakkova to Allah neće oprostiti dok ne zatražimo oprost i halala od onoga koga smo uvrijedili, oštetili ili ga potvorili ili na njega nešto rekli ono što nije i uopće sve dugove koje dugujemo prema roditeljima, prema rodbini, prema djeci, prema komšijama, prema siročadima i prema sirotima, prema zajednici i uopće prema cijelom stvoru treba da se odužimo i da im damo ona prava koja njima pripadaju, da se sa svakim bude u lijepim odnosima i da postavi svačije pravo na njegovo mjesto. Pa onda sa takvim načinom da bude naše pokajanje kod Allaha primljeno i uslišano, jer je rečeno:

«Ko se pokaje od grijeha ho da grijeha nije ni uradio», ali samo iskrenim kajanjem onakim kako je gore navedeno.

Tri vrste imaju kajanja, i to: prvo, pokajanje od grijeha; drugo, pokajanje od gafleta, nemara; i treće, pokajanje od svega osim Allaha.

Prva tevba jest velikih griješnika koji se kaju od grijeha i od njih odstupaju, a druga vrsta pokajanja, od gafleta, to je onih robova Allahovih koji se čuvaju grijeha i propuste čine u emrovima, propuštaju adabe, ono što je pohvalno u vjeri, pa nekad propuštaju i sunnete, a naročito džema'at. Ukratko rečeno propuštaju časove života, a ne iskorištavaju ih za budući život. Treba musliman i muslimanka da svaku svoju minutu života iskoriste u službi svoga dina, svoje vjere i vječitoj službi Allaha, tj. da bude budna srca i da iskoristi ovaj život za budući. Ima jedna izreka: «Mudrostje izgubljena stvar vjernika, gdje god je nađe, uzme je.»

A treća tevba i pokajanje od svega osim Allaha - to je onih robova Allahovih koji se takmiče u službi Allahovoj i žrtva su i moralno i materijalno želeći samo Allaha. Oni ne traže nikakve nagrade, časti ni plate, ni na dunjaluku ni na ahiretu. To su oni mukarrebini koji su najbliži Allahu sa svojim dobrim djelima i najboljim osobinama, koji gore od aška, koji se utapaju u ljubav Allahovu. To su oni robovi Allahovi koji vole više Allaha nego sve što postoji, pa i svoj život žrtvuju za Allahovu ljubav. To su oni koji rade po volji Allahovoj, a ne po volji svojih prohtjeva.

Allah voli one robove koji istigfar čine i mole Allaha za oprost. Da bi naše pokajanje bilo primljeno kod Allaha trebaju ovi uslovi: prvo, odreći se svih grijeha i zajamčiti Allahu da se na te grijeha neće više vraćati; drugo, zajamčiti Allahu da neće više propustiti farzova, vadžiba, pa ni sunneta; treće je da će što prije naknaditi ono što je propustio farzova i vadžiba; četvrto, da neće širk činiti Allahu, tj. da neće u svom robovanju ništa pridružiti Allahu, tj. da će samo u ime Allaha sve raditi, ni radi čega drugog; peto, da će se miješati sa dobrim i učenim robovima Allahovim, i šesto, da će do krajnosti izbjegavati zlo društvo i svaku besposlicu. To su uvjeti da bi naše pokajanje bilo primljeno.

Imamo na razne načine pokajanja. Ima traženje oprosta na arapskom jeziku, a može i na našem jeziku. Treba znati da je Alejhisselam najmanje svaki dan i noć učio sedamdeset puta estagfirullah, pa kad je Alejhisselam toliko puta činio istigfar koji je bio bez grijeha, pogotovo mi moramo kao veliki griješnici što više govoriti istigfar. Imamo istigfar koji se uči u početku tevhida. Imamo sejjidu-l-istigfar, kao najbolji istigfar za koji nam je rekao Alejhisselam:

«Ko gaproi u danu, a ko taj dan umre, biće šehid, a ko uveče isto ako umre tu noć biće magfired učinjen i umrijeće kao šehid.», a to je ovaj istigfar:

ALLAHUMME ENTE RABBILAILAHEILLA ENTE HALEKTENI VE ENE <ABDUKE VE ENE <ALA <AHDIKE MESTETATU EUZU BIKE MIN ŠERRI MA SANA>TU VE EBU>U LEKE BINLMETIKE ALEJJE VE EBU>U BIZENBIFAGFIRLI ZUNUBIFEINNEHU LA JAGFIRU-Z-ZUNUBE ILLA ENTE.

Ovaj istigfar ima u Handžića zbirkama, a na našem jeziku ima u ilmihalu Hadžiabdića.

Da nas Allah hidajet učini i na pravi put okrene!

Treba tražiti oprost i za naše roditelje, naše bližnje, za naše komšije, za sve mu'mine i mu'minke.

“Ja Rabbi, Ti si moj Gospodar. Nema drugog boga osim Tebe.

Ti si mene stvorio, a ja sam Tvoj rob. Ja nastojim da budem ustrajan na onoj riječi i obećanju koje sam Ti dao. Utječem Ti se od zla mojih djela, priznajem Tvoje blagodati i nimete koje si mi dao i zahvaljujem Ti na njima. Isto tako priznajem svoje grijeha, pa ja Rabbi, Ti mi moje grijeha oprost, jer grijeha niko ne može oprostiti osim Ti. ”

Ovo je prijevod sejjidu-l-istigfara.

BABU'L-DŽUDI VE'S'SEHAI DAREŽLJIVOST

Allah dž.š. na više mjesta naređuje darežljivost, pa kaže u Kur'anu, este'izubillah:

«Oni koji troše svoj imetak na putu Božijem, nalik su (njihova dobročinstva) na zrno koje oplodi sedam klasova od kojih svaki sadrži po stotinu zrna. Allah će povećati onome kome bude htio. On je neizmjeran i sveznan. Oni koji troše svoje bogastvo na putu Božijem i koji svoje dijeljenje ne proučavaju prijekorom i hrđavim postupcima, osigurana im je nagrada od njihova Gospodara. Uljudna riječ i oprost su bolji nego milostinja za kojom bi došla neugodnost nanešena onome ko bude milostinju primio. Bog je bogat i blag.»

Darežljivost je najljepše svojstvo i najmilije Allahu. Rekao je Alejhisselam:

«Darežljivac je blizu Allaha, blizu ljudi, blizu dženneta, daleko od džehennema.»

Druga izreka imade, što je rečeno:

«Džennet je kuća darežljivaca.»

Izreka imade dosti o darežljivcima. Na Sudnjem danu kada bude, doći će dva tabora ljudi i žena i letiće kao što ptice lete na dunjaluku i doći će na džennetska vrata, pitaće ih haznadar tj. ključar: «Đeste, kako ste vi, jeste li bili na mizan tereziji?» Odgovoriće: «Mi ne znamo za mizan.» «Jeste li bili na hesabu?» «Nismo.» - odgovoriće oni. «Jeste li prošli preko sirat ćuprije?» «Mi ne znamo za sirat.» «Pa ko ste vi?» Oni će odgovoriti: «Mi smo od ummeta Alejhisselama.» «Pa šta ste radili na dunjaluku?» Oni će odgovoriti: «Mi smo bili džomet i

darežljivi i mi smo podijelili svoj imetak na Božijem putu.» Tada će im reći haznadar:

«Za vas je džennet.», pa će im otvoriti vrata i oni će unići u džennet.

Drugu će grupu ili tabor pitati. Oni će isto odgovoriti da nijesu bili na mizanu niti na hesabu, niti su vidjeli sirat - ćuprije. «Pa šta ste radili na dunjaluku?» Oni će odgovoriti da su na dunjaluku saburili na iskušenjima Allahovim, i njima će otvoriti džennetska vrata, pa će im reći: «Uniđite u džennet. Za vas je džennet.»

Ova su dva svojstva najbolja i najdraža Allahu: darežljivost i strpljivost, tj sabur. Zato će ove dvije firke unići u džennet bez obračuna.

Trebalo bi puno pisati o ovome svojstvu, ali se ne bi moglo lahko opisati. Zato je rekao Alejhisselam svojim ashabima:

«Dijelite svaki dan sadaku, i to na svaki svoj uzuvfjer sadaka odbija sve belaje, sve nesreće.» Ona zatvara sedamdeset kapija od belaja koji su trebali da se sruče na jednog roba. Onaj koji puno dijeli, nesreće on neće osjetiti, ona će proći na snu ili u budnom stanju, ali on neće osjetiti nikakve poteškoće.

Donijećemo nekoliko primjera u ovoj knjizi. Bila jedna žena i imala jedno dijete muško, poodraslo. I pođe žena u šumu brati drva, i povede dijete. Žena skuha dvije-tri pogačice i ponese u šumu da imaju

taj dan jesti. U putuje sretne prosjak i zaišće od žene jednu pogaču da jede, jer kaže da je gladan. Ona mu dadne, i dođe u šumu. Ostavi dijete na jednoj zeleni da sjedi, a ona ode u šumu brati drva. Kroz kratko vrijeme proču se glas djeteta. Žena potrči da vidi šta je sa njim, a vuk iz planine izletio, zgrabio dijete i odnio, a veli Allah dž.š. naredi hadreti Džebrail a.s.: «Idi u tu planinu, i na tom mjestu uzmi ono dijete od vuka i odnesi ga njegovoj majci gdje je i bilo.» I dok je žena na mjesto gdje je ostavila dijete, tuđi gaje i našla. Čula je jedan glas: «Eto, robinjo Allahova, Allah ti se je smilovao zbog toga što si nahranila onog siromaha.»

Drugi jedan slučaj je bio: bio jedan vladar koji nije dao prositi i izdao je naređenje u svojoj državi: «Ko se god uhvati da je dao prosjaku, ima da mu se odsijeku ruke obadvije!» U tom njegovom mjestu bila je jedna žena, i imala dvoje djece i svekrvu, a čovjek te žene otišao je u drugu državu da radi. Pošto svekrva nije mogla nevjestu, ona ju je mnogo mrzila, napiše pismo sinu krijući od nevjestu da je ona nevaljalica i da ide po zlu putu, tj. po zinaluku, pa da što prije dođe pa da providi s njom. Kad je on dobio pismo, odmah on napiše ženi drugo pismo i u pismu naredi ženi da ide kud zna, da je on ne zateče kod kuće, i da vodi djecu. Kad je žena dobila pismo odmah spremi sebe i djecu i skuha nekoliko pogačica da imaju za puta.

U putu je sretne prosjak i veli joj: «Ja nisam toliko vremena jeo, pa sam ogladnio. Daj mi malo toga hljeba da zadramim dušu!», a žena mu kaže: «Ej, ti, dobar čovječe! Ti znaš kakvo je naređenje izdao vladar da ne smije niko nikome dati, ni udijeliti.» Njoj siromah veli: «Ako ne dadneš, neće ti valjati tvoja budućnost.» Ona izvadi i dadne hljeb prosjaku i razminu se. Kad toga prosjaka sretne straža i zastavi ga pitati ko mu je to dao. On kaže po istini. Pitaju oni prvi: «Pa kud je otišla žena?» On kaže, i policija brzo stigne ženu, i kažu joj: «Jesi li ti

dala onom prosjaku onaj hljeb?» Ona kaže: «Jesam.» «A znaš li kakvo je naređenje ovdi u nas?» Ona sažme ramenima. Oni je potjeraju kod vladara. I naredi vladar da joj odsijeku ruke. Kad joj izvrše tu kaznu onda je puste. Ona sa djecom dođe do jedne vode i sjede na obalu, zauzme je velika žeđ, pa kaže jednom onom svom djetetu: «Sidi ovdje pa mi daj malo vode da se napijem.» Dijete siđe vodi, ali se otišće u vodu i voda ga odnese. Drugo dijete pođe da vidi šta mu bi sa bratom, pa i njega voda zgrabi. Zena ostade tužna gledajući u svoje odsječene ruke, a pogotovo kad vide šta joj bi sa djece. Najednom se pojavi nepoznat čovjek i veli joj: «O ti robinjo Allahova! Ili bi voljela da ti se djeca povrate živa, ili da ti se ruke povrate kako su i bile?» Ona veli: «Voljela bih djecu živu, pa makar i sakata bila.» Nesta čovjeka, i za kratko vrijeme ide i vodi oboje djece. Tada joj reče: «Pruži te batke od ruku!» On joj povuče svojim rukama po njezinim i pogladi, i ruke se povратиše onako kako su i bile. Onda joj reče: «O ti robinjo Allahova! Allah te je pomilovao zato što si nahranila onog siromaha.» To je bio hadreti Hidr a.s.

U jednoj džamiji u Basri važio jedan muderris, i bila puna džamija svijeta. Dođe jedan prosjak i zaiska šest dirhema. Niko mu ne daje. Ttriput on išće, ali niko se ne javlja. Reče muderris sa ćursa: «Braćo! Ima li iko udijeliti ovom prosjaku?» Diže se jedan rob koji je bio u Židova i reče: «Imam ja ću mu dati, ali pod uvjetom da mi dovu učiniš za četiri stvari. Prvo, ja sam rob. Moli Allaha da se oslobodim. Drugo, ja sam siromah. Moli Allaha da se obogatim. Treće, moj je gospodar Židov. Moli Allaha da pređe na islam. I četvrto, moli Allaha da mi se grijesi oprostite.» Muderris usvoji i diže ruke, učini dovu, a ostali počеше učiti amin. Kada se rob vratio svome gospodar, upita ga onaj njegov gospodar: «Ej ti moj robe, što si se to u licu promijenio?» Njemu rob sve po istini kaže šta se je odrazilo u džamiji. Tad reče Židov taj njegov kod koga je on bio: «O ti moj robe! Do sad si bio moj rob, a sada te oslobađam. Nisi više rob. Drugo, ja imam dobar imetak.

Raspolovićemo taj imetak, pa nek imaš i ti ko i ja. Treće, dosad sam bio Židov, a sad prelazim na islam. A četvrto je stvar Allahova. Ako hoće može oprostiti.» U to doba dođe jedan glas min ‘indillah: «O vi robovi Allahovi! Allah vam je obojici oprostio grijeh.»

Kad znadosmo da toliko je sadaka velika i da toliko utiče na ljudska srca, i da je darežljivost i džometluk najbolje svojstvo, onda treba da preporodimo svoja srca i da vječito bude otvorena ruka, jer je rekao Alejhisselam: «Gornja je ruka bolja od donje.», gornja je ruka koja dijeli, to je desna, a donja je koja išće. Zato je rečeno: «Darežljivac je Allahu miljenik.»

Zato treba žrtvovati svoj imetak na Allahovu putu, pa ćemo sretno proživjeti i na ovom svijetu, a na budućem svijetu ćemo dobiti najvišu nagradu.

Sadaka tj. milostinja i dobrovoljni prilog može se dati svakome i muslimanu i nemuslimanu, dok zekat i sadekatu-l- fitr samo se daje muslimanu.

Milostinja se razvrstava na pet grupa: ima jedna sadaka, samo jedan sevab, a to je kad se dadne nemuslimanu. Ima jedna deset sevaba, a to je kad se dadne milostinja muslimanu. Ima jedna stotinu sevaba, a to je kad se dadne komšiji muslimanu. Ima jedna sedam stotina sevaba, a to je kad se dadne rodbini, a ima jedna neograničena nagrada, a to je kad se onome koji uči vjeronauku da i onome koji kazuje. Ja Rabbi Ti nas hidajet učini!

NAFILE NAMAZI

Allah dž.š. naređuje na mnogo mjesta u Kur'anu namaz. To smo naveli ovdje u ovoj knjizi za pet vaktova namaza u dvadeset i četiri sata da ih treba svaki musliman i muslimanka obavljati na vrijeme bez imalo oklijevanja, jer to je sveta dužnost svakog vjernika.

Osim ovih pet dnevnih namaza imamo još nafila namaze koje nije zapovijedio Allah, ali ih je klanjao Alejhisselam. Imamo nafila koje su sunnet, a ima ih koje su mustehab. Sunneti nafila jesu u pet dnevnih namaza i to su sabahski, podnevski, ikindijski, akšamski i jacijski sunneti.

Pored ovih nafila imamo još dvadeset i pet nafila raznih. Imaju noćni namazi, a imaju danski, a imaju povremeni. Allah dž.š. o nafilama govori u ovom ajetu, este'izubillah:

«A noću posveti svoje nastojanje namazu, to će za tebe biti djelo preko tvojih obaveza. Nadaj se da će te Bog pripremiti time preslavnom mjestu.»

U ovom ajetu se naređuje Alejhisselamu da se strogo drži ovih naredbi i da ih savjesno vrši. I njemu je bila noćna nafila fard, a on je preporučio nama pored pet dnevnih namaza da ponekad klanjamo i nafilu namaz. Isto je rekao Alejhisselam:

«Da nije teško mom ummetu ja bi svakom mom sljedbeniku naredio da ustaje svaku noć na nafilu namaz, ali pošto znadem da će moj ummet biti opterećen, ja im nisam to strogo zapovijedio, nego sam rekao: ‘To sam ja radio, pa ko može neka klanja, imaće veliku nagradu za to na ahiretu», jer nafile su hedije koje se šalju Allahu. Allah nije potreban našem ibadetu ni našem namazu, ali to je imovina i kapital naš sa kojim mi idemo Allahu i Allah hvali svoje robove kod meleka, pa kaže:

«O vi moji meleki, vidite ovoga moga roba koji iz velike ljubavi prema Meni ustaje pa klanja, a Ja ga nisam zadužio. Budite svjedoci, o vi meleki, da mu Ja opraštam sve grijehе.*

Zato su veliki ljudi ovo mnogo cijenili pa su kroz cijeli život nastojali da što više nafila klanjaju jer će se nafilama potpomagati farzovi, u koga ne budu farzovi ispravni.

Kako smo rekli da imaju i danjske nafile, mi ćemo ovdje navesti prvo jednu nafilu koja se klanja između izlaza sunca do pred podne, a taj se namaz zove salatu-d-duha. On se klanja u kušluk vremenu, a to je kad prođe po izlazu sunca četrdeset i pet minuta, pa do pred podne na jedno pola sata. Nije tačno označeno do pred podne koliko se može klanjati ovaj namaz. Ovaj namaz sastoji se od dva rekata, pa do dvanaest rekata, a obično se klanja kao ikindijski sunneti. Na svakoj sjednici uče se iza ettehijjatu i salavati, a može se selam predavati na svako dva rekata, a nijjeti se ovako:

Nevejtu en usallije lillahi te’ala salate-d-duha; mustakbile- l-kibleti Allahu ekber.

Kaže Alejhisselam da Allah doziva Svoga roba, pa veli «Ja ibni-Adem» — o sine Ademov, ili o insanu — «klanjaj četiri rekata u početku dana, Ja ću te zaštititi taj dan i sačuvati svih briga, tuga, musibeta i svih belaja.»

Prenosi se od Enesa r.a. daje rekao Alejhisselam:

«Ko klanja sabah namaz na vrijeme u džematu, pa sjedi i uči dok sunce ne odskoči, zatim klanja dva rekata ovog namaza» - a to je gore navedeni namaz — nmaće kod Allaha toliku nagradu k'o da je hadždž i umru obavio.»

Rivajeti se od Alejhisselama da samo munafici izbjegavaju klanjati ovaj namaz i učiti kulja ejjuhe-l-kafirun.

Kaže Alejhisselam da ima jedna kapija džennetska, to jest vrata na ulazu dženneta koja se zovu babu-d-duha, pa oni koji budu redovno klanjali ovaj namaz kada bude na Sudnjem danu viknuće jedan munadija, tj. jedan melek: «Gdje su oni što su klanjali salatu-d-duha namaz? Nek ulaze na ova vrata sa milošću Allahovom!»

Kaže Ebi Hurejre r.a.:«Preporučio mi je moj dostAlejhisselam tri stvari, i to: da postim svakog mjeseca tri dana, da klanjam ovaj namaz, i da klanjam vitr namaz prije nego što legnem.»

Veli Alejhisselam Eba Zerru:

«Ja Eba Zerr, ako klanjaš dva rekata ovog namaza, nećeš se upisati od onih robova nemarnih. Ako klanjaš četiri rekata ovog namaza, pišaće ti se da si od onih dobročinitelja Allahovih. A ako klanjaš šest rekata, neće ti toga dana grijesi nauditi, bićeš sačuvan od grijeha. Ako klanjaš osam rekata, bićeš upisan kod onih pobožnika Allahovih. Ako klanjaš deset ili dvanaest rekata, Allah će ti pripremiti kuću u džennetu.»

Na ovom se namazu obično uče sureta koja hoćeš, a preporučuje se, ko klanja četiri rekata ovoga namaza, da uči na prvom rekatu iza Fatihe ve-š-šemsi, na drugom ve-l-lejli, na trećem ve-d-duha, na četvrtom elem nešrahleke, i na kraju završi sa tespihom i dovom kao i sve druge namaze.

Ko ima namaza, dužan farzova, kadajeta, pa ih nije redovno klanjao, ne može mu nafilati to nikako zamijeniti. On mora i treba da nastoji što prije da te prošle namaze naklanja, i to mu je najpreče da se toga oduži, jer to su farzovi - stroge Allahove zapovijedi s kojima se nije dobro šaliti. A ovo je mustehab, lijepo je uraditi i velika je nagrada za to, ali posebno su farzovi. Oni koji se želi posvetiti ovome namazu on treba taj namaz redovno da klanja. Pa ako je uzeo dva ili četiri rekata, neka jednako klanja svaki dan.

Da nas Allah dž.š. hidajet učini i pravim putem okrene!

AMIN !

SALATIN-EVVABIN (NAFILA IZMEĐU AKŠAMA I JACIJE)

Ovaj se namaz klanja obično između sabaha i jacije, a sastoji se od dva do dvadeset rekata, a nijjeti se ovako:

Nevejtü en usallije lillahi te'ala salate-l-evvabine mustakbile-l-kibleti Allahu ekber.

Ebi Hurejre prenosi od Alejhisselama:

«Ko klanja između akšama i jacije šest rekata ovog namaza, a ništa ružno ne progovori, ima sevapa k'o daje ibadetio dvanaest godina. Ko klanja dvanaest rekata ovog namaza poslije akšama i bude učio iza Fatihe na svakom rekatu triput sure Ihlas, tj. kul huvallahu ehad, Allah će mu sve grijeha oprostiti.»

Rivajeti se: «Ko klanja dvadeset rekata ovog namaza iza akšama, i bude učio na svakom rekatu iza Fatihe kul huvallahu ehad, Allah će ga sačuvati belaja, njega, njegov mal, evlad, komšije njegove i njegov dunjaluk, olakšaće mu Allah na smrtnim gorčinama, sačuvaće ga straha na Sudnjem danu, i preći će preko sirat — ćuprije kao svjetlica kad sine, i unići će u džennet sa dobrim robovima Allah ovim.»

Ovaj namaz, ko počne, trebao bi redovno da klanja, po mogućnosti, pa koliki broj uzme rekata. Svako jutro u zoru, i svako večer između akšama i jacije mijenjaju se meleki, oni koji su bili na zemlji idu na nebesa, a oni što su bili na nebesima silaze na zemlju po emeru

Allahovu, koji su za to postavljeni. I oni koji su bili na zemlji, kako koga ostave, onako ga i pišu, a koga ostave na namazu, i pišu ga na namazu, a koga ostave da uči Kur'an, tako ga i pišu i svrstavaju njegova djela u velike deftere. Zato je vrlo lijepo klanjati poslije akšamskog namaza makar dva rekata, i to je veliki fadilet, nastaviti na akšamske sunnete još dva rekata.

A tako isto na podnevske sunnete dva rekata ko redovno klanja i nastavi na sun sunnete podnevske pa klanja mjesto dva četiri rekata, Allah će ga sačuvati džehennemske vatre.

Ko klanja redovno na jacijskim sunsunnetima četiri rekata, tj. nastavi na sun sunnete još četiri rekata, k'o daje lejle-i-kadra noć u ibadetu proveo.

Prema tome kad znadosmo da su ovoliki fadileti u ovoga namaza, onda treba koristiti ove časove života i nastojati da se s time približi Allahu dž.š. i da se zaradi Njegov raziluk. Zato su ljudi pored pet vaktova dnevnih namaza nastojali i trudili se što više da se noći posvete namazu, učenju Kur'ana i drugim ibadetima. Svi su velikani, tj. dobri ljudi, čuvali ove namaze i redovno klanjali.

SALATUL - L - LEJL (NOĆNI NAMAZ)

Na više mjesta Allah govori o noćnom ibadetu, a naročito

o namazu, pa veli, este'izubillah:

«Uistinu, kada nastupi noć, pobožnost jejača, a i njezina riječ čvršća i uspješnija.»

U drugom ajetu Allah dž.š. kaže:

«Hoće li se sa pobožnim čovjekom koji noć provodi klanjajući se Allahu ničice, i na nogama, strahujući od Sudnjeg dana i uzdajući se u Allahovu milost postupiti kao sa bezbožnikom?»

Opet Allah kaže u Kur'anu:

«Njihovi se bokovi sustežu od njihovih postelja da prizivlju svoga Gospodara, iz straha i iz nade. Oni u milostinjama dijele darove koje smo im Mi podarili.»

Rekao je Alejhisselam:

«Bolje je jedan namaz klanjati u mojoj džamiji u Medini nego hiljadu namaza u drugima džamijama, osim Bejtullaha, a u Bejtullahu je bolje jedan namaz klanjati nego sto hiljada namaza u drugim džamijama. A hoćete li da vam kažem gdje je bolje namaz klanjati nego i u Bejtullahu?» «Hoćemo,» - rekoše ashabi

- «ja Resulallah». «Ustani u noći pa klanjaj dva rekata onda kad sav svijet spava. To je bolje nego i u Bejtullahu klanjati.»

Jedanput je hadreti melek Džebrail a.s. na munadžatu pitao Allaha dž.š.: «Ja Rabbi! Jesi li ikoga ljepšeg stvorio od mene?» Veli mu Allah dž.š.: «Nisam nikoga ljepšeg stvorio od tebe.» Naredi mu Allah dž.š.: «Uzmi abdest i klanjaj dva rekata.» Tada je hadreti Džebrail a.s. klanjao dva rekata. Dok je klanjao dva rekata prošlo je četrdeset hiljada godina. Tada je dovu učinio i rekao je: «Ja Rabbi, je li ti iko ovako lijepo klanjao kao ja?» «Nije niko tako ljepše ni bolje kao ti.» «A hoće li ičiji namaz biti kao ovaj moj namaz?» «Hoće» - veli Allah dž.š.

- «U ahiri-zemanu od ummeta Moga miljenika Muhammed a.s., od njegova ummeta koji ustane u noći kad sav svijet spava, pa iz velike ljubavi prema Meni klanja dva rekata onda kad ga niko ne vidi, a Ja ga to nisam zadužio — njegovo će biti efdalnije dva rekata u tom vremenu nego tvoj namaz u kome si ti ostavio četrdeset hiljada godina.» Tad je zapitao hadreti Džebrail a.s.: «Ja Rabbi, šta si pripremio ovim Svojim robovima ?» Kaže Allah dž.š.: «Firdevsi-l-a'la džennet.»

Ovi se namaz obično klanja oko polovine noći, a nijjeti se ovako:

Nevejtu en usallije lillahi te'ala salate-l-lejli mustakbile-l- kibleti Allahu ekber.

Uči se na prvom rekatu jasin a na drugom tebareke, ili na oba rekata može se učiti jasin. To je najbolje učiti ko zna jasin napamet. Ko ne zna nek'i sureta koja zna.

Može se u nafile jedno sure učiti na svakom rekatu, a može se jedno sure više puta proučiti na jednom rekatu, kao što je kul huvallahu ehad, i po sedam puta, i više na jednom rekatu. Ali je potrebno na ova dva rekata što više učiti što dulje sure. On se sastoji od dva rekata.

Koga Allah zavoli, njemu omili nafila. Svaki rob Allahov kad legne spavati njega šejtan, la'netullah alejh, sveže svojim užetom na tri mjesta. Pa onaj koji se probudi u noći pa spomene Allaha, izgovori Allah, ili estagfirullah, ili subhanallah, ili la ilahe illallah, tada se jedno uže prekine. A ko uzme abdest, prekine se i drugo uže. Ako još zanijeti klanjati, tada mu spadne i treće uže i šejtan mu više ne može ništa. A Uzvišeni Allah dž.š. se divi kod meleka, pa kaže: «O vi Moji meleki, pogledajte ovoga Moga roba koji je ustao klanjati iz velike ljubavi prema Meni, a Ja ga to nisam zadužio. O vi meleki, budite svjedoci da mu Ja opraštam sve grijehе.*

Ima melek koji svaku noć viče iz vasionе, s nebesa, kada bude blizu polovine noći: «Ustajte vi koji klanjate tehedždžud namaz!» Kad nastupi vrijeme zore, tada viče melek: «Ustani, o mumine!* Kad bude vrijeme sabaha, tada viče melek: «Ustani o gajile, nemarni!, a kad sunce ugrije: «Ustani, o ćafire!

Rekao je Alejhisselam:

«Da nije teško mom ummetu, ja bih svakom sljedbeniku svom naredio da ustane noću, i da klanja, ali pošto znam da će moj ummet biti u teškim halovima, zato im nisam zaduživao.»

Ima jedan čas u noći kad Allah prima dove i molbe Svojih robova, samo se ne zna tačno koji je to sat, da se mi ne bi samo ograničili na taj sat, nego što više časova da provedemo u ibadetu. Piše u kitabu: «Ko želi da zna koji je to sat kad Allah neposredno prima molbe Svojih robova, nek prouči pod abdestom prije nego što legne iz sure Kehf, pri kraju sure Kehf, četiri posljednja ajeta na strani 303, ili u nekih mushafa 305. strana, a početak ovih ajeta je, este'izbillah:

pa do na kraj sure, i to kad prouči nek legne pod abdestom, tačno će se probuditi u ono doba noći.»

Dugo bi ostali kad bi sve pisali o ovom noćnom namazu koji se obično klanja u polovici noći, a sada ćemo preći na tehedždžud namaz koji se klanja prije pojave zore.

TEHEDŽDŽUD NAMAZ

Ovaj namaz se klanja u posljednjoj trećini noći, a sastoji se od osam do dvanaest rekata. Učiti sureta koja hoćeš. I ovaj namaz treba da se klanja prije zore. Napomenuli smo ranije da se noć dijeli na tri dijela i to prva trećina, druga i treća trećina noći. Ovaj se namaz klanja u trećoj trećini noći. Napomenuto je ranije da ima jedan čas u noći u kome Allah dž.š. prima neposredno molbe Svojih robova, samo se ne zna kada je taj čas, da li je taj čas u prvoj ili drugoj ili trećoj trećini noći. Zato je to da se mi ne bi ograničili samo na taj čas, nego da što više ibadetimo noću, pa ćemo naići na taj čas. Allah dž.š. naređuje u Kur'anu, pa kaže:

«O ti zavijeni u svoj plašt! Moli se stojeći noću izuzev neku manjinu, polovicu noći ili manje nešto i od toga, ili tome dodaj nešto. Uči Kuran razgovijetno i jasno.»

Naročito je veliki fadilet učiti Kur'an u posljednjoj trećini noći. Rek'o je Alejhisselam:

«Da nije teško mom ummetu, svakom bih naredio da ustaje svaku noć da klanja namaz nafilu. Meni je bio noćni namaz farz, a od mog ummeta ko god se posveti noćnom ibadetu ima veliku nagradu kod Allaha dž.š. i biće nurli lica.»

I to je rekao:

«Tražite dobrotu kod onih ljudi koji su svjetla lica i lijepaglasa.»

I to je rekao da voli klanjati ili da je bolje klanjati u noći dva rekata nego cijeli dunjaluk i sve što na njemu ima.

Rivajeti se da kada prođe prva i druga, pa kad nastane treća trećina noći, da Allah pošalje na nebo dunjalučko svaku noć, gdje više melek: «Ima li iko od robova Allahovih da traži oprost da mu se oprostite grijesi? Ima li iko da traži kakav murad da mu se to usliša?»

Pitao je hadreti Davud a.s. hadreti Džebraila, u koje je doba noći kada Allah otvara Svoju kapiju milosti Svojim robovima. « Ne znam,» -odgovori Džebrail a.s. - «samo se u zoru potrese Aršu-r-Rahman.»

Mnogi su ashabi i mnogi velikani čuvali noćni namaz, jer su zapazili u tom veliku sreću i napredak i osjećali su u duši veliku utjehu.

Ovaj se namaz nijjeti ovako:

Nevejtu en usallije lillahi te'ala salate-t-tehedždžudi mustakbile-l-kibleti Allahu ekber.

Može se selam predavati na svako dva rekata, a može i na četiri, a može i na jedan selam, samo treba na svakoj sjednici učiti iza ettehijjatu i salavate. Sureta se mogu učiti koja hoćeš, samo je bolje učiti dulja sureta. A sastoji se od osam rekata najmanje, pa najviše do dvanaest rekata.

Najbolje je istigfar činiti u zoru i dovu uputiti Allahu ponizno, skrušeno i plačno, pa se je nadati i uzdati u Allaha dž.š. da će mu primiti i okabuliti njegovu molbu ili dovu. I najbolje će proći na Sudnjem danu oni robovi koji budu imali u svojim brošurama najviše izreka la ilahe illallah i istigfara tj. ko puno uči estagfirullah u zoru.

FADILETI MU BAREK DANA I NOĆI U CIJELOJ GODINI DANA

Ovdje ćemo navesti najznamenitije noći i dane u godini dana.

Prva noć muharrema - to je uoči hidžretske nove godine, dužan je svaki musliman i muslimanka da čuva i poštuje islamske običaje i da ih sprovodi u djelo i da nauči svoje potomke i svoju obitelj tim islamskim običajima i da ih čuva od neislamskih običaja.

Prvi dan i prva noć muharrema je od velikog značaja. To je jedan historijski dan i jedan najznamenitiji dan u povijesti muslimana, a to je i početak muslimanske ere ili muslimanske nove godine. A to je zabilježen datum kad se je Alejhisselam iselio u Medinu i naš'o braću Medinelije koji su ga primili kao najboljega dosta, njega i njegove ashabe - drugove i koji su zadnji zalogaj podijelili sa svojom braćom muhadžirima. Od tada se je Islam raširio na sve strane. Zato svi muslimani širom svijeta dočekaju novu hidžretsku godinu sa velikim poštovanjem učeći hatme, mevlude, tevhide, ilahije i druge recitate u počast nove godine, a to je prvi dan muharrema.

Pošto je u godini hidžretskoj prva noć negoli dan tj. nova godina muslimanska ili hidžretska nastupa od akšama uoči prvog muharrema, preporučuje se da se prvu noć uoči muharrema klanja deset rekata nafile namaza. Učiti na svakom rekatu iza Fatihe deset ajetu-l-kursijja i deset Ihlasa, poslije namaza moliti Allaha za oprost grijeha svojih i svojih roditelja, i zamoliti za oprost grijeha svih mu'mina i mu'minkinja i zamoliti Allaha dž.š.:

«Ja Rabbi, ja stupam u novu hidžretsku godinu, pa što sam god uradio grijeha hotimično ili nehotice, u znanju ili neznanju, Ti meni oprosti, i dobrih djela koja sam počinio, Ti meni primi, i daj da nam bude sretna i hairli ova godina, da je provedemo u Tvom raziluku. Ako si mi propisao život da živim ovu godinu, ja Rabbi, daj daje proživim

islamskim životom u Tvom raziluku, a ako si mi propisao da umrem u ovoj godini, daj mi da umrem kao mu'min - vjernik».

Prvi dan muharrema lijepo je klanjati dva rekata nafilu, a učiti šta hoćeš na rekatima, a poslije namaza ovu dovu proučiti sa euzu bismillom:

Allahumme Ente Rabbi kadimun ve hazihi senetun dzedidetun fe es'eluke min hajriha ve e'uzu bike min šerriha vestekfike muenneha ve šegaleha ja ze-l-dželali ve-l-ikram.

Allahume Ente-l-ebedijju-l-kadimu ve hazihi senetun dzedidetun eseluke fihe-l-'ismete mine-i-šejtani ve-l-avni ala hazihi-n-nefsi-l-emmareti bi-s-sui ve-l-ištigali bima jukarribuni ilejke ja ze-l-dželali ve-l-ikram.

Ko god klanja dva rekata prvi dan muharrema, i prouči ovu dovu, Allah će poslati jednog meleka koji će ga čuvati od šerra šejtanskog, zla, i čuvaće ga od svih zala, i olakšaće mu Allah sve poslove.

Desetu noć muharrema, noć uoči ašure, klanjati sto rekata i učiti na svakom rekatu iza Fatihe triput Ihlas suru, tj. kul huvallahu ehad. Poslije dove proučiti sedamdeset puta subhanallahi ve-l-hamdu lillahi...

do na kraj i sedamdeset puta estagfirullah. Ko ne može stotinu, neka klanja dva rekata i nek prouči iza namaza isto kao i gore što smo naveli, i još nek doda, nek prouči sedamdeset salavata.

Deseti dan ašure klanjati osam rekata, učiti šta hoćeš iza Fatihe. Nema opisa koliko će biti nagrade, a naročito što više sadaku dijeliti. Ko pomiluje jedno siroče koje je ostalo bez roditelja, ko ga pomili i dadne mu sadaku ima kod Allaha toliku nagradu, toliko sevapa, koliko ima na glavi dlaka. Allah će mu razmekšati srce. Ko prouči na dan jevmi ašure stotinu ajetu-l-kursijja i stotinu Ihlasa, pa dovu učini i pokloni svojim roditeljima, Allah će im olakšati azab kaburski, pa makar bili i mušrici.

Prvu večer redžepa klanjati deset rekata i učiti iza Fatihe jedanput kulja ejuhe-l-kafirun, i triput Ihlas. Kad nastupi ovaj mjesec, prouči se ova dova:

Allahumme barik lena fi redžebe ve ša'bane ve belligna ramadane.

Lejle-i-regaib. Prva noć uoči petka u redžepu, to je lejle-i- regaib. To je noć kad je najsretnija mati, hazreti Amina, našeg hadreti Pejgambera a.s. osjetila se nosećom, i to je ta noć prvo uoči petka u redžepu. Treba klanjati dvanaest rekata između akšama i jacije i učiti na svakom rekatu iza Fatihe triput inna enzelnahu i dvanaest puta Ihlas. Poslije namaza proučiti ovaj salavat:

Allahumme salli 'ala Muhammedini-n-nebijji-l-ummijji ve 'ala alihi ve sellim.

Zatim na sedždu pasti i proučiti:

Subbuhun kuddusun Rabbuna ve rabbu-l-melaiketi ve-r-ruh

sedamdeset puta, zatim se dići sa prve sedžde, sjesti i proučiti:

Rabbigfirverham ve tedžavez amma ta'lem, inneke Entel- e'azzul-ekrem,

i opet pasti na sedždu i na sedždi proučiti subbuhun...,

do na kraj, zatim moliti Allaha na sedždi što hoćeš.

Prvi petak u redžepu klanjati četiri rekata između džume

i ikindije, i učiti iza Fatihe sedam ajetu-l-kursijja, Ihlas, i pet puta muavvezatejn, tj. kul euzu bi rabbi-l-felek i kul euzu bi rabbi-n-nas na svakom rekatu. Poslije selama proučiti la havle ve la kuvvete illa billahi-l-'alijji-l-azimi-l-kebiri-l-mute'al dvadeset i pet puta. Iza toga deset puta tobu istigfar donijeti.

Dvadeset sedmu noćredžeba)c lejlei-miradž. Tu noć klanjati dvanaest rekata. Iza Fatihe Ihlas učiti jedanput. Iza namaza proučiti

SUBHANALLAHI VE-L-HAMDU LILLAHI VE LA ILAHE ILLALLAHU VALLAHU EKBER

stotinu puta, sto puta istigfar i stotinu salavata, zatim tražiti što želiš, ali treba postiti taj dan, dvadeset sedmi.

Svako dobro djelo u redžebu efdalnije je nego u običnim danima; sedamdeset puta je veća nagrada, a naročito za post. Ko posti tri dana redžeba on će se napojiti u Džennetu rijeke koja se zove redžeb. Ona je od mlijeka bjelja, a od meda slađa, jer je redžeb Allahov mjesec i on je mjesec od ona četiri sveta mjeseca koji se spominju u Kur'anu. Zato treba u redžebu posvetiti se što više ibadetu, učenju Kur'ana i dijeljenju sadake i drugim dobrim djelima iz počasti redžeba mubarek mjeseca.

Mjesec ša'ban je mjesec Alejhisselama. Svako dobro djelo u ša'banu je vrednije sedam stotina puta nego u običnim danima. U njemu ima jedna blagoslevljena mubarek noć, a to je petnaesta noć ša'bana, a to je lejle-i berat – prijepisna noć kada meleki po Allahovu emeru prepisuju iz Levhi - mahfuzi za godinu buduću, šta će se desiti, ko će se roditi i ko će umrijeti u toj godini, koliko će kome rizka i nafake doći, ko je upisan među dobre, a ko među griješne robove. I tu se noć rješava sve šta će se odraziti za godinu.

Lejle-i berat je noć najhajirnija za ibadet iza lejle-i kadra.

Rekao je Alejhisselam:

«Dode mijedno veće u neko doba noći» - a to je trinaesta veće ša'bani-šerifa - «Džebrail a.s. pa mi reče: 'Ja Resulallah, zikir čini Allaha dž.š.!' Ja sam ustao i uzeo abdest i klanjao i učio do zore. Kad je bilo u zoru dode mi Džibril alejhisselam i veli mi: 'Selam ti je Allah dž.š. i veli ti da ti afv' čini i oprašta trećini tvoga ummeta'. Ja mu rekoh: 'Šta će biti sa one dvije trećine?' 'Ne znam, kaže hazreti Džebrail.

Kad je bila četrnaesta noć, opet mi dode Džebrail a.s. u pola noći i reče mi: 'Ustani, ja Resulallah, pa zikir čini Allaha dž.š.' Opet sam ustao i uzeo abdest, učio i klanjao do zore. U zoru mi dode hazreti Džebrail a.s. i veli mi: 'Selam ti je Allah dž.š. i veli ti da ti oprašta dvije trećine tvoga ummeta.' 'A šta će biti sa one trećine, ja Džebrail?' 'Ne znam, ja Resulallah!' - reče hazreti Džebrail a.s.

Kad je bila petnaesta noć mjeseca ša'bana dode mi hazreti Džebrail a.s. i veli mi: 'Ja Resulallah, uzmi abdest i pogledaj u nebesa!' I kad sam pogledo u vasionu, vidio sam sve do Aršurrahmana, što god ima meleka na nebesima sve je palo na sedždu Allahu dž.š. i sve moli za ummet Alejhisselama. Ja sam tada pao na sedždu Allahu dž.š. i zamolio za cijeli svoj ummet.

I sve sam ibadet činio do sabaha.

Vidio sam na prvom nebu meleka gdje kaže: 'Blago onome od ummeta Alejhisselama koji se preginje na ruku ove mubarek noći. '

Vidio sam na drugom nebu meleka koji kaže: 'Blago onome od ummeta Alejhisselama koji pada na sedždu Allahu dž.š. ove mubarek noći. '

Vidio sam na trećem nebu meleka koji kaže: 'Blago onome od ummeta Alejhisselama koji zikir čini u ovoj mubarek noći. '

Vidio sam na četvrtom nebu meleka koji kaže: 'Blago onome od Ummeta Alejhisselama koji dovu čini i moli Allaha dž.š. ove mubarek noći. '

Vidio sam napetom nebu meleka koji kaže: Blago onome koji plače od Allahova straha ove mubarek noći. '

Vidio sam meleka na šestom nebu gdje kaže: Blago onome koji dijeli sadaku i druga dobra djela čini ove mubarek noći. '

Vidio sam na sedmom nebu meleka gdje kaže: 'Blago onome od ummeta Alejhisselama koji uči Kur'an ove mubarek noći. '

Tu noć sam do zore ibadet činio i u zoru dođe mi Džebrail a.s. i veli mi: 'Selam ti je Allah dž.š. i veli ti da ti oprašta cijeli tvoj ummet. '

Tu noć Allah pošalje jednog meleka na dunjalučko nebo koji viče od akšama do zore: «O vi Allahovi robovi, imal' iko da se kaje na svojim grijehima, da mu se pokajanje primi? Imal' iko da traži oprost da mu

se oprosti? Imal' iko da traži kakav murad ili hadžet da mu se ispuni ove mubarek noći?»

Pa onaj ko se god obrati Allahu dž.š. ove mubarek noći ponizno i skrušeno i plačno i zamoli Allaha dž. š. neće ga Allah dž. š. odbiti od Svoje kapije. Zato je rek'o Alejhisselam:

«Kada dođe petnaesto veće ša'bana provedite je u ibadetu i taj dan postite.

Lijepo je i veliki fadilet ovu noć provesti u ibadetu i klanjati od dva do stotinu rekata nafile namaza, a učiti iza Fatihe pet puta ili sedam puta kul huvallahu ehad suru na svakom rekatu, koliko god rekata klanjo. Iza namaza ima posebna dova koja se uči, a zove se berat dova. Ta dova ima u svakoj hamajliji, a naslov je te dove berat duasi.

Koliko je vrijedna i znamenita ova noć za ibadet, evo jedan primjer: Jednom poš'o Isa a.s. preko jedne pustinje i naiđe preko jednog brda i ugleda jednu čudnovatu stijenu, bijela kao snijeg. Zast'o je da vidi tu špilju. Tada mu Allah dž.š. hitab čini i veli: «Sta to gledaš, ja Isa? Misliš li ti da je prazna ta stijena i da nema ništa u njojzi?» Tada Isa a.s. reče: «Ja Rabbi, otkrij mi da vidim šta ima u ovoj stijeni? Tada se rastupi stijena kad tamo jedna sofa zelena i na njojzi čovjek ibadet čini. U jednoj mu ruci željezni štap, a u drugoj šip, i tu ibadet čini. Pride mu Isa a.s. i reče mu: «Ej Allahov robe, od kad si tude?» On reče: «Evo ima četiri stotine godina kako ovdje ibadet činim u ovoj pustinji u ovoj stijeni. Tada Isa a.s. pade na sedždu i zamoli Allaha dž.š.: «Ja Rabbi, imal' iko bolji i pribraniji rob od ovoga Tvoga roba koji Tebi ibadet čini četiri stotine godina? Veli Allah dž.š.: «Ima, ja

Isa. Biće u ahiri-zemanu od ummeta Moga miljenika hadreti Muhammedpejgambera a.s. koji rob ustane u noći kad sav svijet spava petnaestu večer ša'bana i klanja dva rekata nafil namaza sa svega srca, a to je u lejlei- berat, njegovo će biti efdalnije dva rekata nego njegovih četiri stotine godina. Kad je čuo Isa a.s. tada zamoli Allaha dž.š. i reče: «Ja Rabbi, o Ti moj Stvoritelju, kad je tolika nagrada u tome vremenu, Ti i mene učini da budem od ummeta Alejhisselamova!* Isa a.s. iako je bio pejgamber i imao svoj kitab on je zaželio da bude od ummeta Alejhisselama.

Ko klanja tu noć stotinu rekata, prouči na svakom rakatu iza Fatihe pet puta kul huvallahu suru Allah će mu poslati pet stotina hiljada meleka koji donesu teftere od nura i pišu mu sevab do Kijametskog dana. Zato svaki musliman treba koristiti ovu noć u ibadetu, učiti Kur'an što više i što više zikir činiti Allaha dž.š. i što više dijeliti sadaku i ostala dobra djela činiti.

Kada dođe prva večer ramazani - šerifa tada se otvore džennetske kapije, a zatvore džehennemske, a šejtani se povežu da bi lakše i komotnije mu'mini i mu'minke mogli postiti mjesec ramazan.

U ramazani - šerifu svako dobro djelo vrijednije je nego u običnim danima hiljadu puta više. Svaku večer u vrijeme iftara u ramazanu Allah dž. š. oprost na hiljade grijeha od Svojih robova do lejletu-l kadra, a u lejletu-l kadru više oprost Svojih robova više nego preko cijelog ramazana do uoči bajrama, a uoči bajrama više oprost Svojih robova nego preko cijelog ramazana. Zato svaki musliman i muslimanka koji sa svega srca isposti ramadani - šerif i izvrši sve druge obaveze prema Allahu i Alejhisselamu i čuva da ne bi pokvario

taj svoj post govorom ružnim ili djelom ili lošim vladanjem, on će sa takim postom ostati čist od grijeha kao od majke rođen.

Koji god musliman i muslimanka sa velikim poštovanjem

i veseljem dočeka ramazani - šerif i prvu večer ramadana klanja dva rekata nafile namaza u počast dolaska ramazani - šerifa

i bude učio na oba rekata suru inna fetahna iza Fatihe i iza namaza proučio deset puta inna enzelna i deset salavata Allah će ga sačuvati od svih belaja i nesreća za cijelu godinu dana.

Prvi dan ramadana klanjati četiri rekata i učiti iza Fatihe petnaest puta ajetu-l-kursijju na svakom rekatu, a iza toga treba proučiti ajetu-l-kursijju jedanput, kao i tesbih i dovu i zamoliti Allaha dž.š. da mu usliša i primi njegov ibadet i da mu oprostí grijehé. Treba i prvi dan proučiti suru innafetahna leke do na kraj, a tako i uoči ramadana, pa će ga Allah sačuvati za cijelu godinu dana.

Desetu večer ramadana klanjati dva rekata oko polovice noći i učiti na svakom rekatu iza Fatihe ajetu-l-kursijju sedam puta i pet puta suru kul huvallahu i po pet puta mu avvezetejni (to su sureta kul e'uzu bi Rabbi-l-felek i kul e'uzu bi Rabbi- n-nas). Poslije namaza sedam puta ajetu-l-kursijju i sedam salavata proučiti.

Deseti dan Ramazana klanjati četiri rekata i učiti iza Fatihe, kul ja ejjuhe-l-kafirun i suru Ihlas po deset puta.

Dvadesetu veče ramazana klanjati dva rekata, proučiti na svakom rakatu Jasin suru, poslije dove proučiti deset puta ajetu-l-kursijju i tri puta salavat.

Dvadeseti dan Ramadana dva rekata klanjati i učiti na svakom rekatu poslije Fatihe ajetu-l-kursijju, kul ja ejuhe-l- kafirun, suru Ihlas - sve po jedanput. Poslije namaza Ihlas suru proučiti deset puta i salavat deset puta.

U lejle-i-kadru klanjati najmanje dva rekata, pa do stotine i više. Učiti na svakom rekatu po sedam puta Ihlas suru. Poslije namaza proučiti sedamdeset puta estagfirullah ve etubu ilejhi. Ko klanja dva rekata na ovaj način u lejle-i-kadru skrušeno i ponizno i plačno, i prouči poslije namaza sedamdeset puta istigfar prije će mu se oprostiti grijesi nego se on digne s mjesta. Allah će mu oprostiti grijeh, njemu, njegovim roditeljima, i Allah će mu poslati meleke u Džennetu gdje će mu zasaditi

džennetsku mivu, džennetske saraje i džennetske rijeke i prije će vidjeti mjesto u džennetu nego što u njega uniđe.

U lejle-i-kadru ima posebna dova koja se uči, a to je:

BISMILLAHI-R-RAHMANI-R-RAHIM ALLAHUMME INNEKE
AFUVVUN TUHIBBU-L- AFVE FA'FU ANNA.

«Ja Rabbi, zaista si Ti koji opraštaš, voliš opraštanje, pa oprosti nam naše grijehе.»

Lejle-i-kadr je prijepisna noć kada meleki po Allahovu emeru prepisuju iz Levhi Mahfuza za buduću godinu šta će se sve dogoditi za godinu dana, ko će se u toj godini roditi, ko će umrijeti, koliko će u toj godini pasti kapi kiše, snijega, leda, vjetra, koliko će biljki iz zemlje nići. Tu se večer izreče svakom osuda ko je džennetlija, a ko je džehennemlija. Ti se defteri dadnu četvorici meleka koji su carevi meleka. Ko je džennetlija, a koje džehennemlija - ti se defteri dadnu hazreti Džebrailu. Koliko će iz zemlje biljki nići - ti se defteri dadnu Mikailu a.s. A koliko će pasti kapi kiše i snijega i vjetra - ti se defteri dadnu Israfil a.s. A ko će se u ovoj godini roditi i umrijeti - ti se defteri dadnu Azrail a.s. Ovi meleki po ovom rasporedu vrše te zapovijedi i meleke raspoređuju gdje treba.

To je noć najbolja za ibadet u godini dana. Ona ima posebna svoja obilježja. Ona je tiha, mirna, bez vjetra jaka i bez kakve holuje i vidnija je od ostalih noći. Te noći ne padaju zvijezde. Te noći Allah oprosti i oslobodi na milione svojih robova od džehennemske vatre.

U lejle-i-kadru najmanje treba klanjati dva rekata, a najviše hiljadu. Može se učiti na svakom rekatu suru inna enzelna jedanput i tri puta kul huvallahu i na svako dva rekata predavati selam.

Tridesetu večer ramazana dvanaest rekata klanjati i učiti iza Fatihe na svakom rekatu deset ajetu-l-kursijja, deset puta inna enzelna i dvadeset puta suru kul huvallahu. Poslije selama dvadeset i pet salavata proučiti koje hoćeš.

Prvu večer ševvala uoči bajrama četrdeset rekata klanjati, na svakom iza Fatihe učiti Ihlas suru deset puta. Kad se preagne na ruku' proučiti tri puta subhane Rabbije-l-'azim, a zatim subhanallahi ve-l-hamdu lillahi do na kraj deset puta. Kada se završi taj namaz hiljadu puta proučiti estagfirullah, a zatim pasti na sedždu i proučiti Ja Allahu ja Rahmane-d-dunja ve Rahime-l-ahireti ja Hajju ja Kajjumu ja Ze-l-dželali ve-l- ikram, igfirli zunubi ve tekabbel savmi ve salati, zatim moli Allaha što želiš.

Prvi dan bajrama klanjati četiri rekata poslije bajram namaza. Učiti na svakom rekatu: na prvom rekatu iza Fatihe sebbihisme, na drugom ve-š-šemsi, na trećem ve-d-duha, na četvrtom Ihlas sedam puta. Poslije namaza sedamdeset salavata.

Uoči jevmi arefe, devetu večer zi-l-hidždžeta stotinu rekata, na svakom učiti tri put Ihlas.

Na dan Arefe dva rekata, proučiti tri puta Fatihu, svaki puta sa bismi-l-lahi-r-rahmani-r-rahim i na kraju amin i na svakom tri puta kulja ejjuhe-l-kafirun i tri puta Ihlas suru tj. kul huvallahu.

Ovo su nafiće u godini dana, uoči mubarek dana i noći.

Imamo još raznih nafića kao što je pri pomračenju sunca

i mjeseca, kad je suhoća, pa se hoće kišna dova, tehijetu-l- mesdžid -namaz u počast džamije koje bilo kad se uniđe u džamiju, kad se uzme abdest svaki put klanjati dva rekata ako nije vrijeme namaza, namaz -nafila kad se dođe u jedno mjesto, namaz istihara, namaz hadžet, namaz kad se unesvijesti pa dođe do sebe, nafila namaz birru-l-validejni - ako hoćeš roditeljima da pokloniš, salatu-t-tevvabin namaz - ovo je radi iskrenog pokajanja, namaz radi hajirli preseljenja na smrtnom času, a to je salat sekeratu-l-mevti, namaz radi mokraće ako se ko boji da mu nekada nije tijelo ili odijelo bilo nečisto, pa tako klanj'o, a to je salatu kafareti-l-bevli, salatu livedži-l-adrasi namaz - ovo je kad bole zubi, nafila namaz kad pada nagla kiša plahovita, nafila namaz kad se hoće na put -salatu-s- sefer, namaz salatu-t-tesbih koji treba klanjati makar jedanput u godini, namaz nafila kada ima prošlih namaza pa je naklanj'o ili na zna da li je sve naklanj'o - salate kadae-l-fevaiti i nafila namaz kada čovjek ima dužan pa želi da se oduži.

Sve ove nafile koje su nabrojane one su od dva rekata osim tesbih namaza koji ima četiri rekata.

Ovdje će mo navesti neke nafile šta se na njima uči:

Salatu-l-hadže, dva rekata, zanijeti se nevejtu en usallije lillahi te'ala salate-l-hadžeti mustakbile-l-kibleti Allahu ekber, uči se i na prvom i na drugom rekatu po osam puta Fatihu

i sedam puta Ihlas. Poslije ovoga namaza proučiti Ja Azizu ja Gafuru, ja Rahimu Rabbi la tezerni ferden ve ente hajru-l- varisin - ovo

proučiti sedam puta. Ko ovako klanja ovaj namaz neće osjetiti smrte gorčine.

Ko želi kakav brzi murad nek prouči dvanaest hiljada puta bismi-l-lahi-r-rahmani-r-rahim i nek nakon svake hiljade bismille klanja dva rekata, a jednom se zanijeti i nek namijeni murad kakav hoće i neka završi sa dovom ko i svaki drugi namaz i nek zamoli Allaha što želi iza namaza.

NAMAZ BIRRU-L-VALIDEJN

Ko ima ili se boji roditeljskog hakka daje ostalo pri njemu, a roditelji ako su preselili na ahiret klanja se dva rekata uoči četvrtka između akšama i jacije, a nijjeti se ovako:

Nevejtü en usallije lillahi te'ala salate birri-l-validejn mustakbile-l-kibleti Allahu ekber.

Uči se na svakom rekatu iza Fatihe pet puta ajetu-l- kursijja i po pet puta muavvezetejni tj. kul-e'uzu bi Rabbi- l-felek i kul-e'uzu bi Rabbi-n-nas po pet puta. Poslije ovoga namaza petnaest puta proučiti estagfirullah i petnaest salavata

i ovo sve pokloniti svojim roditeljima. Kaže Eba Hurejre, od Alejhisselama prenosi: «Ko klanja ovaj namaz na ovaj način i pokloni roditeljima on se je odužio roditeljskog hakka.»

NAMAZ SALATU-T-TEVVABIN

Ovaj namaz klanja se u petak između džume namaza i ikindije, a ima dvanaest rekata. A uči se na svakom rekatu ajetu-l-kursijja, Ihlas sura i muavvezetejni po jedanput. Veli Alejhisselam:

«Koji rob ili robinja ima namaza duga što ga je nekad prošlo u džehaletu tj. pa ne zna da li je sve naklanj'o te namaze, kad klanja ovaj namaz neće Allahu odgovarati za te namaze što mu je prošlo.

Rivajeti se da je rekao Alejhisselam Hazreti Fatimi r.a.:

«Koji god mu'min ili mu'minkinja prouči poslije vitr namaza tri puta subbuhun kuddusun Rabbuna ve Rabbu-l-melaiketi ve-r-ruh, pa onda padne na sedždu pa opet prouči pet puta na sedždi, pa se digni sa sedžde i prouči ajetu-l-kursijju i opet pet puta prouči subbuhun do na kraj», veli Alejhisselam, «tako mi Onoga što je moja duša u njegovoj ruci neće se pomaći sa onoga mjesta dok magfaret ne bude tj. dok mu se grijehi ne oprostite, upisaće mu se sevaba k'o stotinu hadždžova, a i stotinu umri da je učinio, upisaće mu se sevab šehidski i poslaće mu hiljadu meleka koji će mu sevabe pisati i kao daje stotinu robova oslobodio. Allah će mu ukabuliti njegovu dovu i biće šefa'atdžija na Sudnjem danu za sedamdeset duša i ako umre biće šehid.»

NAMAZ SEKERATU-L'MEVTI

Ovaj se namaz klanja između akšama i jacije, a ima dva rekata.

A nijjeti se ovako:

Nevejtu en usa Ilije lillahi te'ala salate sekerati-l-mevti mustakbile-l-kibleti Allahu ekber.

Uči se na svakom rekatu iza Fatihe po deset puta Ihlas sura.

Ko klanja ovaj namaz Allah će mu olakšati na smrtnim gorčinama.

NAMAZ SALATU KE F ARET I~ L~ BEVLI

Ko se boji da nije gdje makar i nehotice kanulo mokraće na tijelo ili na haljinu, radi čega se najviše bude azab u kaburu, neka klanja dva rekata u kušluk iza kušluk namaza, nek uči na prvom rekatu iza Fatihe sedam puta inna e atajna suru, a na drugom rekatu iza Fatihe sedam puta Ihlas suru. Ko klanja ovaj namaz biće spašen kaburskog azaba.

NAMAZ SALATU-S SEFERI (NAMAZ ONOGA KO HOĆE DA KRENE NA PUT)

Najprije klanjati istiharu na taj put, pa onda kad hoće da krene dva rekata ili četiri rekata, iza Fatihe proučiti suru Ihlas

i zamoliti Allaha da mu bude taj put sretan i da ostavlja na amanet Allahu sve svoje imanje, kuću, čeljad i sve što posjeduje dok ode i dok se ne vrati.

Lijepo je klanjati dva rekata i s puta ako dođe živ i da zahvali Allahu što mu je podario hajirli put.

NAMAZ LIKADAI - D - DEJNI

Ko je dužan, pa želi što prije da se oduži klanjati ovaj namaz. Sastoji se od četiri rekata.

Dođe jedan Arap Alejhisselamu i potuži se da ima dužan, pa ne može nikako da se oduži. Veli mu Alejhiselam:

«Klanjaj četiri rekata; uči na prvom rekatu iza Fatihe deset puta kul 'euzu bi Rabbi-l-felek suru, a na drugom rekatu iza Fatihe deset puta kul ja ejuhe-l-kafirun; predaj selam na dva rekata i prouči ovu dovu iza selama:

‘Subhanallahi-l-ebedijji-l-ebedi-l-vahidi-l-ehad, subhanallahi-l-ferdi-s-samedi-l-lezi refe ’a-s-semavati bigajri amedi-l-munferidi bila sahibetin ve la veledin;

zatim ustati pa klanjati druga dva rekata i učiti na prvom od ona dva posljedna rekata iza Fatihe tri puta ‘el-hakumu-t- tekasur’, ‘ve-l-asri’

tri puta, 'iza zu-l-zileti' tri puta i tri puta Ihlas suru. Tako i na četvrtom rekatu. Kad se svrši ovaj namaz na sedždu pasti i na sedždi proučiti sedam puta:

‘Allahumme inni eseluke-t-tejsirefi kulli ‘asirin fe inne-t- tejsirefi kulli 'asirin ‘alejke sehlunjesirun.

Tratim sjesti pa proučiti deset puta:

‘Fe lillahi-l-hamdu Rabbi-s-semavati ve Rabbi-l-erdi Rabbi-l-alemine ve lehu-l-kibrijaufi.-s-semavati ve-l-erdi ve huve-l- 'azizu-l-hakim’.

Ko klanja ovaj namaz sa svega srca Allah će ga omogućiti da se oduži duga.»

TESBIH NAMAZ

Ovaj namaz sastoji se od četiri rekata. Ako se ne može klanjati svaki dan, neka se klanja makar u sedmici jednom ili u mjesecu jednom ili u godini jednom ili bar u životu jednom. A uči se iza Fatihe i sure, a najbolje je učiti iza Fatihe deset puta Ihlas suru, onda proučiti na kijamu petnaest puta subhanallahi ve-l-hamdu lillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber, onda se pregeti pa proučiti opet deset puta, pa se ispraviti sa ruku'a pa opet na nogama proučiti deset puta, pa spustiti se na sedždu pa opet deset, pa se dići sa prve sedžde, sjesti i proučiti deset puta, pa opet na drugu sedždu, pa opet deset puta proučiti, pa se dići sa sedžde druge i sjesti i proučiti i tako raditi na svakom rekatu.

Kada se svrši ovaj namaz poslije dove proučiti sedam puta Ihlas, sedam puta muavvezetejni, iza toga sedam puta Fatihu proučiti.

NAMAZ SALATU-L-EVVABIN

Ovaj se namaz klanja iza akšama, a sastoji se od dva do dvadeset rekata i uče se obično kratka sureta, a može se predavati selam na svaka dva rekata i ovaj je namaz vrlo pohvalan i veliki sevab. Sve ove nafilie najbolje je klanjati u samoći i u mraku gdje te niko ne vidi osim Allah, jer tu nejma murailuka, ni širka, ni lažnog prikazivanja.

Ko želi da nekoga vidi na snu ili da mu Allah pokaže na snu, na ru'ji što želi, neka klanja prije spavanja šest rekata nafilie - namaza, nek uči na prvom rekatu iza Fatihe sedam puta ve-š-šemsi, na drugom ve-l-lejli, na trećem ve-d-duha, na četvrtom elem nešrah leke, na petom ve-t-tini, na šestom inna enzelnahe - svaku suru po sedam puta proučiti. Zatim proučiti ovu dovu:

Bismi-l-lahi-r-rahmani-r-rahim. El-hamdu lillahi Rabbi-l- alemin. Ve-s-salatu ve-s-selamu ala sejjidina Muhammedin ve ala alihi vesahbihi edžme 'in. Allahumme, Rabbi Muhammedin ve Rabbi Ibrahime ve Rabbi Musa ve Rabbi Ishaka ve Rabbi Ja'kuba ve Rabbi Džebraile ve Rabbi Mikaile ve Israjile ve Azraile alejhimu-s-selamu ve munzilu-t-Tevrati ve-l-Indžili ve -z-Zeburi ve-l-Kur'ani -l-azim, erini fil-menami-l-lejlete ma ente e alemu bihi minni.

Ovo rivajeti Hazreti Ali r.a. Ko klanja ovaj namaz vidjeće što želi tu večer ili drugu ili treću večer, pa makar do sedme noći.

Kitab šejh hadži hafiza Mustafe ef. Mujića, čija je originalna rukopisna verzija pisana arebicom, zapravo, predstavlja transliteraciju rukopisa nastalog 1977. godine. Činjenica da je ovo posljednja knjiga pisana arebicom na bosanskom jeziku u novije doba, ovom djelu daje posebnu vrijednost... Priređivači ovog rukopisa učinili su nam dostupnim dersove i poruke o obaveznom i dobrovoljnom ibadetu kroz namaze, zikrove i dove, o usavršavanju ahlaka i činjenju svega onoga što vodi Allahovoj blizini. Osim što je podsjetnik na ibadet, Kitab je i svjedočanstvo o izvanrednoj ličnosti šejha Mujića koji je sve do svog preseljenja na Ahiret 1999. okupljao i oduševljavao brojne vjernike željne znanja.

Izdavač:

Libris d.o.o

Sarajevo,

tel 061 147 414

e-mail: libris@bih.net.ba.

www.libris.ba

Za izdavača:

Said Katica

Tehnički urednik:

Safer Muminović

CIP - Katalogizacija u publikaciji Nacionalna i univerzitetska
biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo

Mujić, Mustafa

Kitab

176 str.; 20 cm

Libris, Sarajevo, Biblioteka Ruh, (tekstualna građa, štampana) ISBN
9958-636-06-9 ID=13464326

ŠEJH H. HFZ. MUSTAFA-EF. MUJIĆ

Kitab

Libris

Sarajevo, 2009. / 1430. god. po H.

UVOD

Veli Allah dž.š. u Kur'anu: "Ko učini jedno dobro djelo imaće deset sevapa, tj. deseterostruku nagradu, a ko uradi jedan grijeh, jedan mu se i piše." Mi imamo dobrih djela koja ne umiru ni poslije naše smrti. A to je, ako neko za života svoga sagradi džamiju, mesdžid, put napravi, vodu dovede, prikalemi voćku i slično tome, on ima sevap i dalje poslije svoje smrti dok se god klanja u onoj džamiji koju je on sagradio ili dao udjel u tu džamiju - pisaće mu se sevap. Tako isto za put i vodu u koju je dao prilog u ime Allaha dž.š. imaće sevap i poslije smrti.

Drugo, jeste djelo trajno, vječito, ako ostavi iza sebe hajirli evlada i odgoji ga u duhu islama kao dobrog muslimana ili muslimanku, imaće i poslije smrti sevab.

Treće, ako ostavi iza sebe poučnu knjigu, kitab, ili Kur'an da se u njemu uči, i tu će imati sevap i poslije smrti.

Pa se odlučih da napišem ovo djelo, ovaj kitab, u ime Allaha dž.š., da je ostavim u naslijeđe svojoj kćeri hafiz Nuri. Nek ima uspomenu od svog oca da me se može sjetiti poslije moga odlaska na ahiret sa hatmom, sa tevhidom, sa dovom i drugim hedijama. Piši ovo djelo

najviše sam se koristio sa Hazinetu-l-esrarom. Nešto sam uzeo iz Tenbihu-l-gafilina i

na kraju ovoga djela ukratko sam naveo nešto o ilmi-tesavvufu. Negdje sam ispustio značenje dove, a ponegdje ajeta, tako da bih što više mogao napisati o pojedinim stvarima i poglavljima i objasniti do svoje umne sposobnosti. Najviše je u ovom djelu napisano o namazu i pojedinim nafilama. Nastoj'o sam da svako poglavlje koje sam objašnjavao dokumentujem Kuranom i hadisom, jer su to dva izvora šerijatska što treba svaki musliman i muslimanka da napaja svoju dušu i svoje srce. Negdje sam dao poučnu hikaju koja se odnosi na to poglavlje. Naveo sam u ovome djelu neke nafile i njihove fadilete, kad se koja klanja i zašto se koja klanja; naveo sam fadilete pojedinih ajeta i sureta koje mi više puta učimo i koje su nama poznate, i njihovo značenje, to sam opis'o u najkraćim crtama. Na kraju sam ovog kitaba nešto napis'o o ilmi-tesavvufu u najkraćim crtama, ko može biti sufija, tj. murid ili derviš i ko može biti šejh, tj. kamili-muršid - savršeni vođa duhovni.

Zato molim Allaha dž.š. da mi primi ovo moje djelo i da mi afv učini i oprost i ako sam negdje nekakav prijestup učinio i ako sam nešto propustio u svom neznanju i nehaju. Tako isto molim one Allahove robove koji budu slušali ili učili ovo djelo da me se sjete dovom.

Zato preporučujem onome kome sam namijenio ovaj kitab, da ga što više uči i koristi i prenosi našim ahbabima i našim komšijama i konama.

Da nas Allah dž.š. hidajet učini i na pravi put okrene!

AMIN, BI RAHMETIKE JA ERHAMER-RAHIMINH!

FADILETI KURANA

Hvala Uzvišenom Allahu koji je poučio čovjeka Kuranom. On je stvorio čovjeka i poučio ga je da govori i odlikovao je Svoga milosnika od ostalih milosnika sa dolaskom Kur'ana i odlikovao je njegov ummet od ostalih ummeta sa učenjem Kur'ana. Neka je salavat i selam, tj. spas na našeg efendiju Muhammeda a.s. i njegovu porodicu na broj koliko ima tajni u Kuranu, jer je Kur'an-i-kerim Allahov govor. Stoga mu se ništa porediti ne može, kako to Allah u Kur'anu kaže:

“Ne ispituju li oni pomnjivo Kuran; ako bi i od koga drugog bio osim Boga, oni bi u njemu našli mnoštvo protivrječnosti”.

Drugi ajet glasi:

“Reci Muhammede: Kad bi se skupili svi insani i džinni da donesu nešto slično ovom Kur'anu, ne bi to mogli donijeti, i kad bi se sobom potpomagali”.

“Mi smo donijeli primjer ljudima u ovome Kur'anu, i raznih primjera, da bismo ih opomenuli. ”

Kur'an a.š. je Allahovo dž.š. uže koje se prekinuti neće ko se god prihvati čvrsto Kur'ana, uči ga redovito i amel čini po onome što Kur'an kaže. Tako svakom insanu koji devami Kur'an, Kur'an će mu biti vođa koji će ga voditi u džennet, Kur'an će mu biti šefa'atdžija na Kijametskom danu, i on neće osjetiti teška hesaba.

Od svih virdova najbolji je vird učenje Kur'ana, od svih dobročinstava, dobrih poslova, najbolji posao je učenje Kur'ana. Od Ebi Hurejreta se rivajeti daje rekao Alejhisselam:

«Ja Eba Hurejre, naučavaj ljude Kuranom neprekidno sve dotle dok ti smrt ne dođe, a kad ti dođe smrt, a ti budeš tako devamio, doći će ti meleki na dženazu koja će te dopratiti do kabura, i tako će oko tebe meleki obilaziti k'o mu'mini što obilaze oko Bejtullaha.»

FADILETI ONOGA KO NAUČI SVOJE DIJETE U KURANU

Dođe jedan čovjek Muhammedu a.s., pa mu reče:

‘Ja Resulallah, šta je sevaba onome ko nauči svoje dijete u Kur'anu?’
Reče Alejhisselam: “To je Allahov govor, nemoguće je opisati.” Dođe Džebrail a.s. pa reče: “Ja Džebrail, šta je sevaba onome ko nauči svoje dijete u Kur'anu?” Reče Džebrail a.s.: “Ja Muhammed, Kur'an je Allahov govor, nemoguće je opisati.” Pa iziđe Džebrail na nebesa pa upita Israfil a.s., pa Israfil reče: “Ja Džebrail, Kur'an je Allahov govor, nemoguće je opisati.” Poslije toga dođe Džebrail a.s. Muhammedu a.s. pa reče: “Ja Muhammed, selam ti je od Allaha dž.š. i veli: Ko nauči dijete u Kur'anu k'o da je deset hiljada hadždžova učinio i k'o daje

deset hiljada umri izvršio, k'o da je deset hiljada robova oprostio od roda Ismaila i k'o da je deset hiljada gaziluka učinio i k'o da je deset hiljada gladnih muslimana nahranio i k'o da je deset hiljada golih obukao i sa njim će biti Kur'an u kaburu do Kijametskog dana i pretegnuće mu sevapi na mizan - tereziji i preći će preko Sirat ćuprije kao kad svjetlica sine. Od toga se roba Kur'an odmaknuti neće dok ne stigne u najčasnije mjesto u džennetu. ”

Veli Alejhissalatu vesselam:

“Ko nauči svoje dijete jedan ajet iz Kura'na, to mu je bolje nego hiljadu godina da ibadet čini, svakim danom da posti, i svaku noć da klanja i naučiti dijete iz Kur'ana bolje mu je nego deset hiljada dukata da je podijelio fukari i miskinima i siromasima. ”

Veli Alejhissalatu vesselam:

“Ko uči Kur'an i radi onako kako Kuran kaže, njegovi roditelji će dobiti na Kijametskom danu jedan nurli tadž koji će više zasjati nego sunce na dunjaluku što sja. ”

Veli jedan mudrac: “Dužni su roditelji prema svome djetetu, kad mu se rodi da mu nadiju lijepo ime i da ga nauče Kuranom, i da ga lijepo odgajaju u islamu. Ako ga ne nauči Kuranom, njih će stići kazna na Kijametskom danu, kao što je rekao Muhammed a.s.:

‘Teško onim roditeljima koji imaju svoju djecu i odrastu u džehaletu, a ne uče u Kur’anu, ja se odričem od ovakvih roditelja koji zanemare svoju djecu. Oni će biti proživljeni na Kijametskom danu, bit će u teškoj azabu od njihove djece’.

Kada dijete prouči u mektebu el hamdu lillahi rabbi-l-alemin, i Allah čuje glas onoga dijeta, sevapom učenja njihove djece u mektebu, Allah će ukloniti azab sa njih, četrdeset godina ako su u azabu.

Od Ibn Abbasa se rivajeti daje rekao Alejhisselam:

“Doista oni insan koji ne zna ništa od Kurana, on izgleda kao porušena kuća.”

Tako stoji u Tedžrid - kitabu.

BABU HIFZI-LISANI ČUVATI JEZIK OD NEVALJALŠTINA

Dode jedan čovjek Alejhisselamu, pa mu reče:

“Ja Resulallah, posavjetuj me štogod!» Reče: «Drži se takvaluka, jer u tome je svaka dobrota i trudi se u ime Allaha dž.š. da budeš izdržljiv prema neprijatelju. To je muslimansko. Pridržavaj se zikira i učenja Kurana, jer to će ti biti nur na zemlji. Čuvaj svoj jezik, osim samo što je dobro izgovaraj i s time ćeš pobijediti neprijatelja šejtana.»

Staje manija «drži se takvaluka»?

To je reći, izbjegavati sve što je Allah zabranio, a izvršavati sve što je Allah zapovijedio, pa kad budeš tako radio, onda si sastavio sva dobra.

Što kaže «čuvaj svoj jezik», to znači govori o dobru dok ne obogatiš ili šuti dok se ne spasiš, jer je selamet u šutnji. Znaj da insan ne može ni sa čim šejtana pobijediti k'o sa šutnjom, pa je potrebno svakom muslimanu da čuva svoj jezik dok ne uspostavi ogradu od šejtana, pa će mu Allah pokriti njegove sramote.

Dalje se rivajeti: «Ko odbrani jedno siročće, k'o da je roba azar učinio. Ko gospodari svojim jezikom, pa čuva svoj jezik od nevaljala govora, Allah će mu pokriti njegove sramote. Ko ugasi svoju huju, Allah će ga sačuvati džehennemskog azaba. Ko se pokori Allahu, Allah će mu opravdati njegovo pokoravanje.

Rivajeti se od Alejhisselama daje rekao:

«Ko vjeruje Allaha i Kijametski dan da će doći, neka dobro čini svome kom'siji, nek' ikram lijepo učini svoga musafira, i nek' o dobru govori, ili neka šuti, jer Allah veli u Kuranu:

'Doista nad vama imaju čuvari — meleki koji vas prate, jedan sa desne, a jedan sa lijeve strane. Koju god riječ izusti, tu je posmatračpotpuno spreman da zabilježi onu riječ. '

Pa zar se vi ne stidite svojih čuvara kad vam iznesu vaš defter pred cijelim svijetom puni grijeha, a najviše od nevaljala govora?»

Od Enesa se rivajeti da je rekao Muhammed alejhisselam:

«Četiri su stvari samo u mu'mina: šutnja, i ona je od prvih ibadeta, poniznost, zikrullah i malo griješenja.»

Veli Alejhisselam:

«Ko hoće da uljepša svoj din nek napusti sve što mu nije korisno.» 4

Pitali su mudrog Lukmana s čim je postigao znanje. On veli: «S time sam zaradio što sam uvijek istinu govorio i eda činio emanete i napustio ono što mi ne koristi.»

Rivajeti Seri'a b. Džim da bi on svako jutro kad bi osvanuo postavio jedan defter i sve bi napis'o što bi progovorio, zatim bi uvečer sa sobom obračuna Veli ovaj fekih - sahibija: «Ovako rade ljudi koji se pridržavaju granica i čuvaju svoj jezik od nevaljalština i obračunaju sa sobom još na dunjaluku.*

Ovako je dužan svaki musliman da se promisli na svoje grijeha, pa da tome traži izlaza dok ga nije smrt prevarila, jer je lakše na dunjaluku obračunati nego na ahiretu, i lakše je čuvati svoj jezik na dunjaluku nego se kajati na ahiretu.

Jedan veli od mudrih ljudi: «Neznalica se poznaje po šest stvari: prvo je, razljuti se nizašto. Drugo, govori što mu nije korisno.» - treba insan da se kloni govora onoga što mu ne koristi ni dunjaluku, ni ahiretu - «treće, trošiti svoj imetak u besposlicu.» - treba trošiti ondje gdje će mu koristiti i ahiret zaraditi - «četvrto, otvoreno prenositi habere, prenositi tajne i griješiti. Peto, zauzimati se za svakog i raspravljati njegove poslove. I šesto, ne raspoznati dosta i neprijatelja.» To znači, treba prepoznati Allaha za dosta, izvršavati njegove emrove, i treba znati daje šejtan neprijatelj, pa ga se klonuti i čuvati.

Veli Isa a.s.: «Svaki govor, ako to nije zikir ili učenje Kurana štetan je i besposlen. Svaka šutnja ako to nije razmišljanje o čudesima Allahovim, to je nemarnost. Svaki pogled što pogledaš, ako to nije pouka, to je zabava, igra.» Blago onome kome bude govor zikrullah, a šutnja razmišljanje o Allahovim čudesima, a pogled pouka.

Rivajeti se od jednog alima gdje veli: «Mumin malo govori, a puno radi, a munafik puno govori, a malo radi.»

Rivajeti se od Alejhisselama da je rek'o:

«Pet stvari se u munafika ne nalazi: naučavati o ilmiddinu, i čuvati svoj jezik, biti osmjehuta lica, imati svjetlo u srcu i imati ljubav prema muslimanima.»

Veli se: «Blago se onom ko čuva svoj jezik i pazi na svoje ukućane i plače nad svojim grijesima.

Priča sa daje Lukman jednom uniš'o Davud a.s. i vidio gdje plete i pravi pancire, pa je htio da upita pa se je usteg'o i ušutio i nije htio upitati dok nije dovršio. Kad ustade Davud a.s. i obuče onaj oklop radi borbe, i reče: «Divan li je onaj oklop i onaj koji ga je napravio!» Reče Lukman: «Šutnjaje mudrost, a malo je onih koji po njoj postupaju.*

Jedan veli: «Naukaje nakit, a šutnja je selamet, pa kad govoriš, nemoj brbljati. U šutnji i ako se pokaješ jedanput, za govor ćeš se pokajati više puta.»

Vele neki mudraci: «U šutnji je selamet sedam hajrova, i sve se to sastoji u sedam kelima, sve hiljada u jednoj kelimi. Prvo, šutnja je ibadet bez ikakva truda. Drugo, to je nakit bez bisera. Treće, to je bojaz bez ovlašćenja. Četvrto, to je tvrđava bez zida. Peto, bez uzura ne biti potreban ničemu. Šesto, mirni su meleki čuvari. Sedmo, pokriće mu se njegove sramote.»

Neki veli mudrac: «U insanskom tijelu ima tri dijela: jedan je dio srce, jedan je jezik, a jedan je tijelo. Svaki taj dio Allah je darovao kerametom, počastio je srce sa ma'rifetom, a jezik sa šehadetom da izgovara la ilahe illallah, i da uči Kur'an, a tijelo je obdario da klanja, da posti i druge ibadete da radi.» Nad svaki taj dio tijela postavljen je nadzornik i čuvar, pa pokreće sa njegovim srcem i posreduje i niko ne zna šta zamišlja jedan rob u sebi osim Allaha. Zatim se traži da svaki taj dio tijela izvršuje one obaveze što je zadužen prema Allahu. Traži se da insan učvrsti svoje srce u imanu, da nije nikom zavidan sa srca,

da prevare ne čini, i spletke da ne čini. Isto tako jezik da ne gibeti, da ne laže, da ne govori što mu nije korisno. Tako isto, tijelo da asiluk ne čini, da ezijet ne čini nikog od muslimana. Ko god zapusti svoje srce sa ovoga sifata, i zarazi ga, on je munafik. Ko napusti svoj jezik i zarazi ga, on je kafir. Ko napusti svoje tijelo pa griješi, on je asija.

Veli Hasan Basrija: «Ko puno govori, puno pada, ko puno gomila imetka, on puno griješi, ko je ružne ćudi, on je sam sebe kaznio.»

Veli Isa a.s.: «Nemojte puno govoriti prazna govora, jer će otvrdnuti vaša srca. Svaki tvrdac je daleko od Allaha, ali vi to ne znate.»

Veli neki od ashaba: «Ako vidiš da ti je srce otvrdnulo i vidiš da ti je tijelo oslabilo i vidiš da si slabe nafake, znaj da puno govoriš u besposlicu.»

Da nas Allah zakloni i sačuva šejtana i njegova društva, i da nas Allah magfiret učini!

AMIN, BI RAHMETIKE JA ERHAMER-RAHIMIN!!!

BABU-L-IHTIKAR (KUPOVATI HRANU PA JE ZADRŽAVATI DOK NE POSKUPI)

Rivajeti se od Alejhisselama gdje veli:

«Kupovati hranu pa počekati vrijeme da poskupi - to samo rade griješnici.», jer se rivajeti od Ibn Omera da je rek'o Alejhisselam:

«Ko god kupuje hranu pa je zadrži četrdeset dana, dajoj cijena poskupi, on se odrekao Allaha, a i Allah se njega odrekao.»

Pa veli Alejhisselam:

«Onaj koji doveze hranu iz drugog mjesta da svoje mještane podmiri, ne čekajući cijena da joj poskupi, e taj koristi ljudima i njemu se je nadati da će imati bereket u svom imetku, a onaj koji dovuče hranu pa je drži da joj cijena poskupi, on je na šteti ljudima i on je proklet.»

Došao jedan čovjek Abdullah b. Abbasu, pa mu reče: «Nauči me i preporuči mi nešto!», pa mu reče Ibn Abbas: «Preporučujem ti šest stvari: prvo, da čvrsto vjeruješ, sa srca, da je Allah kefil za tvoju nafaku; drugo, da klanjaš namaze u njihovom vremenu; treće, da jezikom zikir činiš Allaha; četvrto, da se ne povodiš za šejtanom, jer je on zavidan cijelom stvorenju; peto, nemoj preveć dunjaluk opravljati, jer će ti to ahiret odžerabiti; šesto, da savjetuješ muslimane, uvijek da im budeš nasihatdžija.» Veli ovaj fekih-sahibija, treba svaki musliman da bude milostiv prema muslimanima i da ih nasihat učini. To su alameti i znaci sretnih.

Treba ovo jedanaest svojstava da se nađe kod svakog mu'mina: prvo, da izbjegava dunjaluk što više, a da teži za ahirtom što više; drugo, da vodi računa o ibadetu i učenju Kur'ana, da što više klanja i uči Kur'an; treće, da što manje govori ono što mu nije potrebno; četvrto,

da čuva dobro pet vakti namaza; peto, da se dobro čuva harama, pa to bilo malo ili mnogo; šesto, da se druži sa dobrim ljudima; sedmo, da bude ponizan bez imalo ponostva; osmo, da bude darežljiv, plemenit; deveto, da bude milostiv prema stvorenju Allahovu; deseto, da bude koristan svijetu, tj. da priteče u pomoć svakome do krajnosti; i jedanaesto, da se sjeća smrti što više. Ovo jedanaest svojstava znak je jednog iskrenog mu'mina i mu'minke.

IMAN-VJEROVANJE

Iman, vjera, je stvar duše i srca. Ko nejma iskrenog i čistog vjerovanja, taj nije vjernik. Iman - vjera, iako je stvar duše i srca ona ima svoje temelje na čemu je zasnovata. Njezini temelji jesu: prvo, adalet -pravednost; drugo, zdravi razum; treće, biti savršeno moralan; i četvrto, čistoća. Bez ova četiri svojstva nema imana, ako kome nedostaje samo jedan od ova četiri, nije potpuni imanlija. Allah dž.š. na više mjesta strogo naređuje pravednost. U ovom ajetu u suri Nahl veli Allah dž.š., esteizubillah:

«Allah strogo naređuje pravdu i dobročinstvo i izdašnost svojoj rodbini, a zabranjuje stidna djela, pakost i nepravdičnost. On vas opominje da bi ste razmišljali.»

Ovo je prvo svojstvo i temelj imana. Pravednost je tvrđava Allahova. Ko se drži pravde, istinu govori, taj je uniš'o u Allahovu tvrđavu, a ko uniđe u Allahovu tvrđavu, taj je siguran i spašen svih belaja i ovog i

onog svijeta. O pravednosti se na više mjesta u Kur'anu govori. U drugom ajetu Allah kaže, esteizubillah:

«Kad govorite, govorite pravično, pa makar to bilo prema bližnjemu svome.»

Pravednost se u tome sastoji da govori istinu, pa makar gorka bila. I tu ima izreka:

«Reci istinu, pa makar i gorka bila.» Kad svjedoči, da pravo svjedoči, da pravo mjeri, pa makar prodavo ili kupovo, kad kupuje nešto, da kupi onako kako bi i prod'o, tj. da ne potcjenjuje tuđe robe, i da proda onako kako bi i kupio; da bude iskren u obećanjima, da o dobru misli, da želi i štiti svačije pravo. Ima jedna izreka:

“Spas je u istini”.

Ima jedna izreka u hadisi-kudsijji:

«Pravda, ili pravednost je tvrđava što je ne može ni voda potopiti, ni vatra spržiti.»

Pravednost je ravnoteža Allahova, na kojoj stoji svemir.

Zato, ko nema pravednosti i iskrenosti, taj nema ni vjere.

Drugi temelj imana jest zdrav razum. Što se god ne slaže sa zdravim razumom, to vjera islam ne prima.

Znamo da svaka mašina ili motor ima svoga majstora, i to bez zdravog razuma ne može samo od sebe postati. Tako isto i ova zemlja i nebesa, sve što postoji u svemiru ima svoga majstora i umjetnika koji je iz ništa sve stvorio. Zato Allah donosi primjere na više mjesta u Kur'anu o čudesima Allahovim koja se kreću oko nas pa navodi na više mjesta u Kur'anu te veli u ovome ajetu, *este'izubillah*:

«Doista u stvorenju nebesa i zemlje, u redovnom mijenjanju dana i noći bez sumnje ima znakova za ljude obdarene razumom.»

Drugi ajet govori:

«Ima ih i u vama samima, zar vi ne vidite?»

To drugi ajet govori, *este'izubillah*:

«Doista vi u životinjama imate znakova podesnih za vašu pouku. Mi vam dajemo da pijete ono što je u njihovim utrobama između hrane prerađene i krvi. To je čisto mlijeko tako prijatnog ukusa za one koji ga piju.»

Sve su čudesa Allahova što treba svaki mu'min da uzima pouku:

«Doista u ovom ima znakova za ljude koji razumiju.»

Treće je svojstvo biti savršeno moralan, da bude lijepe ćudi, lijepa ahlaka i lijepe naravi. Ko ima lijep ahlak, lijepo vladanje, taj ima i vjeru i to će se vagati na mizan - terezijski.

O vladanju lijepom Allah govori u Kur'anu na više mjesta, este'izubillah:

«Pomoću Allahove milosti ti si uzdržao svoju blagost prema njima.

Da si bio strog i tvrda srca, oni bi se razasuli od tebe. Ne zamjeravaj im to, moli Allaha da im oprost i savjetuj se s njima.»

U drugom ajetu Allah kaže:

«Uistinu ti si čovjek visoke čudorednosti.»

Alejhiselam kaže: «Poslat sam da usavršim svoje etičke osobine.»

Prema tome kad znamo da je to svojstvo najljepše onda trebamo da uljepšavamo svoju ćud, svoju narav i svoje vladanje, pa da budemo pristupačni Allahu i Alejhiselamu i svakom mu'minu. Mnogi su kitabi napisati o vladanju. Treba čovjek do krajnosti da se čuva bluda,

potvore, prenošenja habera, riječi, da ne bi kome našao učinio, da ne bi koga uvrijedio ili ošteti, da nauči kakve su dužnosti prema Allahu, prema sebi, roditeljima, prema djeci, rodbini, komšijama i prema cijelom stvorenju, pa te hakovke sve na vrijeme izvršiti.

Četvrti uvjet ili svojstvo je čistoća. Allah na više mjesta govori o čistoći, pa kaže u ovome ajetu:

«Zaista Allah voli one koji se kaju i one koji se čiste.»

U hadisu se kaže :

«Čistoća je pola vjere.»

Zato je Allah propisao kupanje, abdest, obrezivanje noktiju, pranje ruku prije i poslije jela. Treba svaki musliman da vodi strogo računa o čistoći, treba da bude čisto tijelo, odijelo, i mjesto gdje stanuje. Ponaročito treba se čuvati mokraće, jer će za to najteža kazna biti u zagrobnom životu ko se ne bude čuvao mokraće. Treba svaki mu'min i muslimanka da bude uzor čistoće. Ovo je vanjska čistoća. Ima jedna još važnija čistoća, a to je čistoća duše i srca. Allah dž.š. u Kur'anu kaže, este'izubillah:

«Onoga dana Sudnjega neće koristiti nikom imetak ni djeca, osim ko bude dobo čista srca.»

Treba čuvati svoje srce od mržnje, zavidnosti, kibura, tj. veličanja sama sebe - to je oholost, i 'udžba - to je biti uviđavan u svojim dobrim djelima, od pohlepe - tamaščerluka, od škrtosti, od srdžbe, od zle misli, ukratko rečeno, čuvati se svih grijeha, i vidljivih i nevidljivih jer su grijesi duševni otrov, a duša je glavni faktor života. Ko bude učuvao svoju dušu i svoje srce od ovih mana taj je dostojan da učuva svoj iman.

Ovo su ukratko četiri svojstva na čemu se temelji iman

- vjera, pa ko bude imao ova četiri svojstva, onda dolazi šest imanskih šartova. Bez ova četiri svojstva neće mu biti pravo amentu billahi. Zato bi bila dužnost svakom muslimanu i muslimanki da posjeduje ova četiri svojstva, pa da može dokazati da ispravno vjeruje Allaha dž.š. i Pejgambera a.s. i da slijedi put istinske sreće i spasa.

O Uzvišeni Allahu uputi nas na pravi put!

FADILETI TALEBU'L-'ILMA (VRIJEDNOSTI TRAŽENJA
ZNANJA)

Prva dužnost svakog muslimana i muslimanke jeste naučiti o vjeri, o islamskim propisima i toga se pridržavati. Prva objava koja je došla Alejhisselamu jest:

«Uci u ime tvoga Gospodara koji je sve stvorio. Koji je čovjeka stvorio od usirene krvi. Uči, jer tvoj Gospodar je najplemenitiji. On je podučio čovjeka da se služi kalemom (perom)!»

Ove prve zapovijedi koje su došle Alejhisselamu upućene su nama kao stroge zapovijedi. Drugi ajet govori:

«Jesu li jednaki oni koji znaju i oni koji ne znaju?»

Ima izreka: «Nauka je kao svjetlo», koja mu osvjetljava put istine, sreće i spasa, a neznanje je mrak, tmina. Neznanje je gore od siromaštva. Imamo raznih nauka: ilmi - zahir (nauka tehnike), ima ilmi - šeri'at (nauka o vjeri), ima nauka ilmi - ledun (Allahova nauka). Ovdje ćemo navesti što je najosnovnije

o propisima islama. Veli Alejhisselam:

«Tražiti nauku je dužnost svakom muslimanu i muslimanki.»

Druga izreka (glasi):

«Tražite nauku od bešike do motike» - to znači dok god ste živi.

Jedna izreka imade:

«Učenjaci su nasljednici u misiji peygamberskoj.» To je prva tačka i prva briga svakog mu'mina i mu'minke, da nauči propise islama i prema tome treba da se vlada.

Onaj koji pođe na put da uči ili da upita za jednu vjersku meselu za svaki korak dok ode i dok se vrati ima dvadeset sevapa na tom putu dok njega blagoslovi Allah i meleki i zemlja i što god ima životinje, pa čak i ribe u vodi ga blagoslove. I ako ga zateče smrt na tom putu, umrijeće kao šehid. Tako saznadosmo da je ovo djelo najhairnije i najpribranije kod Allaha dž.š.

Jednom je Alejhisselam ušao u džamiju i vidio dvije halke ljudi gdje sjede, jedni zikir čine Allaha, a jedna vazi. Ovi što zikir čine, to je nešto najbolje, pomisli Alejhisselam, ali ovi što govore o fikhskim pitanjima, to je još bolje. Ovdje ću sjesti, možda ću nešto čuti što će mi vječito valjati na oba svijeta. I sjede Alejhisselam u onu grupu ljudi gdje se govori

o nasihatu.

Kaže Ebu Derda, jedan od ashaba Alejhisselamovih:

«Meni je draže jednu vjersku mes'elu naučiti nego cijelu noć na ibadetu biti.»

Ebi Seid El Hudri prenosi od Alejhisselama:

«Tri su stvari najbolje na zemlji: tražiti nauku, boriti se na Božijem putu i zarađivati od poštene zarade.»

«Tražitelj nauke - to je miljenik Allahov.»

«Onaj koji se bori — borac, on je bogougodnik.»

«Onaj koji traži i zarađuje od halala to je iskreni rob Allahov.»

Ovaj dunja stoji na ilumu učenih ljudi, na pravednosti pravednih vladara, na darežljivosti bogatih ljudi i saburu siromašnih. Zato je rek'o Alejhisselam:

«Učite Kur'an dok se nije digo sa zemlje!» Rekoše ashabi: «Ja Resulallah, zar će se dići sa zemlje?» Veli Alejhisselam: «Nestaće učenih ljudi pa se neće imati pred kije m učiti.»

Alimi su kao svjetiljka koja sija, osvjetljavaju svojoj sredini. Kad koji odseli, tu nastupi mrak, tmina. Zato je rečeno:

«Smrt učena čovjeka - rana u dinu!», tj. gubitak jedan veliki u islamu .

Druga izreka:

«Smrt učena čovjeka je smrt svijeta.»

Da nije učenih ljudi, šta bi džahili - neznalice? Kad nestane ljudi učenih - to je znak Kijametskog dana. Pravi alim je onaj koji se strogo pridržava svog iluma i svojim uzorom dokaže daje učen, a teško li onome koji nauči, a ne pridržava se one nauke - on će sedam puta biti gore kažnjen na Sudnjem danu nego oni koji ne zna. Zato je rekao Allah dž.š. Musa a.s.:

«Pouči sebe, sebi kaži pa i ako uspiješ da ti u djelo sprovedeš, onda kaži svijetu.» Zato treba paziti učene ljude i cijeniti, a naročito one koji su nas naučili i izveli na pravi put jer je rekao Hadreti Alija r.a.:

«Ko me pouči jednom harfu učinio me je robom.», tj. zaslužuje da mu robujem dok je živ, jer oni koji nas podučavaju to su naši duševni roditelji. Zato nastojmo da i mi što više naučimo

i da budemo od tih robova Allahovih koje Allah najvoli. Ovo treba u ime Allaha sve raditi.

SALAT - NAMAZ

Nije dosti muslimanu samo vjerovati, nego treba islamske dužnosti vršiti. Najglavnija dužnost iza kelime-i-šhadeta jest namaz. U Kur'anu stoji na preko sedamdeset mjesta gdje Allah naređuje, pa u ovom ajetu Allah kaže, este'izubillahi:

Zasigurno oni koji vjeruju i rade dobra djela, klanjaju namaz

i daju zekat primiće nagradu od svoga Gospodara. Strah se neće spustiti na njih i oni neće biti zabrinuti.»

Namaz je dinski temelj i treba ga dobro čuvati. O namazu rekao je Alejhisselam u hadisu:

«Ko klanja namaz taj čuva svoju vjeru, a ko ne klanja namaz, taj ruši svoju vjeru.»

Dakle, kad znamo taj emer i tu svetu dužnost, onda je trebamo dobro čuvati. Namaz je propisan na miradžu kad je bio Alejhisselam, i to pedeset vaktova u dvadeset i četiri sata. Pa je zamolio Allaha, pa mu je skratio na pet vaktova.

Onaj koji redovito obavlja namaz tome će Allah oprostiti sve male grijehе što bude uradio između namaza, jer je namaz svjetlo spoznaje, raziluk Allahov, radost meleka.

Namaz je propisan da ga posjeti na sve zapovijedi Allahove pa da ih blagovremeno vrši i da ga namaz podsjeti na sve što je zabranjeno pa da se toga prođe. Namaz treba da ga očisti od grijehа, da mu osvijetli dušu i da mu očeliči njegovo srce u imanu i da mu uljepša njegovo vladanje, da ga odvрати od svih zlih djela, od zlih misli i loših osobina.

I ako ne bude taki namaz koji će ga upotpuniti, preporoditi, onda to nije namaz, onda je to samo murailuk

- lažno prikazivanje u namazu. Namaz treba da je iskren i sa hulusom, da mu zbriše sve grijeha, a ne da se vraća sa namaza veći grijehnik nego što je došao na namaz.

Onaj koji lijepo obavlja namaz, Allah će ga darovati sa šest stvari: prvo, imaće obilnu nafaku, biće nafakali; drugo, dobiće svjetlost u licu; treće, Allah će ga sačuvati šejtana na smrtnom času; četvrto, neće osjetiti smrtne gorčine, i sa imanom će preseliti; peto, preći će preko Sirat-ćuprije k'o svjetlica kad sine, i šesto, biće uveden u džennet.

Za one koji ne klanjaju velike su prijetnje. Ima izreka:

«Koji god ostavlja namaz on je proklet.*

Bio jedan čovjek pa krene jednog dana na put, i to rano. Čim je pošao udruži mu se jedan nepoznat čovjek. Vazdan su putovali zajedno. Kad je bilo oko jacie reče taj čovjek: «Hoćemo li ovdje konačiti?»

Ovaj nepoznat čovjek odskoči od njega i ode, a ovaj mu reče:

«Što me sade ostavi u ovoj pustinji sama, a vazdan si mi drušvo činio?» On reče: «Ja više ne smijem s tobom biti. Ja sam jedanput Allahu zgriješio, pa me je Allah odstranio od Svoje milosti, a ti si pet

puta danas zgriješio što nisi klanjao ni sabaha, ni podne, ni ikindije, ni akšama, nijacije, i ja više ne smijem s tobom putovati da ne bijoš više gadab Allahov navuk'o.» A to je bio šejtan, la'netullahi 'alejhi, u suretu čovječijem.

Na Sudnjem danu će se najprije pitati za namaz. Ko bude položio račun za namaz lijepo, za drugo će sve lakše biti. Ima dosti ajeti - kerima koji prijete, opominju strogo na namaz, pa veli u ovom ajetu:

«Za njima dođoše drugi naraštaji. Oni dopustiše da nestane namaza i pođoše za svojim prohtjevima. Oni će samo na zlo naići, biće bačeni u provaliju džehennema.»

Onaj koji potcjenjuje namaz i ne klanja, njega će zadesiti dvanaest belaja, tri na dunjaluku, tri na smrti, tri u kaburu i tri na Sudnjem danu.

Ona tri na dunjaluku što su: prvo, biće mu težak život i teretli sa velikim brigama i poteškoćama; drugo, dići će mu se bereket iz nafake, tj. nikad neće biti zadovoljan; treće, izgubiće ugled kod vjernika.

Ona tri na smrti: doći će mu velika žeđ, a neće se moći napiti; drugo, doći će mu melek Azrail u strašnom suretu, i treće, sa velikim poteškoćema umrijet će.

Ona tri u kaburu: neće moći odgovoriti na pitanja Munkiru

i Nekiru; drugo, stijesniće mu se kabur tako da mu kost mimo kost prolazi i treće, odmah će nastupiti azab i trajat će do Kijametskog dana.

A ona tri na Sudnjem danu: bit će crna obraza, doći će mračna lica pred Allaha dž.š.; drugo, teško će račun položiti, a treće, bit će prognan u džehennem.

Kad znadosmo daje namaz stroga zapovijed i sveta dužnost onda moramo dobro voditi računa o namazu, a i djecu na to naviknuti da i oni to rade, a naročito treba čuvati ako se klanja u džema'atu, jer je namaz u džema'atu dvadeset i sedam puta bolji nego po sebi.

Žena dok je u hajzu i nifasu ne smije klanjati, a čim isteče rok hajza i nifasa treba da se okupa i da nastavi klanjati. Sto joj prođe namaza u hajzu i nifasu to neće naklanjati, a što prođe posta to mora napostiti. Za muška nejma izlaza. Ako je bolestan, pa ne može stojeći, može sjedeći, pa ako ne može ni tako neka klanja ležeći ili išaretom. Jedino ima izlaz oni koji pomatuhe, pa ne zna šta uči; oni koji se onesvjesti, pa dok ne dođe do sebe i oni koji poludi, pa dok ludilo ne prođe. Zato nastojmo da sve namaze na vrijeme obavimo. Onome kome prođe namaz na poslu ili u bolesti ili na putu ili u vojsci treba što prije naklanjati namaze što su ga prošli.

Eto tako, da nas Allah hidajet učini i da nas na Pravi put okrene da budemo od onih pravih robova Allahovih. AMIN!

BABU T'TEVBETI - KAJANJE

Allah dž.š. na više mjesta u Kur'anu naređuje da se obratimo Allahu sa pokajanjem od svojih grijeha, pa veli, este'izu billah:

«O vjernici kajte se iskrenim kajanjem.», tj. obratite se Allahu skrušeno, ponizno i plačno. Pravo iskreno kajanje jeste priznati svoje grijeha i odstupiti od grijeha i velikih i malih, i više se na te grijeha ne vraćati.

Drugi ajet kaže:

«O vjerni, vaša srca svi obratite Allahu da bi ste bili sretni.»

Treći ajet kaže:

«Povratite se Allahu i sasvim Mu se predajte prije nego vas kazna snađe. Nakon toga nećete naći nikakve pomoći.»

Prema tome, kad znadosmo da Allah strogo naređuje, onda treba da se uvijek sa pokajanjem obraćamo Allahu i da ga skrušeno molimo da nam 'afv učini i oprost i grijeha. Grijesi su najveći otrov duševni, a lijek tih grijeha - drugim riječima - lijek pravi jeste duševni od tog: obratiti se iskrenim i plačnim pokajanjem. Mi grijesimo sa govorom, sluhom, pogledom, rukama, nogama, mislima zlim i lošim vladanjem. Treba čuvati sve ove dijelove tijela koji su nam dati na emanet da ih

mi iskoristimo u dobre svrhe i da ih predamo Allahu onako čiste kako smo ih donijeli na dunjaluk. Zato je pravi duševni lijek iskreno kajanje i izreka LAILAHEILLALLAH SEJJIDUNA MUHAMMEDUN RESULULLAH.

U koga se najviše nađe u njegovim tefterima ovo dvoje da je puno puta učio taj će sretno proći na budućem svijetu.

Sto se tiče između Allaha i roba grijeha tu ako hoće Allah može oprostiti, a što se tiče tuđih hakkova to Allah neće oprostiti dok ne zatražimo oprosta i halala od onoga koga smo uvrijedili, oštetili ili ga potvorili ili na njega nešto rekli ono što nije i uopće sve dugove koje dugujemo prema roditeljima, prema rodbini, prema djeci, prema komšijama, prema siročadima i prema sirotima, prema zajednici i uopće prema cijelom stvoru treba da se odužimo i da im damo ona prava koja njima pripadaju, da se sa svakim bude u lijepim odnosima i da postavi svačije pravo na njegovo mjesto. Pa onda sa takvim načinom da bude naše pokajanje kod Allaha primljeno i uslišano, jer je rečeno:

«Ko se pokaje od grijeha ho da grijeha nije ni uradio», ali samo iskrenim kajanjem onakim kako je gore navedeno.

Tri vrste imaju kajanja, i to: prvo, pokajanje od grijeha; drugo, pokajanje od gafleta, nemara; i treće, pokajanje od svega osim Allaha.

Prva tevba jest velikih griješnika koji se kaju od grijeha i od njih odstupaju, a druga vrsta pokajanja, od gafleta, to je onih robova

Allahovih koji se čuvaju grijeha i propuste čine u emrovima, propuštaju adabe, ono što je pohvalno u vjeri, pa nekad propuštaju i sunnete, a naročito džema'at. Ukratko rečeno propuštaju časove života, a ne iskorištavaju ih za budući život. Treba musliman i muslimanka da svaku svoju minutu života iskoriste u službi svoga dina, svoje vjere i vječitoj službi Allaha, tj. da bude budna srca i da iskoristi ovaj život za budući. Ima jedna izreka: «Mudrostje izgubljena stvar vjernika, gdje god je nađe, uzme je.»

A treća tevba i pokajanje od svega osim Allaha - to je onih robova Allahovih koji se takmiče u službi Allahovoj i žrtva su i moralno i materijalno želeći samo Allaha. Oni ne traže nikakve nagrade, časti ni plate, ni na dunjaluku ni na ahiretu. To su oni mukarrebini koji su najbliži Allahu sa svojim dobrim djelima i najboljim osobinama, koji gore od aška, koji se utapaju u ljubav Allahovu. To su oni robovi Allahovi koji vole više Allaha nego sve što postoji, pa i svoj život žrtvuju za Allahovu ljubav. To su oni koji rade po volji Allahovoj, a ne po volji svojih prohtjeva.

Allah voli one robove koji istigfar čine i mole Allaha za oprost. Da bi naše pokajanje bilo primljeno kod Allaha trebaju ovi uslovi: prvo, odreći se svih grijeha i zajamčiti Allahu da se na te grijeha neće više vraćati; drugo, zajamčiti Allahu da neće više propustiti farzova, vadžiba, pa ni sunneta; treće je da će što prije naknaditi ono što je propustio farzova i vadžiba; četvrto, da neće širk činiti Allahu, tj. da neće u svom robovanju ništa pridružiti Allahu, tj. da će samo u ime Allaha sve raditi, ni radi čega drugog; peto, da će se miješati sa dobrim i učenim robovima Allahovim, i šesto, da će do krajnosti izbjegavati zlo društvo i svaku besposlicu. To su uvjeti da bi naše pokajanje bilo primljeno.

Imamo na razne načine pokajanja. Ima traženje oprosta na arapskom jeziku, a može i na našem jeziku. Treba znati da je Alejhisselam najmanje svaki dan i noć učio sedamdeset puta estagfirullah, pa kad je Alejhisselam toliko puta činio istigfar koji je bio bez grijeha, pogotovo mi moramo kao veliki griješnici što više govoriti istigfar. Imamo istigfar koji se uči u početku tevhida. Imamo sejjidu-l-istigfar, kao najbolji istigfar za koji nam je rekao Alejhisselam:

«Ko gaproi u danu, a ko taj dan umre, biće šehid, a ko uveče isto ako umre tu noć biće magfired učinjen i umrijeće kao šehid.», a to je ovaj istigfar:

ALLAHUMME ENTE RABBILAILAHEILLA ENTE HALEKTENI
VE ENE <ABDUKE VE ENE <ALA <AHDIKE MESTETATU
EUZU BIKE MIN ŠERRI MA SANA>TU VE EBU>U LEKE
BINLMETIKE ALEJJE VE EBU>U BIZENBIFAGFIRLI
ZUNUBIFEINNEHU LA JAGFIRU-Z-ZUNUBE ILLA ENTE.

Ovaj istigfar ima u Handžića zbirkama, a na našem jeziku ima u ilmihalu Hadžiabdića.

Da nas Allah hidajet učini i na pravi put okrene!

Treba tražiti oprosta i za naše roditelje, naše bližnje, za naše komšije, za sve mu'mine i mu'minke.

“Ja Rabbi, Ti si moj Gospodar. Nema drugog boga osim Tebe.

Ti si mene stvorio, a ja sam Tvoj rob. Ja nastojim da budem ustrajan na onoj riječi i obećanju koje sam Ti dao. Utječem Ti se od zla mojih djela, priznajem Tvoje blagodati i nimete koje si mi dao i zahvaljujem Ti na njima. Isto tako priznajem svoje grijeha, pa ja Rabbi, Ti mi moje grijeha oprost, jer grijeha niko ne može oprostiti osim Ti. ”

Ovo je prijevod sejjidu-l-istigfara.

BABU'L-DŽUDI VE'S'SEHAI DAREŽLJIVOST

Allah dž.š. na više mjesta naređuje darežljivost, pa kaže u Kur'anu, este'izubillah:

«Oni koji troše svoj imetak na putu Božijem, nalik su (njihova dobročinstva) na zrno koje oplodi sedam klasova od kojih svaki sadrži po stotinu zrna. Allah će povećati onome kome bude htio. On je neizmjeran i sveznan. Oni koji troše svoje bogastvo na putu Božijem i koji svoje dijeljenje ne proučavaju prijekorom i hrđavim postupcima, osigurana im je nagrada od njihova Gospodara. Uljudna riječ i oprost su bolji nego milostinja za kojom bi došla neugodnost nanešena onome ko bude milostinju primio. Bog je bogat i blag.»

Darežljivost je najljepše svojstvo i najmilije Allahu. Rekao je Alejhisselam:

«Darežljivac je blizu Allaha, blizu ljudi, blizu dženneta, daleko od džehennema.»

Druga izreka imade, što je rečeno:

«Džennet je kuća darežljivaca.»

Izreka imade dosti o darežljivcima. Na Sudnjem danu kada bude, doći će dva tabora ljudi i žena i letiće kao što ptice lete na dunjaluku i doći će na džennetska vrata, pitaće ih haznadar tj. ključar: «Đeste, kako ste vi, jeste li bili na mizan tereziji?» Odgovoriće: «Mi ne znamo za mizan.» «Jeste li bili na hesabu?» «Nismo.» - odgovoriće oni. «Jeste li prošli preko sirat ćuprije?» «Mi ne znamo za sirat.» «Pa ko ste vi?» Oni će odgovoriti: «Mi smo od ummeta Alejhisselama.» «Pa šta ste radili na dunjaluku?» Oni će odgovoriti: «Mi smo bili džomet i darežljivi i mi smo podijelili svoj imetak na Božijem putu.» Tada će im reći haznadar:

«Za vas je džennet.», pa će im otvoriti vrata i oni će unići u džennet.

Drugu će grupu ili tabor pitati. Oni će isto odgovoriti da nijesu bili na mizanu niti na hesabu, niti su vidjeli sirat - ćuprije. «Pa šta ste radili na dunjaluku?» Oni će odgovoriti da su na dunjaluku saburili na iskušanjima Allahovim, i njima će otvoriti džennetska vrata, pa će im reći: «Unidite u džennet. Za vas je džennet.»

Ova su dva svojstva najbolja i najdraža Allahu: darežljivost i strpljivost, tj sabur. Zato će ove dvije firke unići u džennet bez obračuna.

Trebalo bi puno pisati o ovome svojstvu, ali se ne bi moglo lahko opisati. Zato je rekao Alejhisselam svojim ashabima:

«Dijelite svaki dan sadaku, i to na svaki svoj uzuvfjer sadaka odbija sve belaje, sve nesreće.» Ona zatvara sedamdeset kapija od belaja koji su trebali da se sruče na jednog roba. Onaj koji puno dijeli, nesreće on neće osjetiti, ona će proći na snu ili u budnom stanju, ali on neće osjetiti nikakve poteškoće.

Donijećemo nekoliko primjera u ovoj knjizi. Bila jedna žena i imala jedno dijete muško, poodraslo. I pođe žena u šumu brati drva, i povede dijete. Žena skuha dvije-tri pogačice i ponese u šumu da imaju taj dan jesti. U putuje sretne prosjak i zaišće od žene jednu pogaču da jede, jer kaže da je gladan. Ona mu dadne, i dođe u šumu. Ostavi dijete na jednoj zeleni da sjedi, a ona ode u šumu brati drva. Kroz kratko vrijeme proču se glas djeteta. Žena potrči da vidi šta je sa njim, a vuk iz planine izletio, zgrabio dijete i odnio, a veli Allah dž.š. naredi hadreti Džebrail a.s.: «Idi u tu planinu, i na tom mjestu uzmi ono dijete od vuka i odnesi ga njegovoj majci gdje je i bilo.» I dok je žena na mjesto gdje je ostavila dijete, tuđi gaje i našla. Čula je jedan glas: «Eto, robinjo Allahova, Allah ti se je smilovao zbog toga što si nahranila onog siromaha.»

Drugi jedan slučaj je bio: bio jedan vladar koji nije dao prositi i izdao je naređenje u svojoj državi: «Ko se god uhvati da je dao prosjaku,

ima da mu se odsijeku ruke obadvije!» U tom njegovom mjestu bila je jedna žena, i imala dvoje djece i svekrvu, a čovjek te žene otišao je u drugu državu da radi. Pošto svekrva nije mogla nevjeste, ona ju je mnogo mrzila, napiše pismo sinu krijući od nevjeste da je ona nevaljalica i da ide po zlu putu, tj. po zinaluku, pa da što prije dođe pa da providi s njom. Kad je on dobio pismo, odmah on napiše

ženi drugo pismo i u pismu naredi ženi da ide kud zna, da je on ne zateče kod kuće, i da vodi djecu. Kad je žena dobila pismo odmah spremi sebe i djecu i skuha nekoliko pogačica da imaju za puta.

U putu je sretne prosjak i veli joj: «Ja nisam toliko vremena jeo, pa sam ogladnio. Daj mi malo toga hljeba da zadramim dušu!», a žena mu kaže: «Ej, ti, dobar čovječe! Ti znaš kakvo je naređenje izdao vladar da ne smije niko nikome dati, ni udijeliti.» Njoj siromah veli: «Ako ne dadneš, neće ti valjati tvoja budućnost.» Ona izvadi i dadne hljeb prosjaku i razminu se. Kad toga prosjaka sretne straža i zastavi ga pitati ko mu je to dao. On kaže po istini. Pitaju oni prvi: «Pa kud je otišla žena?» On kaže, i policija brzo stigne ženu, i kažu joj: «Jesi li ti dala onom prosjaku onaj hljeb?» Ona kaže: «Jesam.» «A znaš li kakvo je naređenje ovdje u nas?» Ona sažme ramenima. Oni je potjeraju kod vladara. I naredi vladar da joj odsijeku ruke. Kad joj izvrše tu kaznu onda je puste. Ona sa djecom dođe do jedne vode i sjede na obalu, zauzme je velika žeđ, pa kaže jednom onom svom djetetu: «Siđi ovdje pa mi daj malo vode da se napijem.» Dijete siđe vodi, ali se otišće u vodu i voda ga odnese. Drugo dijete pođe da vidi šta mu bi sa bratom, pa i njega voda zgrabi. Žena ostade tužna gledajući u svoje odsječene ruke, a pogotovo kad vide šta joj bi sa djece. Najednom se pojavi nepoznat čovjek i veli joj: «O ti robinjo Allahova! Ili bi voljela da ti se djeca povrate živa, ili da ti se ruke povrate kako su i bile?» Ona veli: «Voljela bih djecu živu, pa makar i sakata bila.» Nesta čovjeka, i za

kratko vrijeme ide i vodi oboje djece. Tada joj reče: «Pruži te batke od ruku!» On joj povuče svojim rukama po njezinim i pogladi, i ruke se povратиše onako kako su i bile. Onda joj reče: «O ti robinjo Allahova! Allah te je pomilovao zato što si nahranila onog siromaha.» To je bio hadreti Hidr a.s.

U jednoj džamiji u Basri važio jedan muderris, i bila puna džamija svijeta. Dođe jedan prosjak i zaiska šest dirhema. Niko mu ne daje. Ttriput on išće, ali niko se ne javlja. Reče muderris sa ćursa: «Braćo! Ima li iko udijeliti ovom prosjaku?» Diže se jedan rob koji je bio u Židova i reče: «Imam ja ću mu dati, ali pod uvjetom da mi dovu učiniš za četiri stvari. Prvo, ja sam rob. Moli Allaha da se oslobodim. Drugo, ja sam siromah. Moli Allaha da se obogatim. Treće, moj je gospodar Židov. Moli Allaha da pređe na islam. I četvrto, moli Allaha da mi se grijesi oprostite.» Muderris usvoji i diže ruke, učini dovu, a ostali počеше učiti amin. Kada se rob vratio svome gospodaru, upita ga onaj njegov gospodar: «Ej ti moj robe, što si se to u licu promijenio?» Njemu rob sve po istini kaže šta se je odrazilo u džamiji. Tad reče Židov taj njegov kod koga je on bio: «O ti moj robe! Do sad si bio moj rob, a sada te oslobađam. Nisi više rob. Drugo, ja imam dobar imetak. Raspolovićemo taj imetak, pa nek imaš i ti ko i ja. Treće, dosad sam bio Židov, a sad prelazim na islam. A četvrto je stvar Allahova. Ako hoće može oprostiti.» U to doba dođe jedan glas min ‘indillah: «O vi robovi Allahovi! Allah vam je obojici oprostio grijehe.»

Kad znadosmo da toliko je sadaka velika i da toliko utiče na ljudska srca, i da je darežljivost i džometluk najbolje svojstvo, onda treba da preporodimo svoja srca i da vječito bude otvorena ruka, jer je rekao Alejhisselam: «Gornja je ruka bolja od donje.», gornja je ruka koja dijeli, to je desna, a donja je koja išće. Zato je rečeno: «Darežljivac je Allahu miljenik.»

Zato treba žrtvovati svoj imetak na Allahovu putu, pa ćemo sretno proživjeti i na ovom svijetu, a na budućem svijetu ćemo dobiti najvišu nagradu.

Sadaka tj. milostinja i dobrovoljni prilog može se dati svakome i muslimanu i nemuslimanu, dok zekat i sadekatu-l- fitr samo se daje muslimanu.

Milostinja se razvrstava na pet grupa: ima jedna sadaka, samo jedan sevab, a to je kad se dadne nemuslimanu. Ima jedna deset sevaba, a to je kad se dadne milostinja muslimanu. Ima jedna stotinu sevaba, a to je kad se dadne komšiji muslimanu. Ima jedna sedam stotina sevaba, a to je kad se dadne rodbini, a ima jedna neograničena nagrada, a to je kad se onome koji uči vjeronauku da i onome koji kazuje. Ja Rabbi Ti nas hidajet učini!

NAFILE NAMAZI

Allah dž.š. naređuje na mnogo mjesta u Kur'anu namaz. To smo naveli ovdje u ovoj knjizi za pet vaktova namaza u dvadeset i četiri sata da ih treba svaki musliman i muslimanka obavljati na vrijeme bez imalo oklijevanja, jer to je sveta dužnost svakog vjernika.

Osim ovih pet dnevnih namaza imamo još nafilne namaze koje nije zapovijedio Allah, ali ih je klanjao Alejhisselam. Imamo nafilne koje su sunnet, a ima ih koje su mustehab. Sunneti nafilni jesu u pet dnevnih

namaza i to su sabahski, podnevski, ikindijski, akšamski i jacijski sunneti.

Pored ovih nafila imamo još dvadeset i pet nafila raznih. Imaju noćni namazi, a imaju danski, a imaju povremeni. Allah dž.š. o nafilama govori u ovom ajetu, este' izubillah:

«A noću posveti svoje nastojanje namazu, to će za tebe biti djelo preko tvojih obaveza. Nadaj se da će te Bog pripremiti time preslavnom mjestu.»

U ovom ajetu se naređuje Alejhisselamu da se strogo drži ovih naredbi i da ih savjesno vrši. I njemu je bila noćna nafila fard, a on je preporučio nama pored pet dnevnih namaza da ponekad klanjamo i nafilu namaz. Isto je rekao Alejhisselam:

«Da nije teško mom ummetu ja bi svakom mom sljedbeniku naredio da ustaje svaku noć na nafilu namaz, ali pošto znadem da će moj ummet biti opterećen, ja im nisam to strogo zapovijedio, nego sam rekao: 'To sam ja radio, pa ko može neka klanja, imaće veliku nagradu za to na ahiretu», jer nafile su hedije koje se šalju Allahu. Allah nije potreban našem ibadetu ni našem namazu, ali to je imovina i kapital naš sa kojim mi idemo Allahu i Allah hvali svoje robove kod meleka, pa kaže:

«O vi moji meleki, vidite ovoga moga roba koji iz velike ljubavi prema Meni ustaje pa klanja, a Ja ga nisam zadužio. Budite svjedoci, o vi meleki, da mu Ja opraštam sve grijehе.*

Zato su veliki ljudi ovo mnogo cijenili pa su kroz cijeli život nastojali da što više nafila klanjaju jer će se nafilama potpomagati farzovi, u koga ne budu farzovi ispravni.

Kako smo rekli da imaju i danjske nafile, mi ćemo ovdje navesti prvo jednu nafilu koja se klanja između izlaza sunca do pred podne, a taj se namaz zove salatu-d-duha. On se klanja u kušluk vremenu, a to je kad prođe po izlazu sunca četrdeset i pet minuta, pa do pred podne na jedno pola sata. Nije tačno označeno do pred podne koliko se može klanjati ovaj namaz. Ovaj namaz sastoji se od dva rekata, pa do dvanaest rekata, a obično se klanja kao ikindijski sunneti. Na svakoj sjednici uče se iza ettehijjatu i salavati, a može se selam predavati na svako dva rekata, a nijjeti se ovako:

Nevejtu en usallije lillahi te'ala salate-d-duha; mustakbile- l-kibleti Allahu ekber.

Kaže Alejhisselam da Allah doziva Svoga roba, pa veli «Ja ibni-Adem» — o sine Ademov, ili o insanu — «klanjaj četiri rekata u početku dana, Ja ću te zaštititi taj dan i sačuvati svih briga, tuga, musibeta i svih belaja.»

Prenosi se od Enesa r.a. daje rekao Alejhisselam:

«Ko klanja sabah namaz na vrijeme u džematu, pa sjedi i uči dok sunce ne odskoči, zatim klanja dva rekata ovog namaza» - a to je gore

navedeni namaz — nmaće kod Allaha toliku nagradu k'o da je hadždž i umru obavio.»

Rivajeti se od Alejhisselama da samo munafici izbjegavaju klanjati ovaj namaz i učiti kulja ejjuhe-l-kafirun.

Kaže Alejhisselam da ima jedna kapija džennetska, to jest vrata na ulazu dženneta koja se zovu babu-d-duha, pa oni koji budu redovno klanjali ovaj namaz kada bude na Sudnjem danu viknuće jedan munadija, tj. jedan melek: «Gdje su oni što su klanjali salatu-d-duha namaz? Nek ulaze na ova vrata sa milošću Allahovom!»

Kaže Ebi Hurejre r.a.:«Preporučio mi je moj dostAlejhisselam tri stvari, i to: da postim svakog mjeseca tri dana, da klanjam ovaj namaz, i da klanjam vitr namaz prije nego što legnem.»

Veli Alejhisselam Eba Zerru:

«Ja Eba Zerr, ako klanjaš dva rekata ovog namaza, nećeš se upisati od onih robova nemarnih. Ako klanjaš četiri rekata ovog namaza, pišaće ti se da si od onih dobročinitelja Allahovih. A ako klanjaš šest rekata, neće ti toga dana grijesi nauditi, bićeš sačuvan od grijeha. Ako klanjaš osam rekata, bićeš upisan kod onih pobožnika Allahovih. Ako klanjaš deset ili dvanaest rekata, Allah će ti pripremiti kuću u džennetu.»

Na ovom se namazu obično uče sureta koja hoćeš, a preporučuje se, ko klanja četiri rekata ovoga namaza, da uči na prvom rekatu iza

Fatihe ve-š-šemsi, na drugom ve-l-lejli, na trećem ve-d-duha, na četvrtom elem nešrahleke, i na kraju završi sa tespihom i dovom kao i sve druge namaze.

Ko ima namaza, dužan farzova, kadajeta, pa ih nije redovno klanjao, ne može mu nafila to nikako zamijeniti. On mora i treba da nastoji što prije da te prošle namaze naklanja, i to mu je najpreče da se toga oduži, jer to su farzovi - stroge Allahove zapovijedi s kojima se nije dobro šaliti. A ovo je mustehab, lijepo je uraditi i velika je nagrada za to, ali posebno su farzovi. Oni koji se želi posvetiti ovome namazu on treba taj namaz redovno da klanja. Pa ako je uzeo dva ili četiri rekata, neka jednako klanja svaki dan.

Da nas Allah dž.š. hidajet učini i pravim putem okrene!

AMIN !

SALATIN-EVVABIN (NAFILA IZMEĐU AKŠAMA I JACIJE)

Ovaj se namaz klanja obično između sabaha i jacije, a sastoji se od dva do dvadeset rekata, a nijjeti se ovako:

Nevejtu en usallije lillahi te'ala salate-l-evvabine mustakbile-l-kibleti Allahu ekber.

Ebi Hurejre prenosi od Alejhisselama:

«Ko klanja između akšama i jacije šest rekata ovog namaza, a ništa ružno ne progovori, ima sevapa k'o daje ibadetio dvanaest godina. Ko klanja dvanaest rekata ovog namaza poslije akšama i bude učio iza Fatihe na svakom rekatu triput sure Ihlas, tj. kul huvallahu ehad, Allah će mu sve grijehе oprostiti.»

Rivajeti se: «Ko klanja dvadeset rekata ovog namaza iza akšama, i bude učio na svakom rekatu iza Fatihe kul huvallahu ehad, Allah će ga sačuvati belaja, njega, njegov mal, evlad, komšije njegove i njegov dunjaluk, olakšaće mu Allah na smrtnim gorčinama, sačuvaće ga straha na Sudnjem danu, i preći će preko sirat — ćuprije kao svjetlica kad sine, i unići će u džennet sa dobrim robovima Allah ovim.»

Ovaj namaz, ko počne, trebao bi redovno da klanja, po mogućnosti, pa koliki broj uzme rekata. Svako jutro u zoru, i svako večе između akšama i jacije mijenjaju se meleki, oni koji su bili na zemlji idu na nebesa, a oni što su bili na nebesima silaze na zemlju po emeru Allahovu, koji su za to postavljeni. I oni koji su bili na zemlji, kako koga ostave, onako ga i pišu, a koga ostave na namazu, i pišu ga na namazu, a koga ostave da uči Kur'an, tako ga i pišu i svrstavaju njegova djela u velike deftere. Zato je vrlo lijepo klanjati poslije akšamskog namaza makar dva rekata, i to je veliki fadilet, nastaviti na akšamske sunnete još dva rekata.

A tako isto na podnevske sunnete dva rekata ko redovno klanja i nastavi na sun sunnete podnevske pa klanja mjesto dva četiri rekata, Allah će ga sačuvati džehennemske vatre.

Ko klanja redovno na jacijskim sunsunnetima četiri rekata, tj. nastavi na sun sunnete još četiri rekata, k'o daje lejle-i-kadra noć u ibadetu proveo.

Prema tome kad znadosmo da su ovoliki fadileti u ovoga namaza, onda treba koristiti ove časove života i nastojati da se s time približi Allahu dž.š. i da se zaradi Njegov raziluk. Zato su ljudi pored pet vaktova dnevnih namaza nastojali i trudili se što više da se noći posvete namazu, učenju Kur'ana i drugim ibadetima. Svi su velikani, tj. dobri ljudi, čuvali ove namaze i redovno klanjali.

SALATUL - L - LEJL (NOĆNI NAMAZ)

Na više mjesta Allah govori o noćnom ibadetu, a naročito

o namazu, pa veli, este'izubillah:

«Uistinu, kada nastupi noć, pobožnost jejača, a i njezina riječ čvršća i uspješnija.»

U drugom ajetu Allah dž.š. kaže:

«Hoće li se sa pobožnim čovjekom koji noć provodi klanjajući se Allahu ničice, i na nogama, strahujući od Sudnjeg dana i uzdajući se u Allahovu milost postupiti kao sa bezbožnikom?»

Opet Allah kaže u Kur'anu:

«Njihovi se bokovi sustežu od njihovih postelja da prizivlju svoga Gospodara, iz straha i iz nade. Oni u milostinjama dijele darove koje smo im Mi podarili.»

Rekao je Alejhisselam:

«Bolje je jedan namaz klanjati u mojoj džamiji u Medini nego hiljadu namaza u drugima džamijama, osim Bejtullaha, a u Bejtullahu je bolje jedan namaz klanjati nego sto hiljada namaza u drugim džamijama. A hoćete li da vam kažem gdje je bolje namaz klanjati nego i u Bejtullahu?» «Hoćemo,» - rekoše ashabi

- «Ja Resulallah». «Ustani u noći pa klanjaj dva rekata onda kad sav svijet spava. To je bolje nego i u Bejtullahu klanjati.»

Jedanput je hadreti melek Džebrail a.s. na munadžatu pitao Allaha dž.š.: «Ja Rabbi! Jesi li ikoga ljepšeg stvorio od mene?» Veli mu Allah dž.š.: «Nisam nikoga ljepšeg stvorio od tebe.» Naredi mu Allah dž.š.: «Uzmi abdest i klanjaj dva rekata.» Tada je hadreti Džebrail a.s. klanjao dva rekata. Dok je klanjao dva rekata prošlo je četrdeset hiljada godina. Tada je dovu učinio i rekao je: «Ja Rabbi, je li ti iko ovako lijepo klanjao kao ja?» «Nije niko tako ljepše ni bolje kao ti.» «A hoće li ičiji namaz biti kao ovaj moj namaz?» «Hoće» - veli Allah dž.š.

- «U ahiri-zemanu od ummeta Moga miljenika Muhammed a.s., od njegova ummeta koji ustane u noći kad sav svijet spava, pa iz velike ljubavi prema Meni klanja dva rekata onda kad ga niko ne vidi, a Ja ga to nisam zadužio — njegovo će biti efdalnije dva rekata u tom vremenu nego tvoj namaz u kome si ti ostavio četrdeset hiljada godina.» Tad je zapitao hadreti Džebrail a.s.: «Ja Rabbi, šta si pripremio ovim Svojim robovima ?» Kaže Allah dž.š.: «Firdevsi-l-a'la džennet.»

Ovi se namaz obično klanja oko polovine noći, a nijjeti se ovako:

Nevejtu en usallije lillahi te'ala salate-l-lejli mustakbile-l- kibleti Allahu ekber.

Uči se na prvom rekatu jasin a na drugom tebareke, ili na oba rekata može se učiti jasin. To je najbolje učiti ko zna jasin napamet. Ko ne zna nek'i sureta koja zna.

Može se u nafile jedno sure učiti na svakom rekatu, a može se jedno sure više puta proučiti na jednom rekatu, kao što je kul huvallahu ehad, i po sedam puta, i više na jednom rekatu. Ali je potrebno na ova dva rekata što više učiti što dulje sure. On se sastoji od dva rekata.

Koga Allah zavoli, njemu omili nafila. Svaki rob Allahov kad legne spavati njega šejtan, la'netullah alejh, sveže svojim užetom na tri mjesta. Pa onaj koji se probudi u noći pa spomene Allaha, izgovori Allah, ili estagfirullah, ili subhanallah, ili la ilahe illallah, tada se jedno uže prekine. A ko uzme abdest, prekine se i drugo uže. Ako još

zaniijeti klanjati, tada mu spadne i treće uže i šejtan mu više ne može ništa. A Uzvišeni Allah dž.š. se divi kod meleka, pa kaže: «O vi Moji meleki, pogledajte ovoga Moga roba koji je ustao klanjati iz velike ljubavi prema Meni, a Ja ga to nisam zadužio. O vi meleki, budite svjedoci da mu Ja opraštam sve grijehе.*

Ima melek koji svaku noć viče iz vasionе, s nebesa, kada bude blizu polovine noći: «Ustajte vi koji klanjate tehedždžud namaz!» Kad nastupi vrijeme zore, tada viče melek: «Ustani, o mumine!* Kad bude vrijeme sabaha, tada viče melek: «Ustani o gajile, nemarni!, a kad sunce ugrije: «Ustani, o ćafire!

Rekao je Alejhisselam:

«Da nije teško mom ummetu, ja bih svakom sljedbeniku svom naredio da ustane noću, i da klanja, ali pošto znam da će moj ummet biti u teškim halovima, zato im nisam zaduživao.»

Ima jedan čas u noći kad Allah prima dove i molbe Svojih robova, samo se ne zna tačno koji je to sat, da se mi ne bi samo ograničili na taj sat, nego što više časova da provedemo u ibadetu. Piše u kitabu: «Ko želi da zna koji je to sat kad Allah neposredno prima molbe Svojih robova, nek prouči pod abdestom prije nego što legne iz sure Kehf, pri kraju sure Kehf, četiri posljednja ajeta na strani 303, ili u nekih mushafa 305. strana, a početak ovih ajeta je, este'izbillah:

pa do na kraj sure, i to kad prouči nek legne pod abdestom, tačno će se probuditi u ono doba noći.»

Dugo bi ostali kad bi sve pisali o ovom noćnom namazu koji se obično klanja u polovici noći, a sada ćemo preći na tehedždžud namaz koji se klanja prije pojave zore.

TEHEDŽDŽUD NAMAZ

Ovaj namaz se klanja u posljednjoj trećini noći, a sastoji se od osam do dvanaest rekata. Učiti sureta koja hoćeš. I ovaj namaz treba da se klanja prije zore. Napomenuli smo ranije da se noć dijeli na tri dijela i to prva trećina, druga i treća trećina noći. Ovaj se namaz klanja u trećoj trećini noći. Napomenuto je ranije da ima jedan čas u noći u kome Allah dž.š. prima neposredno molbe Svojih robova, samo se ne zna kada je taj čas, da li je taj čas u prvoj ili drugoj ili trećoj trećini noći. Zato je to da se mi ne bi ograničili samo na taj čas, nego da što više ibadetimo noću, pa ćemo naići na taj čas. Allah dž.š. naređuje u Kur'anu, pa kaže:

«O ti zavijeni u svoj plašt! Moli se stojeći noću izuzev neku manjinu, polovicu noći ili manje nešto i od toga, ili tome dodaj nešto. Uči Kuran razgovijetno i jasno.»

Naročito je veliki fadilet učiti Kur'an u posljednjoj trećini noći. Rek'o je Alejhisselam:

«Da nije teško mom ummetu, svakom bih naredio da ustaje svaku noć da klanja namaz nafilu. Meni je bio noćni namaz farz, a od mog

ummeta ko god se posveti noćnom ibadetu ima veliku nagradu kod Allaha dž.š. i biće nurli lica.»

I to je rekao:

«Tražite dobrotu kod onih ljudi koji su svjetla lica i lijepaglasa.»

I to je rekao da voli klanjati ili da je bolje klanjati u noći dva rekata nego cijeli dunjaluk i sve što na njemu ima.

Rivajeti se da kada prođe prva i druga, pa kad nastane treća trećina noći, da Allah pošalje na nebo dunjalučko svaku noć, gdje više melek: «Ima li iko od robova Allahovih da traži oprost da mu se oprostite grijesi? Ima li iko da traži kakav murad da mu se to usliša?»

Pitao je hadreti Davud a.s. hadreti Džebraila, u koje je doba noći kada Allah otvara Svoju kapiju milosti Svojim robovima. « Ne znam,» -odgovori Džebrail a.s. - «samo se u zoru potrese Aršu-r-Rahman.»

Mnogi su ashabi i mnogi velikani čuvali noćni namaz, jer su zapazili u tom veliku sreću i napredak i osjećali su u duši veliku utjehu.

Ovaj se namaz nijjeti ovako:

Nevejtü en usallije lillahi te'ala salate-t-tehedždžüdi mustakbile-l-kibleti Allahu ekber.

Može se selam predavati na svako dva rekata, a može i na četiri, a može i na jedan selam, samo treba na svakoj sjednici učiti iza ettehijjatu i salavate. Sureta se mogu učiti koja hoćeš, samo je bolje učiti dulja sureta. A sastoji se od osam rekata najmanje, pa najviše do dvanaest rekata.

Najbolje je istigfar činiti u zoru i dovu uputiti Allahu ponizno, skrušeno i plačno, pa se je nadati i uzdati u Allaha dž.š. da će mu primiti i okabuliti njegovu molbu ili dovu. I najbolje će proći na Sudnjem danu oni robovi koji budu imali

u svojim brošurama najviše izreka la ilahe illallah i istigfara tj. ko puno uči estagfirullah u zoru.

FADILETI MU BAREK DANA I NOĆI U CIJELOJ GODINI DANA

Ovdje ćemo navesti najznamenitije noći i dane u godini dana.

Prva noć muharrema - to je uoči hidžretske nove godine, dužan je svaki musliman i muslimanka da čuva i poštuje islamske običaje i da ih sprovodi u djelo i da nauči svoje potomke i svoju obitelj tim islamskim običajima i da ih čuva od neislamskih običaja.

Prvi dan i prva noć muharrema je od velikog značaja. To je jedan historijski dan i jedan najznamenitiji dan u povijesti muslimana, a to je i početak muslimanske ere ili muslimanske nove godine. A to je zabilježen datum kad se je Alejhisselam iselio u Medinu i naš'o braću Medinelije koji su ga primili kao najboljega dosta, njega i njegove ashabe - drugove i koji su zadnji zalogaj podijelili sa svojom braćom muhadžirima. Od tada se je Islam raširio na sve strane. Zato svi muslimani širom svijeta dočekaju novu hidžretsku godinu sa velikim poštovanjem učeći hatme, mevlude, tevhide, ilahije i druge recitate u počast nove godine, a to je prvi dan muharrema.

Pošto je u godini hidžretskoj prva noć negoli dan tj. nova godina muslimanska ili hidžretska nastupa od akšama uoči prvog muharrema, preporučuje se da se prvu noć uoči muharrema klanja deset rekata nafile namaza. Učiti na svakom rekatu iza Fatihe deset ajetu-l-kursijja i deset Ihlasa, poslije namaza moliti Allaha za oprost grijeha svojih i svojih roditelja, i zamoliti za oprost grijeha svih mu'mina i mu'minkinja i zamoliti Allaha dž.š.:

«Ja Rabbi, ja stupam u novu hidžretsku godinu, pa što sam god uradio grijeha hotimično ili nehotice, u znanju ili neznanju, Ti meni oprosti, i dobrih djela koja sam počinio, Ti meni primi, i daj da nam bude sretna i hairli ova godina, da je provedemo u Tvom raziluku. Ako si mi propisao život da živim ovu godinu, ja Rabbi, daj daje proživim islamskim životom u Tvom raziluku, a ako si mi propisao da umrem u ovoj godini, daj mi da umrem kao mu'min - vjernik».

Prvi dan muharrema lijepo je klanjati dva rekata nafile, a učiti šta hoćeš na rekatima, a poslije namaza ovu dovu proučiti sa euzu bismillom:

Allahumme Ente Rabbi kadimun ve hazihi senetun dzedidetun fe es'eluke min hajriha ve e'uzu bike min šerriha vestekfike muenneha ve šegaleha ja ze-l-dželali ve-l-ikram.

Allahume Ente-l-ebedijju-l-kadimu ve hazihi senetun dzedidetun eseluke fihe-l-'ismete mine-i-šejtani ve-l-avni ala hazihi-n-nefsi-l-emmareti bi-s-sui ve-l-ištigali bima jukarribuni ilejke ja ze-l-dželali ve-l-ikram.

Ko god klanja dva rekata prvi dan muharrema, i prouči ovu dovu, Allah će poslati jednog meleka koji će ga čuvati od šerra šejtanskog, zla, i čuvaće ga od svih zala, i olakšaće mu Allah sve poslove.

Desetu noć muharrema, noć uoči ašure, klanjati sto rekata i učiti na svakom rekatu iza Fatihe triput Ihlas suru, tj. kul huvallahu ehad. Poslije dove proučiti sedamdeset puta subhanallahi ve-l-hamdu lillahi...

do na kraj i sedamdeset puta estagfirullah. Ko ne može stotinu, neka klanja dva rekata i nek prouči iza namaza isto kao i gore što smo naveli, i još nek doda, nek prouči sedamdeset salavata.

Deseti dan ašure klanjati osam rekata, učiti šta hoćeš iza Fatihe. Nema opisa koliko će biti nagrade, a naročito što više sadaku dijeliti. Ko pomiluje jedno siročće koje je ostalo bez roditelja, ko ga pomili i dadne mu sadaku ima kod Allaha toliku nagradu, toliko sevapa, koliko ima

na glavi dlaka. Allah će mu razmekšati srce. Ko prouči na dan jevni ašure stotinu ajetu-l-kursijja i stotinu Ihlasa, pa dovu učini i pokloni svojim roditeljima, Allah će im olakšati azab kaburski, pa makar bili i mušrici.

Prvu večer redžepa klanjati deset rekata i učiti iza Fatihe jedanput kulja ejuhe-l-kafirun, i triput Ihlas. Kad nastupi ovaj mjesec, prouči se ova dova:

Allahumme barik lena fi redžebe ve ša'bane ve belligna ramadane.

Lejle-i-regaib. Prva noć uoči petka u redžepu, to je lejle-i- regaib. To je noć kad je najsretnija mati, hazreti Amina, našeg hadreti Pejgambera a.s. osjetila se nosećom, i to je ta noć prvo uoči petka u redžepu. Treba klanjati dvanaest rekata između akšama i jacije i učiti na svakom rekatu iza Fatihe triput inna enzelnahu i dvanaest puta Ihlas. Poslije namaza proučiti ovaj salavat:

Allahumme salli 'ala Muhammedini-n-nebijji-l-ummijji ve 'ala alihi ve sellim.

Zatim na sedždu pasti i proučiti:

Subbuhun kuddusun Rabbuna ve rabbu-l-melaiketi ve-r-ruh

sedamdeset puta, zatim se dići sa prve sedžde, sjesti i proučiti:

Rabbigfirverham ve tedžavez amma ta'lem, inneke Entel- e'azzul-ekrem,

i opet pasti na sedždu i na sedždi proučiti subbuhun...,

do na kraj, zatim moliti Allaha na sedždi što hoćeš.

Prvi petak u redžepu klanjati četiri rekata između džume

i ikindije, i učiti iza Fatihe sedam ajetu-l-kursijja, Ihlas, i pet puta muavvezatejn, tj. kul euzu bi rabbi-l-felek i kul euzu bi rabbi-n-nas na svakom rekatu. Poslije selama proučiti la havle ve la kuvvete illa billahi-l-'alijji-l-azimi-l-kebiri-l-mute'al dvadeset i pet puta. Iza toga deset puta tobu istigfar donijeti.

Dvadeset sedmu noćredžeba)c lejlei-miradž. Tu noć klanjati dvanaest rekata. Iza Fatihe Ihlas učiti jedanput. Iza namaza proučiti
SUBHANALLAHI VE-L-HAMDU LILLAHI VE LA ILAHE
ILLALLAHU VALLAHU EKBER

stotinu puta, sto puta istigfar i stotinu salavata, zatim tražiti što želiš, ali treba postiti taj dan, dvadeset sedmi.

Svako dobro djelo u redžebu efdalnije je nego u običnim danima; sedamdeset puta je veća nagrada, a naročito za post. Ko posti tri dana

redžeba on će se napojiti u Džennetu rijeke koja se zove redžeb. Ona je od mlijeka bjelja, a od meda slađa, jer je redžeb Allahov mjesec i on je mjesec od ona četiri sveta mjeseca koji se spominju u Kur'anu. Zato treba u redžebu posvetiti se što više ibadetu, učenju Kur'ana i dijeljenju sadake i drugim dobrim djelima iz počasti redžeba mubarek mjeseca.

Mjesec ša'ban je mjesec Alejhisselama. Svako dobro djelo u ša'banu je vrednije sedam stotina puta nego u običnim danima. U njemu ima jedna blagoslevljena mubarek noć, a to je petnaesta noć ša'bana, a to je lejle-i berat – prijepisna noć kada meleki po Allahovu emeru prepisuju iz Levhi - mahfuza za godinu buduću, šta će se desiti, ko će se roditi i ko će umrijeti u toj godini, koliko će kome rizka i nafake doći, ko je upisan među dobre, a ko među grijesne robove. I tu se noć rješava sve šta će se odraziti za godinu.

Lejle-i berat je noć najhajirnija za ibadet iza lejle-i kadra.

Rekao je Alejhisselam:

«Dođe mijedno veće u neko doba noći» - a to je trinaesta večer ša'bani-šerifa - «Džebrail a.s. pa mi reče: 'Ja Resulallah, zikir čini Allaha dž.š.!' Ja sam ustao i uzeo abdest i klanjao i učio do zore. Kad je bilo u zoru dođe mi Džibril alejhisselam i veli mi: 'Selam ti je Allah dž.š. i veli ti da ti afv' čini i oprašta trećini tvoga ummeta'. Ja mu rekoh: 'Šta će biti sa one dvije trećine?' 'Ne znam, kaže hazreti Džebrail.

Kad je bila četrnaesta noć, opet mi dođe Džebrail a.s. u pola noći i reče mi: 'Ustani, ja Resulallah, pa zikir čini Allaha dž.š.' Opet sam ustao i uzeo abdest, učio i klanjao do zore. U zoru mi dođe hazreti Džebrail a.s. i veli mi: 'Selam ti je Allah dž.š. i veli ti da ti oprašta dvije trećine tvoga ummeta.' 'A šta će biti sa one trećine, ja Džebrail?' 'Ne znam, ja Resulallah!' - reče hazreti Džebrail a.s.

Kad je bila petnaesta noć mjeseca ša'bana dođe mi hazreti Džebrail a.s. i veli mi: 'Ja Resulallah, uzmi abdest i pogledaj u nebesa!' I kad sam pogledo u vasionu, vidio sam sve do Aršurrahmana, što god ima meleka na nebesima sve je palo na sedždu Allahu dž.š. i sve moli za ummet Alejhisselama. Ja sam tada pao na sedždu Allahu dž.š. i zamolio za cijeli svoj ummet.

I sve sam ibadet činio do sabaha.

Vidio sam na prvom nebu meleka gdje kaže: 'Blago onome od ummeta Alejhisselama koji se preginje na ruku ove mubarek noći. '

Vidio sam na drugom nebu meleka koji kaže: 'Blago onome od ummeta Alejhisselama koji pada na sedždu Allahu dž.š. ove mubarek noći. '

Vidio sam na trećem nebu meleka koji kaže: 'Blago onome od ummeta Alejhisselama koji zikir čini u ovoj mubarek noći. '

Vidio sam na četvrtom nebu meleka koji kaže: 'Blago onome od Ummeta Alejhisselama koji dovu čini i moli Allaha dž.š. ove mubarek noći. '

Vidio sam napetom nebu meleka koji kaže: Blago onome koji plače od Allahova straha ove mubarek noći. '

Vidio sam meleka na šestom nebu gdje kaže: Blago onome koji dijeli sadaku i druga dobra djela čini ove mubarek noći. '

Vidio sam na sedmom nebu meleka gdje kaže: 'Blago onome od ummeta Alejhisselama koji uči Kur'an ove mubarek noći. '

Tu noć sam do zore ibadet činio i u zoru dođe mi Džebrail a.s. i veli mi: 'Selam ti je Allah dž.š. i veli ti da ti oprašta cijeli tvoj ummet. '

Tu noć Allah pošalje jednog meleka na dunjalučko nebo koji viče od akšama do zore: «O vi Allahovi robovi, imal' iko da se kaje na svojim grijehima, da mu se pokajanje primi? Imal' iko da traži oprost da mu se oprosti? Imal' iko da traži kakav murad ili hadžet da mu se ispuni ove mubarek noći?»

Pa onaj ko se god obrati Allahu dž.š. ove mubarek noći ponizno i skrušeno i plačno i zamoli Allaha dž. š. neće ga Allah dž. š. odbiti od Svoje kapije. Zato je rek'o Alejhisselam:

«Kada dođe petnaesto veće ša'bana provedite je u ibadetu i taj dan postite.

Lijepo je i veliki fadilet ovu noć provesti u ibadetu i klanjati od dva do stotinu rekata nafile namaza, a učiti iza Fatihe pet puta ili sedam puta kul huvalllahu ehad suru na svakom rekatu, koliko god rekata klanjo. Iza namaza ima posebna dova koja se uči, a zove se berat dova. Ta dova ima u svakoj hamajliji, a naslov je te dove berat duasi.

Koliko je vrijedna i znamenita ova noć za ibadet, evo jedan primjer: Jednom poš'o Isa a.s. preko jedne pustinje i naiđe preko jednog brda i ugleda jednu čudnovatu stijenu, bijela kao snijeg. Zast'o je da vidi tu špilju. Tada mu Allah dž.š. hitab čini i veli: «Sta to gledaš, ja Isa? Misliš li ti da je prazna ta stijena i da nema ništa u njojzi?» Tada Isa a.s. reče: «Ja Rabbi, otkrij mi da vidim šta ima u ovoj stijeni? Tada se rastupi stijena kad tamo jedna sofa zelena i na njojzi čovjek ibadet čini. U jednoj mu ruci željezni štap, a u drugoj šip, i tu ibadet čini. Priđe mu Isa a.s. i reče mu: «Ej Allahov robe, od kad si tude?» On reče: «Evo ima četiri stotine godina kako ovdje ibadet činim u ovoj pustinji u ovoj stijeni. Tada Isa a.s. pade na sedždu i zamoli Allaha dž.š.: «Ja Rabbi, imal' iko bolji i pribraniji rob od ovoga Tvoga roba koji Tebi ibadet čini četiri stotine godina? Veli Allah dž.š.: «Ima, ja Isa. Biće u ahiri-zemanu od ummeta Moga miljenika hadreti Muhammedpejgambera a.s. koji rob ustane u noći kad sav svijet spava petnaestu večer ša'bana i klanja dva rekata nafile namaza sa svega srca, a to je u lejlei- berat, njegovo će biti efdalnije dva rekata nego njegovih četiri stotine godina. Kad je čuo Isa a.s. tada zamoli Allaha dž.š. i reče: «Ja Rabbi, o Ti moj Stvoritelju, kad je tolika nagrada u tome vremenu, Ti i mene učini da budem od ummeta Alejhisselamova!* Isa a.s. iako je bio pejgamber i imao svoj kitab on je zaželio da bude od ummeta Alejhisselama.

Ko klanja tu noć stotinu rekata, prouči na svakom rakatu iza Fatihe pet puta kul huvallahu suru Allah će mu poslati pet stotina hiljada meleka koji donesu teftere od nura i pišu mu sevab do Kijametskog dana. Zato svaki musliman treba koristiti ovu noć u ibadetu, učiti Kur'an što više i što više zikir činiti Allaha dž.š. i što više dijeliti sadaku i ostala dobra djela činiti.

Kada dođe prva večer ramazani - šerifa tada se otvore džennetske kapije, a zatvore džehennemske, a šejtani se povežu da bi lakše i komotnije mu'mini i mu'minke mogli postiti mjesec ramazan.

U ramazani - šerifu svako dobro djelo vrijednije je nego u običnim danima hiljadu puta više. Svaku večer u vrijeme iftara u ramazanu Allah dž. š. oprostí na hiljade grijeha od Svojih robova do lejletu-l kadra, a u lejletu-l kadru više oprostí Svojih robova više nego preko cijelog ramazana do uoči bajrama, a uoči bajrama više oprostí Svojih robova nego preko cijelog ramazana. Zato svaki musliman i muslimanka koji sa svega srca isposti ramadani - šerif i izvrši sve druge obaveze prema Allahu i Alejhisselamu i čuva da ne bi pokvario taj svoj post govorom ružnim ili djelom ili lošim vladanjem, on će sa takim postom ostati čist od grijeha kao od majke rođen.

Koji god musliman i muslimanka sa velikim poštovanjem

i veseljem dočeka ramazani - šerif i prvu večer ramadana klanja dva rekata nafíle namaza u počast dolaska ramazani - šerifa

i bude učio na oba rekata suru inna fetahna iza Fatihe i iza namaza proučio deset puta inna enzelna i deset salavata Allah će ga sačuvati od svih belaja i nesreća za cijelu godinu dana.

Prvi dan ramadana klanjati četiri rekata i učiti iza Fatihe petnaest puta ajetu-l-kursijju na svakom rekatu, a iza toga treba proučiti ajetu-l-kursijju jedanput, kao i tesbih i dovu i zamoliti Allaha dž.š. da mu usliša i primi njegov ibadet i da mu oprostí grijehe. Treba i prvi dan proučiti suru innafetahna leke do na kraj, a tako i uoči ramadana, pa će ga Allah sačuvati za cijelu godinu dana.

Desetu večer ramadana klanjati dva rekata oko polovice noći i učiti na svakom rekatu iza Fatihe ajetu-l-kursijju sedam puta i pet puta suru kul huvallahu i po pet puta mu avvezetejni (to su sureta kul e'uzu bi Rabbi-l-felek i kul e'uzu bi Rabbi- n-nas). Poslije namaza sedam puta ajetu-l-kursijju i sedam salavata proučiti.

Deseti dan Ramazana klanjati četiri rekata i učiti iza Fatihe, kul ja ejuhe-l-kafirun i suru Ihlas po deset puta.

Dvadesetu večer ramazana klanjati dva rekata, proučiti na svakom rakatu Jasin suru, poslije dove proučiti deset puta ajetu-l-kursijju i tri puta salavat.

Dvadeseti dan Ramadana dva rekata klanjati i učiti na svakom rekatu poslije Fatihe ajetu-l-kursijju, kul ja ejuhe-l- kafirun, suru Ihlas - sve po jedanput. Poslije namaza Ihlas suru proučiti deset puta i salavat deset puta.

U lejle-i-kadru klanjati najmanje dva rekata, pa do stotine i više. Učiti na svakom rekatu po sedam puta Ihlas suru. Poslije namaza proučiti sedamdeset puta estagfirullah ve etubu ilejhi. Ko klanja dva rekata na ovaj način u lejle-i-kadru skrušeno i ponizno i plačno, i prouči poslije namaza sedamdeset puta istigfar prije će mu se oprostiti grijesi nego se on digne s mjesta. Allah će mu oprostiti grijeh, njemu, njegovim roditeljima, i Allah će mu poslati meleke u Džennetu gdje će mu zasaditi

džennetsku mivu, džennetske saraje i džennetske rijeke i prije će vidjeti mjesto u džennetu nego što u njega uniđe.

U lejle-i-kadru ima posebna dova koja se uči, a to je:

BISMILLAHI-R-RAHMANI-R-RAHIM ALLAHUMME INNEKE
AFUUVVUN TUHIBBU-L- AFVE FA'FU ANNA.

«Ja Rabbi, zaista si Ti koji opraštaš, voliš opraštanje, pa oprosti nam naše grijeh.»

Lejle-i-kadr je prijepisna noć kada meleki po Allahovu emeru prepisuju iz Levhi Mahfuza za buduću godinu šta će se sve dogoditi za godinu dana, ko će se u toj godini roditi, ko će umrijeti, koliko će u toj godini pasti kapi kiše, snijega, leda, vjetra, koliko će biljki iz zemlje nići. Tu se večer izreče svakom osuda ko je džennetlija, a ko je džehennemlija. Ti se defteri dadnu četvorici meleka koji su carevi

meleka. Ko je džennetlija, a koje džehennemlija - ti se defteri dadnu hazreti Džebailu. Koliko će iz zemlje biljki nići - ti se defteri dadnu Mikailu a.s. A koliko će pasti kapi kiše i snijega i vjetra - ti se defteri dadnu Israfil a.s. A ko će se u ovoj godini roditi i umrijeti - ti se defteri dadnu Azrail a.s. Ovi meleki po ovom rasporedu vrše te zapovijedi i meleke raspoređuju gdje treba.

To je noć najbolja za ibadet u godini dana. Ona ima posebna svoja obilježja. Ona je tiha, mirna, bez vjetra jaka i bez kakve holuje i vidnija je od ostalih noći. Te noći ne padaju zvijezde. Te noći Allah oprost i oslobodi na milione svojih robova od džehennemske vatre.

U lejle-i-kadru najmanje treba klanjati dva rekata, a najviše hiljadu. Može se učiti na svakom rekatu suru inna enzelna jedanput i tri puta kul huvallahu i na svako dva rekata predavati selam.

Tridesetu večer ramazana dvanaest rekata klanjati i učiti iza Fatihe na svakom rekatu deset ajetu-l-kursijja, deset puta inna enzelnu i dvadeset puta suru kul huvallahu. Poslije selama dvadeset i pet salavata proučiti koje hoćeš.

Prvu večer ševvala uoči bajrama četrdeset rekata klanjati, na svakom iza Fatihe učiti Ihlas suru deset puta. Kad se pregne na ruku' proučiti tri puta subhane Rabbije-l-'azim, a zatim subhanallahi ve-l-hamdu lillahi do na kraj deset puta. Kada se završi taj namaz hiljadu puta proučiti estagfirullah, a zatim pasti na sedždu i proučiti Ja Allahu ja Rahmane-d-dunja ve Rahime-l-ahireti ja Hajju ja Kajjumu ja Ze-l-dželali ve-l- ikram, igfirli zunubi ve tekabbel savmi ve salati, zatim moli Allaha što želiš.

Prvi dan bajrama klanjati četiri rekata poslije bajram namaza. Učiti na svakom rekatu: na prvom rekatu iza Fatihe sebbihisme, na drugom veš-šemsi, na trećem ve-d-duha, na četvrtom Ihlas sedam puta. Poslije namaza sedamdeset salavata.

Uoči jevmi arefe, devetu večer zi-l-hidždžeta stotinu rekata, na svakom učiti tri put Ihlas.

Na dan Arefe dva rekata, proučiti tri puta Fatihu, svaki puta sa bismi-l-lahi-r-rahmani-r-rahim i na kraju amin i na svakom tri puta kulja ejjuhe-l-kafirun i tri puta Ihlas suru tj. kul huvallahu.

Ovo su nafile u godini dana, uoči mubarek dana i noći.

Imamo još raznih nafila kao što je pri pomračenju sunca

i mjeseca, kad je suhoća, pa se hoće kišna dova, tehijjetu-l- mesdžid -namaz u počast džamije koje bilo kad se uniđe u džamiju, kad se uzme abdest svaki put klanjati dva rekata ako nije vrijeme namaza, namaz -nafila kad se dođe u jedno mjesto, namaz istihara, namaz hadžet, namaz kad se unesvijesti pa dođe do sebe, nafila namaz birru-l-validejni - ako hoćeš roditeljima da pokloniš, salatu-t-tevvabin namaz - ovo je radi iskrenog pokajanja, namaz radi hajirli preseljenja na smrtnom času, a to je salat sekeratu-l-mevti, namaz radi mokraće ako se ko boji da mu nekada nije tijelo ili odijelo bilo nečisto, pa tako klanj'o, a to je salatu kafareti-l-bevli, salatu livedži-l-adrasi namaz -

ovo je kad bole zubi, nafilu namaz kad pada nagla kiša plahovita, nafilu namaz kad se hoće na put -salatu-s- sefer, namaz salatu-t-tesbih koji treba klanjati makar jedanput u godini, namaz nafilu kada ima prošlih namaza pa je naklanj'o ili na zna da li je sve naklanj'o - salate kadae-l-fevaiti i nafilu namaz kada čovjek ima dužan pa želi da se oduži.

Sve ove nafile koje su nabrojane one su od dva rekata osim tesbih namaza koji ima četiri rekata.

Ovdje će mo navesti neke nafile šta se na njima uči:

Salatu-l-hadže, dva rekata, zanijeti se nevejtu en usallije lillahi te'ala salate-l-hadžeti mustakbile-l-kibleti Allahu ekber, uči se i na prvom i na drugom rekatu po osam puta Fatihu

i sedam puta Ihlas. Poslije ovoga namaza proučiti Ja Azizu ja Gafuru, ja Rahimu Rabbi la tezerni ferden ve ente hajru-l- varisin - ovo proučiti sedam puta. Ko ovako klanja ovaj namaz neće osjetiti smrte gorčine.

Ko želi kakav brzi murad nek prouči dvanaest hiljada puta bismi-l-lahi-r-rahmani-r-rahim i nek nakon svake hiljade bismille klanja dva rekata, a jednom se zanijeti i nek namijeni murad kakav hoće i neka završi sa dovom ko i svaki drugi namaz i nek zamoli Allaha što želi iza namaza.

NAMAZ BIRRU-L-VALIDEJN

Ko ima ili se boji roditeljskog hakka daje ostalo pri njemu, a roditelji ako su preselili na ahiret klanja se dva rekata uoči četvrtka između akšama i jacije, a nijjeti se ovako:

Nevejtü en usallije lillahi te'ala salate birri-l-validejn mustakbile-l-kibleti Allahu ekber.

Uči se na svakom rekatu iza Fatihe pet puta ajetu-l- kursijja i po pet puta muavvezetejni tj. kul-e'uzu bi Rabbi- l-felek i kul-e'uzu bi Rabbi-n-nas po pet puta. Poslije ovoga namaza petnaest puta proučiti estagfirullah i petnaest salavata

i ovo sve pokloniti svojim roditeljima. Kaže Eba Hurejre, od Alejhisselama prenosi: «Ko klanja ovaj namaz na ovaj način i pokloni roditeljima on se je odužio roditeljskog hakka.»

NAMAZ SALATU-T-TEVVABIN

Ovaj namaz klanja se u petak između džume namaza i ikindije, a ima dvanaest rekata. A uči se na svakom rekatu ajetu-l-kursijja, Ihlas sura i muavvezetejni po jedanput. Veli Alejhisselam:

«Koji rob ili robinja ima namaza duga što ga je nekad prošlo u džehaletu tj. pa ne zna da li je sve naklanj'o te namaze, kad klanja ovaj namaz neće Allahu odgovarati za te namaze što mu je prošlo.

Rivajeti se da je rekao Alejhisselam Hazreti Fatimi r.a.:

«Koji god mu'min ili mu'minkinja prouči poslije vitr namaza tri puta subbuhun kuddusun Rabbuna ve Rabbu-l-melaiketi ve-r-ruh, pa onda padne na sedždu pa opet prouči pet puta na sedždi, pa se digni sa sedžde i prouči ajetu-l-kursijju i opet pet puta prouči subbuhun do na kraj», veli Alejhisselam, «tako mi Onoga što je moja duša u njegovoj ruci neće se pomaći sa onoga mjesta dok magfıret ne bude tj. dok mu se grijehi ne oprostite, upisaće mu se sevaba k'o stotinu hadždžova, a i stotinu umri da je učinio, upisaće mu se sevab šehidski i poslaće mu hiljadu meleka koji će mu sevabe pisati i kao daje stotinu robova oslobodio. Allah će mu ukabuliti njegovu dovu i biće šefa'atdžija na Sudnjem danu za sedamdeset duša i ako umre biće šehid.»

NAMAZ SEKERATU-L'MEVTI

Ovaj se namaz klanja između akšama i jacije, a ima dva rekata.

A nijjeti se ovako:

Nevejtu en usa Ilije lillahi te'ala salate sekerati-l-mevti mustakbile-l-kibleti Allahu ekber.

Uči se na svakom rekatu iza Fatihe po deset puta Ihlas sura.

Ko klanja ovaj namaz Allah će mu olakšati na smrtnim gorčinama.

NAMAZ SALATU KE F ARET I~ L~ BEVLI

Ko se boji da nije gdje makar i nehotice kanulo mokraće na tijelo ili na haljinu, radi čega se najviše bude azab u kaburu, neka klanja dva rekata u kušluk iza kušluk namaza, nek uči na prvom rekatu iza Fatihe sedam puta inna e atajna suru, a na drugom rekatu iza Fatihe sedam puta Ihlas suru. Ko klanja ovaj namaz biće spašen kaburskog azaba.

NAMAZ SALATU-S SEFERI (NAMAZ ONOGA KO HOĆE DA KRENE NA PUT)

Najprije klanjati istiharu na taj put, pa onda kad hoće da krene dva rekata ili četiri rekata, iza Fatihe proučiti suru Ihlas

i zamoliti Allaha da mu bude taj put sretan i da ostavlja na amanet Allahu sve svoje imanje, kuću, čeljad i sve što posjeduje dok ode i dok se ne vrati.

Lijepo je klanjati dva rekata i s puta ako dođe živ i da zahvali Allahu što mu je podario hajirli put.

NAMAZ LIKADAI - D - DEJNI

Ko je dužan, pa želi što prije da se oduži klanjati ovaj namaz. Sastoji se od četiri rekata.

Dode jedan Arap Alejhisselamu i potuži se da ima dužan, pa ne može nikako da se oduži. Veli mu Alejhiselam:

«Klanjaj četiri rekata; uči na prvom rekatu iza Fatihe deset puta kul 'euzu bi Rabbi-l-felek suru, a na drugom rekatu iza Fatihe deset puta kul ja ejuhe-l-kafirun; predaj selam na dva rekata i prouči ovu dovu iza selama:

‘Subhanallahi-l-ebedijji-l-ebedi-l-vahidi-l-ehad, subhanallahi-l-ferdi-s-samedi-l-lezi refe ’a-s-semavati bigajri amedi-l-munferidi bila sahibetin ve la veledin;

zatim ustati pa klanjati druga dva rekata i učiti na prvom od ona dva posljedna rekata iza Fatihe tri puta ‘el-hakumu-t- tekasur’, ‘ve-l-asri’ tri puta, ‘iza zu-l-zileti’ tri puta i tri puta Ihlas suru. Tako i na četvrtom rekatu. Kad se svrši ovaj namaz na sedždu pasti i na sedždi proučiti sedam puta:

‘Allahumme inni eseluke-t-tejsirefi kulli ‘asirin fe inne-t- tejsirefi kulli 'asirin ‘alejke sehlunjesirun.

Tratim sjesti pa proučiti deset puta:

‘Fe lillahi-l-hamdu Rabbi-s-semavati ve Rabbi-l-erdi Rabbi-l-alemine ve lehu-l-kibrijaufi.-s-semavati ve-l-erdi ve huve-l- ’azizu-l-hakim’.

Ko klanja ovaj namaz sa svega srca Allah će ga omogućiti da se oduži duga.»

TESBIH NAMAZ

Ovaj namaz sastoji se od četiri rekata. Ako se ne može klanjati svaki dan, neka se klanja makar u sedmici jednom ili u mjesecu jednom ili u godini jednom ili bar u životu jednom. A uči se iza Fatihe i sure, a najbolje je učiti iza Fatihe deset puta Ihlas suru, onda proučiti na kijamu petnaest puta subhanallahi ve-l-hamdu lillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber, onda se pregeti pa proučiti opet deset puta, pa se ispraviti sa ruku’a pa opet na nogama proučiti deset puta, pa spustiti se na sedždu pa opet deset, pa se dići sa prve sedžde, sjesti i proučiti deset puta, pa opet na drugu sedždu, pa opet deset puta proučiti, pa se dići sa sedžde druge i sjesti i proučiti i tako raditi na svakom rekatu. Kada se svrši ovaj namaz poslije dove proučiti sedam puta Ihlas, sedam puta muavvezetejni, iza toga sedam puta Fatihu proučiti.

NAMAZ SALATU-L-EVVABIN

Ovaj se namaz klanja iza akšama, a sastoji se od dva do dvadeset rekata i uče se obično kratka sureta, a može se predavati selam na

svaka dva rekata i ovaj je namaz vrlo pohvalan i veliki sevab. Sve ove nafile najbolje je klanjati u samoći i u mraku gdje te niko ne vidi osim Allah, jer tu nejma murailuka, ni širka, ni lažnog prikazivanja.

Ko želi da nekoga vidi na snu ili da mu Allah pokaže na snu, na ru'ji što želi, neka klanja prije spavanja šest rekata nafile - namaza, nek uči na prvom rekatu iza Fatihe sedam puta ve-š-šemsi, na drugom ve-l-lejli, na trećem ve-d-duha, na četvrtom elem nešrah leke, na petom ve-t-tini, na šestom inna enzelnahu - svaku suru po sedam puta proučiti. Zatim proučiti ovu dovu:

Bismi-l-lahi-r-rahmani-r-rahim. El-hamdu lillahi Rabbi-l-alemin. Ve-s-salatu ve-s-selamu ala sejjidina Muhammedin ve ala alihi vesahbihi edžme 'in. Allahumme, Rabbi Muhammedin ve Rabbi Ibrahime ve Rabbi Musa ve Rabbi Ishaka ve Rabbi Ja'kuba ve Rabbi Džebraile ve Rabbi Mikaile ve Israjile ve Azraile alejhimu-s-selamu ve munzilu-t-Tevrati ve-l-Indžili ve -z-Zeburi ve-l-Kur'ani -l-azim, erini fil-menami-l-lejlete ma ente e alemu bihi minni.

Ovo rivajeti Hazreti Ali r.a. Ko klanja ovaj namaz vidjeće što želi tu večer ili drugu ili treću večer, pa makar do sedme noći.

Ko uči ovu suru u lejle-i-kadru imaće sevaba za svaki harf ko da je proučio Indžil kitab. Ko bude učio ovu suru u fard namazu viknuće jedan vikač - melek: «O Ti, Božiji robe, Allah ti je oprostio prošle grijehe.»

Jedan veli od arifina: «Ko želi da nauči ismullahi-l-azam

- najveće Allahovo ime nek uči Fatihu suru i ajetu-l-kursijju, kul huvallahu ehad i suru inna enzelnahu, zatim nek se okrene prema klibli i zamoli Allaha što želi primiće nu se dova.»

Ko ima kakav hadžet potrebu nek se lijepo spremi sa abdestom i nek prouči u lejele-i-kadru četrdeset jedanput inna enzelnahu zatim ovu dovu proučiti četrdeset i jednom:

Allahumme ja men jektefi an halkihi džemi'an ve la jektefi anhu ehadun min halkihi džemi 'an, ja ehadu, ja men la ehade

lehu, inkatea-r-redžau illa minke ve habet-il-e'malu illa fike ja gijase-l-mustegisine agsini.

Ovo treba agsini ponoviti sedam puta pa će ti se ispuniti hadžet koji želiš.

Ovu suru treba počesto na na namazu i naročito poslije abdesta obavezno proučiti.

Ko želi da vidi Alejhisselama nek prouči uoči petka suru inna enzelnahu hiljadu puta.

Kaže Alejhisselam:

«Ko prouči suru inna e'tajna ke-l-kevser on će se napiti na Sudnjem danu havdi kevsera.»

Ko prouči inna e'atajna suru na izvoru gdje je voda presušila svaki dan sedam puta voda će poteći.

Ko je u tamnici nek prouči ovu suru sedamdeset i jedanput izići će odatle. Ko napiše ovu suru pa je metne više kućnih vrata ili više radnje kakve biće zaštićen od neprijatelja i od hrsuza i Allah će mu pružati pomoć Svoju dok to napisano stoji tu. Ko želi kakav murad nek prouči ovu suru hiljadu puta ispuniće mu se njegov hadžet.

FADILETI VIĐENJA NA SNU ALEJHISSELAMA

Veliki je fadilet lijepo sanove sniti. Lijepa ru'ja jednog mu'mina -vjernika jest znak njegova čvrsta imana i znak čistoće njegove duše i srca. Lijep san jednog vjernika je četrdeset i šesti dio nubuvveta - objave Alejhisselama.

Ebi Hurejre penosi od Alejhisselama da je rekao Alejhisselam:

«Ko mene vidi na snu vidio je istinu jer se Iblis ne može pretvoriti u moje sure — moj oblik. Ko mene vidi na snu on će me viditi na javi tj. na budućem svijetu biće blizu mene.»

Ko klanja uoči petka dva rekata i bude učio na svakom rekatu petnaest puta ajetu-l-kursijju iza Fatihe, poslije namaza prouči hiljadu salavata on će vidjeti Alejhisselama na snu. Ko vidi Alejhisselama na snu njegov će svršetak biti dobar i biće mu Alejhisselam na Sudnjem danu posrednik i zaslužiće džennet i oprostiće mu se grijesi, njemu i njegovim roditeljima ako su kao muslimani preselili i ko daje dvadeset puta Kur'an proučio, dići će mu se kaburski azab i neće imati straha na Kijametskom danu i ispuniće mu se svi muradi.

Veli Alejhisselam:

«Ko želi mene vidjeti na snu nek uoči petka četiri rekata nafilu namaza, nek uči na svakom rekatu iza Fatihe suru ve-d-duha, suru elem nešrah leke, suru inna enzelnahu i suru iza zu-l-zileti- l-erdu, na dva rekata predavati selam, poslije proučiti na me sedamdeset salavata, sedamdeset puta estagfirullah, zatim nek legne pod abdestom pa će me vidjeti.»

Neka ulema prenosi: Ko prouči u petak suru inna enzelnahu hiljadu puta neće umrijeti dok ne vidi Alejhisselama na snu.

Rivajeti se: Ko prouči uoči petka suru Kevser hiljadu puta i salavat hiljadu puta vidiće Alejhisselama.

Rivajeti se: Ko želi da vidi Alejhisselama na snu nek klanja dva rekata nafilu namaza i poslije namaza prouči ovu dovu stotinu puta Ja nure-n-nuri ja mudebbire-l-umuri bellig anni ila ruhi sejjidina Muhammedin ve ervahi ali Muhammedin tehijjeten ve selamen vidiće Alejhisselama

bi iznillahi teala. Ko god vidi Alejhisselama na snu, ako je u brizi i tugi to će mu Allah ukloniti, ako je dužan odužiće se, ako je u zatvoru izbaviće se zatvora, ako je u ropstvu oslobodiće se, ako je otsutan vratiće se kući, ako je siromah obogatiće, ako je bolestan ozdraviće. Tako piše u Ruhu-l-bejanu. Veli ovaj fekir: «Pročitao sam u Kitabu-š-'sifau koja govori o pravima hadreti Mustafa s.a.v.s. pa je ne moguće to opisati i zaželio sam vidjeti Alejhisselama pa sam proučio hiljadu puta Ihlas suru i poklonio taj sevab duši hadreti Hatidže El-Kubra. Drugu hiljadu sam proučio i poklonio sevab hadreti Aiši. Treću hiljadu sam proučio i poklonio taj sevab hadreti Fatimi Ez-Zehra r.a. i zamolio sam šefaatom tih učenja, šefaatom tih velikih žena da mi bude Alejhisselam posrednik kod Allaha

i da ga vidim na snu i uoči petka sam proučio hiljadu puta estagfirullah. Vidio sam Alejhisselama tu noć kao pun mjesec u uštapu.»

Prema tome, treba da znamo da je sretan savki mu'min koji vidi Alejhisselama na ru'ji tj. na snu.

MUAVVEZETEJN - DVIJE SURE

Kaže Alejhisselam svojim ashabima:

«Nije mi ni jedna sura došla kao što je noćas kul e'uzu bi Rabbi-l-felek i kul e'uzu bi Rabbi-n-nas.»

Ove se sure zovu muavvezetejn. Sa ovim se surama traži utočište kod Allaha. Prva sura koja se uči, sa njom tražimo utočište da nas Allah sačuva sihra, čarolije, čarobnjaka, magije, protivnika, zavidnika i si. A sa drugom surom tražimo od Allaha utočišta da nas spasi džinskog zla, šejtanskog zla i od zla svih ljudi koji su stramputice krenuli, da nas sačuva ludila, vesvese opijene ovosvjetske i tražimo utočišta od svega onoga što nam zanosi našu misao da zaboravimo na Allaha.

Priča Aiša r.a. daje Alejhisselam svaku večer kad bi sjeo na postelju prije nego što bi legao sastavio dlane u ruku i proučio suru kul huvallahu ehad i kul euzubi Rabbi-l-felek i kul euzu biRabbi -n-nas i kad bi proučio ove sure onda bi se potro po licu i naniže niz tijelo tj. prsa i to bi uradio tri puta.

Veli Alejhisselam svojim ashabima:

«Hoćetel' da vam kažem sure koje su došle meni što nisu došle ni u Tevratu ni u Zeburu ni u Indžilu ni u Kur'anu do sad kao što su došle kul huvallahu , kul euzu bi Rabbi-l-felek i kul euzu bi Rabbi-n-nas!?»

Priča se od ashaba Abdullah ibn Habiba: «Izišli smo jedne tamne noći tražiti Alejhisselama, padala je kiša i našli smo ga. Reče da učim suru kul huvallahu i muavvezetejn svako jutro triput i svaku večer triput i bićeš od svega zaštićen.»

Isto tako, ko je bolestan ili opčaran nek uči muavvezetejn sure tri dana, pet ili sedam dana uzasebice po četrdeset ijedan put. Isto, koga obvladaju strasti ili loše misli ili šejtanske mašte pa mu to nadvlada

njegov ruahnijet nek uči ove dvije sure stotinu puta ili više pa do hiljadu pa će prokušati stanje kakvo će biti i to treba da obnovi nekoliko puta dok mu se stanje ne poboljša.

FADILETI SALAVATA NA ALEJHISSELAMA

Allah dž.š. veli u Kur'anu:

«Zaista Allah dž.š. i Njegovi meleki blagoslove - salavat čine na Pejgambera. O vi vjernici salavat učite na njega i predajte mu se.»

Prema ovome ajetu nama je naređeno sa Allahove strane da donosimo salavat na Alejhisselama. Nije označeno koliko, ni kad, ni u koje vrijeme. To nije u Kur'anu označeno, samo jest u hadisu da se uči što više, a naročito kad se spomene ime Alejhisselama. Onda je dužan svaki musliman i muslimanka donijeti salavat.

Ima salavata mnogo nejednakih, ali mi ćemo učiti one salavate koji su nama najpoznatiji kao što je Nuh salavat, Tundžina salavat, Adžem salavat, Muhtar salavat i oni salavati što se uče na namazu na posljednjoj sjednici. I ti su salavati najbolji i nama najpoznatiji.

Veli Alejhisselam:

«Ko prouči na me salavat jedanput, na njega će meleki deset puta. Ko donese na mene deset salavata na njega će meleki stotinu.

Ko prouči stotinu salavata, na njega će meleki hiljadu donijeti salavata.

A na koga meleki donesu salavat ne ostane ništa ni na nebesima, ni na zemlji, ni na suhu, ni u moru, a da toga roba ne blagoslovi, sve na njega salavat donosi.»

Rekao je Alejhisselam:

«Ko prouči svaki dan ili svaku noć stotinu salavata na me Allah će mu ispuniti stotinu hadžeta, sedamdeset na ahiretu, a trideset na dunjaluku.»

I To je rek'o:

«Ko prouči svaki dan pet stotina salavata na me nikad neće osiromašiti.»

Kad padne neko u težak kakav hal, tugu, tegobu, nek uči što više salavate. Ko želi da se umili Allahu, da zaradi Njegovo zadovoljstvo nek uči što više salavate. Ko želi šefa'at Alejhisselama nek uči što više salavate. Ko želi kakvu dovu uputiti Allahu nek ta dova ili molba bude među salavatima pa će mu Allah dž.š. najbrže primiti i uslišati tu dovu.

Veli Alejhisselam da su mu jednom prilikom došla sva četiri meleka koji su carevi meleka «i reče mi hadreti Džebrail a.s.: Ja Resulallah! Ko god od tvog ummeta prouči deset salavata svaki dan ja ću toga roba na Sudnjem danu prenijeti preko sir at - ćuprije k'o svjetlica kad sine. ' Veli hadreti Mikail a.s.: Ja Resulallah! Ko prouči od tvoga ummeta svaki dan deset salavata ja ću toga roba napojiti iz havdi - kevsera - bunara Alejhisselama. ' A veli mi hadreti Israfil a.s.: Ja Resulallah! Ko god prouči od tvog ummeta deset salavata svaki dan ja ću pasti na sedždu Allahu dž.š. i moliću Allaha dž.š. da mu se oprostite grijehi i neću se sa sedžde dići dok mu se ne oprostite grijehi. ' A veli mi hadreti Azrail a.s.: Ja Resulallah! Ko god od tvog ummeta prouči svaki dan deset

salavata ja ću njemu dušu lahko uzeti kao što sam uzim'o duše pejgamberima i dobrim ljudima. '»

Kad znadosmo daje farz učiti salavate na Pejgambera a.s. i da ćemo najbrže zaraditi šefa'at Alejhisselama onda trebamo što više učiti salavate na Alejhisselama.

Jednom prilikom Alejhisselam pođe uz minberu, kad se je popeo na prvi basamak reče amin, kad se pope na drugu stepenicu reče amin, kad na treću opet reče amin. «Mi smo se svi začudili što je to učinio kad to nije u običaju. Kad smo upitali Alejhisselama on nam reče: Kad sam se popeo na prvi basamak dođe mi hadreti Džebrail a.s. pa mi reče: ' Ja Resulallah! Ko god od tvog ummeta isposti Ramadan - mjesec, a ne bude oprošćen od grijeha taj će u džehennem unići'. Ja sam tada rekao amin. Kad sam se popeo na drugi basamak veli mi hadreti Džebrail a.s.: Ja Resulallah! Ko god umre od tvog ummeta, a

njegovi roditelji nisu od njega zadovoljni i on će u džehennem unići.'I tada sam rekao amin.

Na trećem basamaku reče: Ja Resulallah! U kom se god sijelu spomene tvoje ime, a na tebe se ne donese salavat i taj će u džehennem unići. 'I tada sam rekao amin.»

Prema tome, kad znadosmo daje to tako onda treba dobro voditi računa o sebi kad smo negdje u sijelu ili kad se negdje spomene ime Muhammed ili Ahmed trebamo proučiti salavat na Alejhisselama, pa makar oni što je najkraći, a to je ovaj:

Allahumme salli ala sejjidina Muhammedin ve ala ali sejjidina Muhammed.

Alejhissemam ima dvjesta i jedno ime i svako to ime ima posebni svoj značaj. To je najbolje opisato u komentaru Delailu-l-hajrata i naznačena manija što je tako naznačeno to ime. Prema tome, iza učenja Kur'ana najbolje je učiti salavate, pa ćemo se uzdati i nadati da nam bude posrednik Alejhisselam na sudnjem danu, pa molimo Allaha Uzvišenog da nam osvjetli naša srca i duše i da nas udruži sa našim miljenikom Alejhisselamom.

AMIN!

FADILETI ZIKRULLAHA

Na mnogo mjesta Allah dž.š. naređuje da se zikir čini Allah dž.š., pa veli u Kur'anu, este'izubillah:

«O vi vjernici! Puno činite zikr Allaha dž..š.»

«I Njega tesbih činite, jutrom i večerom.»

Allahu nejma ništa draže od izreke La ilahe illallah, sejjiduna Muhammedun resulullah.

Zikir znači nekoga spominjati ili nečega se sjećati. U zikir spada i učenje Kur'ana i klanjanje namaza i vršenje svih obreda koje nas je Allah zadužio. Ali najveći i najvredniji zikir je La ilahe illallah.

Veli Alejhisselam:

«Najefdalniji zikir je La ilahe illallah.»

Veli Allah dž.š. u hadisi kudisjji:

«Ova izreka La ilahe illallah je Moja tvrđava. Ko uniđe u Moju tvrđavu on je spašen Moje kazne.»

Drugim riječima, ko uči sa svega srca ovu izreku, on je uniš'o u Allahov grad, a ko uniđe u Allahov grad ili tvrđavu taj je zaštićen od Allahove kazne.

Poradi ove izreke svi su pejgamberi došli da upoznaju cijelo čovječanstvo da nejma drugog boga osim Allah a dž.š., da je On samo jedan i da se samo Njemu robuje. Glavna svrha našeg života jest spoznaja Allaha dž.š. A kad budemo spoznali Allahovu veličinu i Njegovu nadmoć onda treba da Allaha spominjemo i da budemo potpuno odani i pokorni Njegovim naredbama.

Allah veli u hadisi kudsijji:

«Ja sam kod onoga roba koji me spominje.»

Drugim riječima ko uči La ilahe illallah on se u isto vrijeme nalazi u aundijenciji kod Allaha dž.š. I ova će izreka biti najteža na mizan tereziji. Ko jedanput sa svega srca prouči ovu izreku njemu se briše četiri hiljade grijeha i piše mu se četiri hiljade sevaba.

Veli Alejhisselam:

«Najefdalniji iman jeste da znaš da je Allah sa tobom gdje god budeš.»

Kaže Alejhisselam:

«Koji god Allahov rob prouči stotinu puta La ilahe illallah nadan, Allah će ga proživiti na Sudnjem danu svijetla lica k'o pun mjesec u uštapu.»

Ima mnogo izreka o ovoj izreci, pa se kaže da je zikrullah šifau-l-kulub učiti La ilahe illallah tj. srčani lijek tj. drugim riječima, treba ova izreka da mu očisti njegov jezik od laži, psovke, gibeta, prenošenja habera, riječi i svih zaraznih besjeda; da mu očisti njegove oči od harama i njegov sluh; da mu očisti njegovo srce od zavidnosti, mržnje, kibura, udžuba tj. oholosti i uviđavnosti u svim dobrim djelima, od tamaščerluka - pohlepe, od munafikluka, murailuka tj. lažnog obožavanja i formalnog ibadeta; da ga zikrullah u potpunosti preporodi i prekali njegovo srce i dušu; da mu iskorijeni sve negativne osobine, a da mu prikalemi sve pozitivne osobine. Na taj način, ako mu urodi plodom zikrullah onda će mu biti ispravno La ilahe illallah. Ako bude učio La ilahe illallah, a on i griješio i nosio te duševne bolesti onda je njegovo lažno La ilahe illallah i on će se ubrojiti u munafike, u najgore stvorove Allahove koji će najstrožije biti kažnjeni na Sudnjem danu.

Zato je rekao Alejhisselam:

«Ko god izgovori sa svega srca i čiste duše La ilahe illallah on će unići u Džennet.»

Donosi se kao primjer u kitabu: dovešće jednog roba na Sudnji dan i on će imati devedeset i devet protokola, teftera, grijeha, a samo će

imati jedan sevab. Kad mu vagnu na mizan tereziji biće 99 brošura grijeha na lijevoj strani, a na desnoj samo jedan sevab. Ali će Allah dž.š. poslati najednom kirtasu malom gdje piše La ilahe illallah koju je on izrek'o sa svega srca pri kraju života. I to će se metnuti, na desnu stranu onaj jedan defter sevaba i pretegnuti će 99 brošura grijeha i biće uveden u džennet.

Ova izreka treba da razmekša i osvježi čovječije srce pa da ima sažaljivost prema cijelom stvoru. Allah dž.š. kaže u Kur'anu:

«Onaj koji zaslijepi od opomene Svevišnjeg Dobročinitelja za tog ćemo prirediti sotonu i on će biti njegov nerazdvojni drug.»

Veli Allah dž.š. u hadisi kudsijji.

«O insanu, spomeni Me jezikom Ja ću te se sjetiti sa zadovoljstvom. Spomeni Me srcem, sjeti se srcem, Ja ću se tebe sjetiti i spomenuti sa susretom na Sudnjem danu.»

Ima jedna izreka gdje kaže:

«Neće doći Kijametski dan dok se god uči i spominje Allah na zemlji.»

Pa treba što više da spominjemo Allaha pa će nam Allah izbrisati grijeha.

TESAVVUF - SUFIZAM

Svrha šerijatske nauke jest istinsko spoznavanje Allaha. Zato su svi Allahovi poslanici poslani da cijelo čovječanstvo upoznaju o Allahovu vahdanijetu - jedinstvu, vahdeti vudžud.

Pa veli Allah dž.š. u Kur'anu, este'izubillah:

«Stvorio sam džinne i ljude samo zato da Me upoznaju tj. da Mi robuju.»

Zato su Kur'an i hadis glavni izvori islamske nauke koja se naziva općim imenom «fikh», od «fekahetun», znači oštroumnost, spoznaja, razumijevanje. Sam ovaj naziv stoji u vezi sa 122. ajetom iz devete sure, kao i sa hadis - tefkihom što ga je predao Ebu Hurejre, te je kao takav dat šerijatskoj nauci.

Obzirom na njezinu svrhu i konačni cilj fikh se dijeli u tri dijela: fikh o vjerovanju, fikh o plemenitom ponašanju i fikh

o poslovanju. U pogledu shvatanja i razumijevanja ovih grana fikha imadu dva pravca. Jasnije rečeno, fikh ima dva stupnja: niži i viši; niži stupanj je svakome jasan i fikh u ovome smislu naziva se fikhi - zahir jasni fikh. Pored ovoga fikha postoji viši stupanj koji ne može svako oko da vidi i razumije, u kojemu je ključ i preduvjet fikhi zahir. Taj viši stupanj fikha naziv se fikhi-batin skriveni, nutarnji fikh. Ovaj fikh

je jezgra i suština šerijatske nauke. Obzirom na veličinu i važnost ovog velikog fikha islamski su ga učenjaci definirali mnogim definicijama, a time su mislili samo na jednu stvar i gledali u jednu nauku. Taj veliki fikh naziva se i ilmi-tesavvuf.

Egri Dereli šejh Ibrahim efendi, umro 166. po hidžri u Carigradu sastavio je jednu kasidu od 54 stiha u kojoj je svaki stih jedna definicija tesavvufa. I ujedno cijela kasida jedna definicija. Da dobijemo jednu zaokruženu definiciju tesavvufa evo nekoliko stihova iz pomenute kaside. Ovdje ćemo ispustiti ibadu pošto je kasida na turskom jeziku, samo ćemo joj dati značenje.

Tesavvuf je u početku biti sufija bez svoga ja, tj. potpuno predanje apsolutnoj volji, a na kraju biti sultan po srcu i osjećajima. U tarikatu, tj. u derviškom redu imenom tesavvuf nazivaju uništenje tjelesnog života, tj. požude i strasti, a stvarno čovjek da bude gost božanskih tajnih dvora.

Tesavvuf nazivaju «izgaranje u vatri Božanske ljubavi», pretvoriti i zabaciti knjigu događaja. To su uvjeti tesavvufa, tj. da čovjek bude energičan i izdržljiv u svakom za islam hairli poduhvatu i da ne poklekne. Jednom riječi, da legne na tevekkul, a da se saburom pokrije.

Tesavvuf je da čovjek bude potpun musliman; i u osjećanjima, i u vršenju dužnosti.

Tesavvuf znači pravo poznavanje Allahovih zakona i mudrosti.

Tesavvuf znači istinsko poznavanje vjerskih principa.

Tesavvuf je da čovjek bude tajna slavljenoga u domu Ljubljenoga, tj. Allaha.

Tesavvuf je da muslimanovo srce bude Allahovo carstvo.

Tesavvuf je da čovjek u svakom dahu stigne sa istoka na zapad, i obratno.

Tesavvuf je da čovjek bude pastir ovih svih stvorova Allahovih.

Tesavvuf je da čovjek vidi Istinu, tj. Allaha u svim bićima i atomima svijeta.

Tesavvuf je da čovjek poznaje sve propise Kur'ana.

Tesavvuf je da sufiji bude lahka svaka poteškoća.

Tesavvuf je da čovjek bude obojen sa Allahovim pozivom: «Vrati se svome Bogu!»

Tesavvuf je da se sufijina svaka dlaka pretvori u oko, tj. da sve vidi.

Tesavvuf je da čovjek bude podnosiv i izdržljiv kao ashabi ehli- sofe, te da bude mudar i pravedan.

Tesavvuf je da u čovjekovom srcu tako tvrdo stoji Muhammedov šerijat kao nepomična stijena.

Iz navedenih stihova jasno je da je tesavvuf muslimanov istinski i pravi ilmu-l-hal. Imami A'zam, imajući sve ovo u vidu definirao je fikh sa tj. Čovjekovo poznavanje šta ima činiti i čega se treba kloniti u životu na ovom svijetu. Pored ovog općeg značenja tesavvuf u specijalnom smislu označuje jednu zasebnu granu nauke, jasnije zasebnu školu i smjer u shvatanju i tumačenju principa islama, te kao takav se naziva, mudroslovlje dobrih i pobožnih.

Tesavvuf obzirom na njegov glavni izvor naziva se i - od Boga inspirisano saznanje i- Allahova nauka.

Tesavvuf kao intuitivni metod za ovo saznanje zove se

. Tesavvuf kao metod za viši stupanj saznanja o Allahu, o njegovim savršenstvima i o materijalističkom svijetu naziva se i - istinska nauka i nauka pravog saznanja. Budući su istinska i žarka ljubav i poštovanje prirodna posljedica višeg stupnja saznanja o Allahu, to se i tesavvuf naziva -nauka istinske ljubavi. S obzirom

na to da se tesavvuf u punom smislu riječi ne može steći u školi, nego je njegov izvor inspiracija i revelacija, zato se on naziva

Karakteriši tesavvuf kao Jedan sufija veli.:

«Naučili smo ga (tesavvuf) bez riječi i glasova, čitali smo ga bez pogreške, a da nam nije ništa omaklo.»

Tarik znači put koji vodi Allahu. Pošto ovaj put nije lahak, i nije jednostavan, onda mora svaki Allahov rob naći sebi vodiča koji u potpunosti poznaje taj put, a taj se vodič zove kamili- muršid - savršeni vođa koji poznaje sva duševna oboljenja i poznaje lijek oboljenja. I on s vremena na vrijeme daje svom muridu lijek protiv te bolesti tako da on kao specijalista duševnih bolesti liječi svog murida dok ga ne izliječi.

Duša je glavni faktor života, i ona ne umire, nego prelazi iz jednog svijeta u drugi, samo mijenja život. Pa ko očuva čistoću svoje duše taj će sretno uživati na budućem svijetu. A čija duša oboli, taj će vječito snositi smrtne gorčine, a nikad neće umrijeti, tj. vječito će biti u patnji na ahiretu.

Imami Gazalija je najbolje opis'o u svome «Ihjau» šta je ruh - duša, šta je 'akl - pamet, šta je kalb - srce, i šta je nefis.

Nefs ima dobre osobine, a ima i loše. Ima sedam vrsta nefsa, ima sedam mekama: nefsi emmara, nefsi levvama, nefsi mulhima, nefsi mutmeinna, nefsi radija, nefsi merdijja i nefsi kamila.

Najopasnija je nefsi emmara. To je ona osoba koja se utapa u užitke ovosvjetske, u koga su ovladale njime njegove strasti i on je na tako niskom nivou, gore nego životinja. Kada je Jusuf a.s. žena sejjidova Zulejha uvela u sobu i nukala da s njom učini zinaluk, njemu je omogućio Allah da se spasi ženskog zla. Pa kad se kasnije obistinilo da je nevin i da nije ništa kriv, a to je sama Zulejha posvjedočila, tada je rekao Jusuf a.s.:

«Ja se ne odričem da nemam strast, ali zaista nefsi emmara vodi čovjeka na velike grijehе, osim kome se smiluje moj Gospodar», tj. samo koga Allah sačuva. Dok je u takvom stanju jedan rob on ne zapaža nikako svojih grijehа. On je u velikom mraku i on tada potpuno suprotno rasuđuje, kontra gleda, sluša, i suprotno govori. A ko se potruđi pa pričepi svoje strasti pa iziđe na drugi basamak, u nefsi levvamu, tada on zapaža svoje grijehе velike, pa kad uradi kakav grijeh kori sam sebe što je to uradio.

A Allah dž.š. veli:

«Ja se neću kleti dušom koja sama sebe kori.»

A ko se i odatle popne na treći basamak, u nefsi mulhimu, tada on zapaža i male grijehе i postidi se pa gleda što prije da se pokaje.

Allah dž.š. veli:

«Onje u nju (u dušu) udahnuo i zlobu i dobrotu, tj. čistoću.»

«Spašen je onaj koji očuva čistoću svoje duše», pa ako se potruđi i žrtvuje i pokori Allahu, onda se popne na četvrti basamak, u nefsi mutmeinnu. Allah takvog roba doziva i veli:

«O ti smirena dušo! Vрати se svome Gospodaru...» - tada prelazi u nefsi radijju, a iza toga prelazi u nefsi merdijju; Allah kaže daje s njim zadovoljan, a i on s Allahom, a ko uspije pa se popne na sedmi mekam, u nefsi kamilu, tada je on potpuno u audijenciji kod Allaha. Samo treba da preseli džism, njegovo tijelo, i njemu su sa Allahove strane otkriveni kerameti. Preko takvih ljudi teče cijeli dunjaluk i sve što se na njemu zbiva. To su ljudi po svojim osobinama i dobrim vladanjem i dobrim djelima najbliži Allahu.

Jednom prilikom kad je sjedio Alejhisselam sa ashabima, došao je nepoznat čovjek i sjeo prema Alejhisselamu i selam mu nazvao i pitao ga: «Kaži mi šta je iman?». On je proučio šest imanskih šartova. Upitao gaje šta je islam. Proučio mu je pet islamskih šartova. Pitao ga je šta je ihsan. Odgovorio je: «Da Allahu robuješ kao da Ga vidiš, jer iako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi.» Ovo je bio Džebrail a.s. u čovječijem suretu da pouči ashabe vjeri - dinu.

To je glavni cilj svakog mu'mina da iskreno robuje Allahu i da u ime Allaha sve radi. Jedan je put Allahov, a to je sirati - mustekim koji vodi vječitom spasu, a 72 su staze šejtanske. Ko god oklizne sa kolosijeka Allahova, odmah je upo u mrežu šejtansku. Samo treba slijediti one učene ljude koji u potpunosti slijede Alejhisselama, i to su pravi nasljednici u misiji, što se kaže

Zato su najviši kapaciteti islamske nauke dali na izučavanje ilmi tesavvufa i napisali su ogromne kitabe i proširili islam i preveli mnoge milione ljudi na islam, i cijeli su svoj život proveli u traženju nauke i pisanju kitaba tako da mi danas nismo u stanju pročitati te njihove gotove kitabe napisane. Zato svaki musliman koji želi biti sufija - murid ili derviš, on mora imati muršida tj. šejha, tj. mora naći jednog savršenog vođu koji tačno slijedi Alejhisselama u svemu.

Svaki murid koji želi to biti on mora imati uslove pod kojima može biti derviš.

Prvi uvjet je taj da se Allahu istinski pokaje od svih grijeha, velikih i malih, i da na tom pokajanju bude ustrajan.

Drugo, da poznaje islamske propise i da ih se dobro pridržava, ali da poznaje sve što je grijeh u islamu pa da ga se čuva.

Treće je da se dobro čuva u svome robovanju širka i murailuka, da u njemu ne postoji više ono ja. To treba sve vršiti čisto, sa svega srca, samo u ime Allaha.

Četvrto je, treba dobro čuvati farzove Allahove kao najvišu svetinju, jer mu je mnogo veći džunah propustiti jedan farz nego običnom čovjeku.

Peto je da uljepša svoje vladanje, svoj moral, da prečisti svoju ćud i svoju narav.

Šesto je da dobro čuva sunnete Alejhisselama, jer su za njega sunneti kao fardovi.

Sedmo, da bude potpuno odan i pokoran svome šejhu i da bez njegove dozvole ništa ne radi, da s njim što više sjedi u mehabbetu, i da voli više svoga muršida nego ikog na svijetu, jer mu je on duševni roditelj i treba biti spreman izvršiti svako njegovo naređenje. Ne treba se upuštati pred svojim šejhom u govor i kojekakve šege, ne treba ni sjedati ni ustati bez izuna svoga šejha. I kud iš'o i gdje god bio treba imati u vidu svoga muršida. Takvi imati stid u svome djelovanju kao da je uvijek kod tebe muršid.

Dalje treba biti pravedan, iskren, čovjek na Allahovom putu. Treba biti strpljiv, darežljiv, sažaljiv, prema cijelom stvoru, ponizan, skrušen, koristan svakome. Treba da ga veseli svačija radost, da ga žalosti svačija žalost.

Dalje, pored farzova i sunneta da više puta posti nafilu i da klanja nafilu, da koristi cijeloj zajednici i da ima lijep adab, tj. islamsku

naobrazbu. Treba da izbjegava loše društvo, a da se miješa sa lijepim društvom. Treba imati veliku bogobožnost, da ne bi navuk'o srdžbu Allahovu, da ne bi koga uvrijedio ili ozlijedio, ili koga oštetio ili nekoga ožalostio. Treba se čuvati tuđega hakka kao zmije ljute i uvijek biti budna srca i upućivati svoj evlad na dobra djela i odgajati ih u duhu islama.

Ovo su uglavnom uvjeti pod kojim se može biti u pravom smislu murid ili derviš. Tako isto, svaki, ako želi da sretno prođe na obadva svijeta treba da potraži sebi kamili - muršida koji će ga voditi pravim putem.

I kamili - muršid ima svoje uvjete i šartove pod kojima može biti kao muršid.

Prvo je, muršid mora poznavati sve šerijatske propise, do skrajnosti.

Drugo je, da poznaje Allahovu veličinu, da poznaje Njegovu nadmoć, uzvišenost; da zna i da vjeruje da je Allah Uzvišeni jedan, u Svom Zatu i u Svom sifatu, i jedan je koji je sve izveo i iz ništa sve stvorio.

Nadalje muršid mora biti onaj koji sa velikim lezzetom i slašću spominje Allaha.

Treće, da muršid poznaje sve duševne bolesti i kako se one liječe i da ima te lijekove koje kad treba dati svom murid u kao injekciju, da

poznaje i šejtansku vještinu i njegovu maštu, pa da zna upozoriti svog murida da ga se dobro čuva.

Četvrto je da ima izun od svoga šejha da može iršad činiti ljude na pravu stazu.

Dalje, kamili - muršid je onaj ko ima najljepše osobine, koji tačno slijedi Alejhisselama, i u vjerovanju, djelovanju i vladanju, koji nema ljubav za dunjalukom niti radi za interes ovoga svijeta, ne traži ni časti ni položaj na ovom svijetu. To su obilježja muršida: malo jede, malo spava, malo govori, puno klanja, dijeli sadaku, posti nafilu, ima lijepo vladanje, ima sabur

- strpljivost, šukur - zahvalnost, iskreni tevekkul - oslonac i

pouzdanje u Allaha, čvrsto vjerovanje, darežljivost - kana'at, šparanje, blagost, poniznost, stid, pouzdanje, dostojnost, i slično ovim osobinama.

Ko nađe muršida pod okvim uslovima, neka ga dobro čuva i slijedi u životu. Tu će naći spas na oba svijeta, jer je rečeno:

«Šejh je u svom narodu baš k'o pejgamber u svom ummetu.»

I ovo je rečeno:

«Ko nejma pravog duševnog vođe, njemu je vođa šejtan — sotona.»

Nama je svima muršid Alejhisselam, ali pošto mi nismo svi učeni, niti smo u tom vremenu da čujemo Alejhisselama i da ga vidimo, mi moramo naći učena čovjeka koji je nasljednik Alejhisselama u misiji.

Zatim treba svaki murid da klanja što više namaza za svojim muršidom.

Ovaj je dunjaluk vrlo kratak:

«Ovaj je dunja samojedan čas, pa iskoristite taj čas u pokornosti Allahu.»

Nemoguće je opisati ovu granu nauke. Iman - vjera ima sedamdeset i nekoliko ogranaka, prvi je ogranak la ilahe

illallah, a posljednji ogranak uklonuti kamen ili granu sa puta, što prolazniku smeta.

Šerijat je stablo koje ima žile. To je temelj islamske nauke. A oni stubovi i grane toga drveta su tarikati - to je ilmi- tesavvuf, a plod ovoga drveta je hakikat - istinsko poznavanje Allaha, tj dok čovjek ne okusi te voćke, on ne može znati njen ukus. Tako isto, dok čovjek ne prouči ilmi-batin ili ilmi- tesavvuf, on ne može doći do hakku-l-jekina - do istinskog uvjerenja ili do osvjedočenja, on ne može spoznati

veličinu Allaha. A ne može istinski vjerovati Allaha dok ga ne upozna. Da bi spoznao Allaha mora spoznati sebe:

«Ko upozna sebe, upoznao je Allaha dž.š.» Drugim riječima, ko bude u stanju da spozna svoju nemoć, manjkavost, da spozna svoje duševne mane, svoje duševne osobine, koliko to dokuči i koliko to upozna, toliko je u stanju spoznati Allaha.

A mi smo svi došli na ovaj svijet, i to je glavna svrha našega života, spoznaja Allaha dž.š. Koliko jedan rob spozna Allahovu veličinu, njegovu nadmoć, njegovu umjetnost i mudrost, toliko i vjeruje Allaha, koliko vjeruje Allaha, toliko ga i spominje i zikir čini, a koliko ga zikir čini i srcem i dušom, toliko je i blizu Allaha. Ko najviše šta miluje i voli, taj najviše o tome i govori. Zato svaki murid treba da voli više Allaha dž.š. nego i sam sebe, da voli Alejhisselama više nego i svoju djecu, svoje roditelje, i od svega svijeta da mu bude draži, da mu bude njegov glavni cilj i težnja zadovoljstvo Allahovo.

Ima jedan hadisi- kudsî gdje Allah veli:

«Ko god nije zadovoljan na Mojoj sudbi, tj. odredbi, i konije zahvalan na Mojim blagodatima i nije strpljiv na Mojim iskušenjima, nek traži drugog boga osim Mene», tj. Ja ga ne priznajem za Svoga roba.

Prema tome, kad znadosmo šta je svrha našega života, onda trebamo da se žrtvujemo i moralno i materijalno na ovom svijetu, pa da bi postigli konačni cilj radi čega smo i došli na ovaj svijet, jer je ovaj svijet njiva ahiretska .

Kako čovjek posije na ovome svijetu tako će tamo požeti. To su naša djela.

A sada molimo Uzvišenog Allaha da nas uputi na pravi put, da nam osvijetli naše duše i naša srca, i da nam afv učini i oprost i grijehe naše, da oprost i grijehe našim roditeljima i muslimanima i muslimankama.

Šejh hafiz Mustafa ef. Mujić rođen je 15. 5. 1910. godine u Rogatici od oca Osmana i majke Fatime. Majku nije zapamtio jer je preselila na Ahiret u Bosanskom Novom za vrijeme prvog svjetskog rata. Slabo se sjeća i oca koji se, kada se vratio iz rata, razbolio i umro. Šejh-hafiz, kao siročić bez oca i majke, odrastao je u dedinom i naninom okrilju.

Dedu i nanu je izuzetno volio i pazio. U posljednjim časovima njihovog boravka na ovom svijetu Šejh-hafiz im je hizmetio i njegovao ih. Prije vojske se oženio sa Bahtanović Hasnijom iz Karačića (selo nedaleko od Rogatice) koja tada imaše svega 16 godina. Nana nije doživjela ženidbu svoga unuka, dok je dedo preselio na Ahiret devet mjeseci poslije ženidbe.

Nakon osnovne škole završio je rogatičku medresu i u isto vrijeme radio u pekari. Nakon završetka medrese Šejh-hafiz radi kao imam u Karačićima, zatim u Džedovićima - okolnim rogatičkim mjestima.

Šejh-hafizova žena Hasnija ukupno je rodila sedmero djece, šest kćerki i jednog sina: Fatimu (1934.), Osmana (1936.), Nuru (1938.),

Muliju (1941.), Hajriju (1944.), Eminu (1947.) i Aišu (1950.). Osman, Mulija i Hajrija su preselili na Ahiret u svom djetinjstvu. Osman je umro u Rogatici, Mulija u Karačićima, a Hajrija u Sarajevu za vrijeme rata.

Svo Sejhovo potomstvo potiče od preostale četiri kćerke.

Šejh-hafiz je bio više puta u muhadžerluku. Prvi put je bio na Kosovu kao vojnik. U tom vremenu supruga Hasnija je živjela u Rogatici ne znajući da li je on uopće živ. Godinu dana je sa Fatimom, Nurom i malom Mulijom provela u tuđoj kući pod vrlo teškim uvjetima života, jer je njihova porodična kuća izgorjela. To je bila prva godina rata. Posebno je važno spomenuti da je ona tada imala jednu ogru (koja bijaše u to vrijeme na cijeni) koju je cijelu potrošila da bi sebe i svoju čeljad spasila od gladi. Kada se vratio sa Kosova, izbjegao je u Sarajevo sa ženom

i djecom i tamo počeo raditi kao imam u džamiji na Bistriku. U proljeće koje je uslijedilo nakon dolaska u Sarajevo Hasnija se ponovo vratila u Karačiće sa djecom da posije povrće bojeći se gladi, dok je Šejh-hafiz ostao u Sarajevu radeći sa djecom. Kada je nastupila jesen, odnosno, kada su počeli ubirati plodove posijanih usjeva, Hasnija je vozom slala krompir, pšenicu i druge plodove u Sarajevo. Pred sami kraj jesenje žetve, četnici su ih zarobili i odlučili strijeljati. Svo seosko stanovništvo koje su činili isključivo žene i djeca su povelili na mjesto strijeljanja. Međutim, na putu do odredišta pojavio se neki Srbin koga su, inače, smatrali ludim, koji je nagovorio Hasniju i par žena da skrenu u jednu njivu zasijanu kukuruzima, što su one i učinile. Nakon što su uspjele da pobjegnu četničkoj bandi čule su, krijući se po kukuruzima, pucnjeve iz vatrenog oružja, koji su označavali kraj

životne priče preostalih zarobljenih seljana. Kćerke Nura i Fatima su živi svjedoci ovog teškog događaja. Odatle se Hasnija uspjela izvući i vratiti u Sarajevo. Ovo je opis samo jednog od teških trenutaka u životu Šejh-hafiza i njegove porodice. Njih je bilo mnogo više. Treba spomenuti da se samo tri puta vraćao iz Sarajeva u Rogaticu, što dovoljno govori o iskušenjima koja su ga kroz život pratila. Veći dio ratnog vremena Šejh-hafiz je proveo u Sarajevu radeći u spomenutoj džamiji. Pred kraj rata je i hifz završio za

osam mjeseci. Muhaffiz mu je bio kurra-hafiz Hadžijahić. U Carevoj džamiji po završetku II svjetskog rata proučena mu je dova.

S obzirom da su i poslije drugog svjetskog rata muhadžire izgonili iz stanova, Šejh-hafiz je bio prisiljen vratiti se ponovo u svoje rodno mjesto gdje nastavlja imamsku službu u Dobračama. Ovdje se zadržao svega osam mjeseci, nakon čega se prebacuje u Palež kod Kiseljaka, gdje živi od 1946. do 1993. ratne godine. U dugom periodu boravka na ovom mjestu, kao imam radio je prvo u Kiseljaku, zatim i pod Duhrima, a svakako najveći dio radnog vremena proveo je u Paležu. Činjenica koja govori da se skoro dvije godine pokrivaio kaputom, a žena sa djecom jednim pokrivačem (koga su jedino posjedovali) dovoljno govori u kakvom je finansijkom stanju živio ovaj skromni čovjek. Osim toga, tadašnja plata je bila godišnja, a ne mjesečna, i to u obliku namirnica koje su seljani sabirali. I pored toga, svaki dan osim petka radio je neumorno po nekoliko sati sa djecom, učeći ih kur'anskim pismu, imanskim i islamskim šartima i drugim temeljnim vjerskim dužnostima. Djeca koja su pred njim učila i danas se prepoznaju kao dobri i temeljiti učaci Kur'ana.

Šejhovo zanimanje nije se završavalo na poučavanju djece. Pored ove obaveze koju je smatrao svetom i nezaobilaznom, on je pripremao kandidate za vanredno polaganje imamskih ispita u Sarajevu.

Ovo je radio čak i onda, kada su nastupile zabrane od strane tadašnje komunističke vlasti. Kako govore njegovi učenici, uspješno je podučio preko trideset kandidata. Među njima se posebno ističu hfz. Zilko Zolja i derviš Ramo Brkanović. Osim toga, izveo je pet hafiza, a to su: hafiz Zilko Žolja, hafiz Nura (šejhova kćerka), hafiz Vehbija Šečerović, hafiz Abdulkadir Kadrić (šejhov unuk) i hafiz Kemal Mehić.

Od njegovih potomaka, petorica unuka su, također, završili medrese.

Obzirom da je šejh hfz. Muharem Lemeš iz Uvorića kod Visokog bio oženjen iz Paleža, on je redovno ovaj kraj posjećivao. Čim je došao novi imam u Palež, šejh Lemeš se odmah sa njim upoznao i zapazio njegovu oštroumnost. On je još tada vidio da će ovaj postati veliki čovjek, te je stoga upozorio Paležane riječima: «Dobro ga čuvajte! Ako ga izgubite nećete dobro proći!» Susret sa ovim šejhom bili su prvi ozbiljniji susreti hfz. Mustafe Mujića sa tesavvufom, što je rezultiralo nasljeđivanjem spomenutog šejha. Naime, šejh Lemeš je 1955. godine preselio na Ahiret, a nasljednika je označio riječima 'Ono što sam ja, to je on i suprotno' misleći pri tome na šejh hafiza Mujića. Od tada ovaj velikan među narodom slovi kao Šejh-hafiz sa Paleža.

Posljednjih nekoliko godina života Šejh-hafiz je proveo u Visokom u jednoj vakufskoj kući. Ovi pozni dani šejhovog života mogu se

okarakterisati kao vrhunac da'vetskog poduhvata gdje šejh neprestano okuplja oko sebe ljude željne znanja i iluma i vodi kroz trnovite životne staze ka duhovnoj spoznaji stvoritelja Allaha dž.š. Zikir i vazove koje je održavao ponedjeljkom u Pertačkoj džamiji privukli su pažnju slušalaca

- murida iz raznih krajeva BiH. Svake sedmice na ovom mjestu dolazili su ljudi iz Sarajeva, Tuzle, Zenice, Gradačca, Mostara i brojnih drugih krajeva, što je na određeni način počelo predstavljati duhovno-obrazovni centar muslimana ovih krajeva. Valja spomenuti da su prisutni bili, ne samo obični vjernici, nego i mnogobrojni učeni ljudi koji su imali običaj kazati da kvalitet i kvantitet informacija koje je Šejh- hafiz davao nije isključivo odraz bavljenja literaturom, nego prije svega znak Božije nagrade u obliku ilhama – inspiracije koju Allah dž.š. spušta na srce Svoga roba kojeg voli. Allahovo svjetlo kada zasija u jednom kraju, ono sva druga svjetla čini neprimjećenim i neznatnim, a uz to i sve tmine razbija. Simpatizeri Sejh-hafiza su bili svjesni da će odgovore dobiti bez pitanja, da će naći bez traženja, da će biti opomenuti bez pokazivanja svojih grešaka. I to je, zasigurno, neminovnost kada se sjedi pred čovjekom koji je svoj život proveo u pokornosti i predanosti Allahu dž.š. kakav je zasigurno bio šejh hafiz Mustafa ef. Mujić.

Težak trenutak za sve šejhove muride bio je momenat njegova preseljenja na Ahiret. To se desilo poslije podnevskog ezana, u ponedjeljak, 28. rebiu-l-ewela 1420., odnosno, 12. jula 1999. godine kada veliki broj uplakanih vjernika saznaje da je dragi šejh otputovao svome Gospodaru. Sutradan su se klanjale dvije dženaze, jedna pred Pertačkom džamijom, a druga u haremu Gračaničke džamije gdje je i ukopan pored kabura svoga šejha Lemeša.

Kada govorimo o životu i djelovanju Šejh-hafiza, onda je najbolje da se susretnemo sa bilo kojim čovjekom koji ga je makar jednom u životu susreo. Teško je naći čovjeka koji će se negativno izraziti o ovom velikanu naših prostora. Ko je čitao životopis Božijeg Poslanika a.s. s jedne strane, i ko je pratio šejhov život s druge strane, primjetit će velike sličnosti kako u životnom smislu, tako i u duhovnom. Poslanik Muhammed a.s., kao siročić bez roditeljske pažnje i ljubavi, izrasta u najboljeg primjera i uzora čovječanstvu u moralu i ponašanju uz to podnoseći iskušenja koja bi teško obični čovjek mogao iznijeti. Skoro identičan slučaj imamo i sa šejhovom biografijom. Iako rano ostaje bez oca i majke, četiri puta biva u muhadžerluku, mijenja dvanaest domova i doživljava tri rata - sve ovo ne biva razlogom da posustane na putu islama i Istine. I pored svih iskušenja koja su ga pratila u životu nije se zapamtila daje Šejh-hafiz ikada izrekao riječi negodovanja. Uvijek je zahvaljivao Allahu dž.š. na blagodatima koja mu je dao i neprestano je bio u kontaktu sa Njim, bilo putem zikra, učenja Kur'ana ili govora o Allahu i Pejgamberu. Bojao se nemara i gafleta. Imao je običaj kazati: «Ovaj svijet je samo jedan časak, pa ga iskoristite u pokornosti i ta'atu Allahu dž.š.!»

Šejh-hafiz je bio skroman čovjek, lijepo naravi i izuzetne sposobnosti prenošenja Božanskih istina. Vazda je držao malo oborenu glavu. Neprestano je iz njega zračila poniznost koju je imao u odnosu na Stvoritelja. Njegovi sugovornici su vazda bili iznenađeni njegovom jednostavnošću i pronicljivošću. Oni koji bi sa njim sjedili osjećali bi u isto vrijeme strahopoštovanje i smirenost. Nur koji je sijao iz njega ne bi ostavljao ravnodušnim ni najvećeg griješnika, a kamoli vjernika. Mnogo je vremena provodio učeći Kur'an. Posljednja njegova hatma bila je naniječena poslaniku Muhammedu s.a.v.s. Iako je neprestano bio u hizmetu Allahovoj vjeri, nikada se nije time hvalisao. Cilj mu je

bio Božije zadovoljstvo, a ne ljudska priznanja. I pored njegovog neprestanog skrivanja od očiju ljudi, kada su u pitanju dodatni ibadeti (pogotovu oni u kasnim noćnim satima), narod je uspio da primjeti njegovu požrtvovanost, te ga je stoga poštovao i cijenio. Koliko je bio odan Allahu dž.š. i koliko je vodio računa da nikog ne uvrijedi svjedoči njegov vasijjet u kome je naredio da se na smrtvonici napiše «Pozivam zetove, komšije, prijatelje i ahbabe da mi halale, a ja svima halalim». Jednom riječju, njegov život je bio poput Poslanikovog života.

Njegov život treba svima nama koji smo ga nadživjeti da bude ibret i podsticaj da ustrajemo na Istini, jer je on, važeći prije svega svojini životom, pokazao da je moguće odoljeti svim dunjalučkim i ahiretskim iskušenjima i biti od dobrih Allahovih robova.